

ISBN 973-50-0572-7

Coperta de Vasile SOCOLIUC Redactor: Diana ALEXANDRU

BORIS VIAN

SPUMA ZILELOR

Traducere, prefață și cronologie de *Sorin Mărculescu*

BORIS VIAN *L'ECUME DES JOURS* Societe Nouvelle
des Editions Pauvert, 1963

Toate drepturile asupra acestei versiuni

aparțin Editurii UNIVERS, 79739 București, Piața

Presei Libere nr. 1.

Editura UNIVERS • București, 1996

CUPRINS

Prefață

Cronologie

SPUMA

ZILELOR

ISBN 973-34-0400-4

SPUMA ZILELOR

SAU BASMUL ȘI CRIZA

METAMORFOZEI

O SONERIE se desprinde din perete și-și anunță proprietarul; nodul de la o cravată, recalitrant și pudic pînă la sălbăticie, mușcă degetul celui ce vrea să-l prindă; suprafața unui tort se preface în disc și cîntă; comedoanele au conștiința propriei urîtenii; razele soarelui din apartamentul lui Colin au o elasticitate de polipi și o coerență nestatornică de hidrargir; din magnetofonul lui Chick țîșnesc lumini verzui cu viață autonomă; apartamentul lui Colin e un adevărat cuib matricial, umplut de un văzduh amniotic; pătruns de muzică, se rotunjește pînă la sferă, într-o echivalare directă a jubilației, iar cînd ceva se fisurează într-un echilibru necunoscut, el se contractă, expulzîndu-și rodul în moarte. Stratul lucrurilor.

Alt strat e cel al oamenilor, mai înclinat spre schimbare, în ciuda aparentei versatilități mai accentuate a neînsuflețitului. Ei se mișcă într-un oraș cu sugestii pariziene lipsite de importanță, într-o geografie minuțios descrisă pe mici porțiuni, aparent discontinue, unite însă în precizia neliniștitoare a fixității onirice și în contururile de o sacadată intensitate ale grotescului și absurdului. Oamenii sînt o prezență mai mult bănuită, figurile izolate sînt de altminteri rare, și cînd totuși apar, cu excepția personajelor de prim-plan, au fie un rol de recuzită dinamică, fie de problematizare caricaturală.

Munca apare ca o intruziune, sălbatică și alienantă, a mașinii în om, sub o totală absență de finalitate, sau a unei vagi ierarhii administrative, aflate într-un ridicol contratimp funcțional, care înglobează pînă și biserica, tarifată, hilar fastuoasă în ceremonial și vegheată de un Ius din care nu a mai rămas decît comoditatea zîmbitoare și indiferentă a unui semn. Mulțimile prinse în patimi unificatoare cad pradă unor masacre de o inocență cruzime, fie în toiul distracțiilor de la patinoar, fie în pojarul fanatismului pentru, inițial simpaticul, Jean-Sol Partre. Aparatul represiv, liberii profesioniști, corpul de utilitate

publică al pompierilor sînt aproape mecanisme funcționînd în același gol ca și omoloagele lor tehnice.» Apoi, animalele asumînd destine omenești. Peste cîmpuri dezolate, zbor de alerioni heraldici. Prin toate, scăpărarea de oglindă, cu nenumărate fațete, a cuvîntului.

Nota cea mai persistentă și mai remarcată a *Spumei zilelor* e lirismul poetic, plutind însă pe un echivoc fundamental, care dă măsura întregii valori a romanului.

Chloe îi răsare lui Colin parcă dintr-o plasă de spațialități magice de natură muzicală, era la un moment dat doar *Chloe* a marelui Duke Ellington, apoi o nălucă plăsmuită de dorința lui Colin, năuc de nedragoste și proiectîndu-și amețeala într-un viitor care, pentru o clipă, avea să se închege în trăsăturile unei suave și carnale fete. Chloe plutește în aer, Colin o presimte, o știe, învață să danseze după modulările ei melancolice, o ascultă, o pipăie în văzduhuri primăvăratice și geroase.

Și apoi Chloe există. Oare aici să fie clipa de har a poveștii, punctul imobil în jurul căruia totul e rotire, iar feeria rotirii - încremenire? Poate dăinui măcar umbra acestei cristalizări extatice, cînd în rest nu e decît o zvîrcolire a fiecărui atom spre altceva și o decădere în nimic? Cartea lui Boris Vian ar fi basmul acestui vis, ar fi acea realitate proiectată, „prin atmosferă piezișă și fierbinte, pe un plan referențial neuniform ondulat și prezentând distorsiuni”, ar fi pregnanța tărîmului imaginar dintre Memphis și Davenport, unde, în răstimpul a două zile de anotimp incert și niciodată petrecute, 8 și 10 martie 1946, muzica s-ar fi putut opri în loc și întrupa, dacă n-ar fi lipsit ceva, instrumental magic în stare să le păstreze lucrurilor și oamenilor alcătuirile, fie și vrăjmașe în ordinea firii, dar visate și mîntuitoare, dacă n-ar fi lipsit, în clipa de irepetabilă armonie, ceva incoruptibil și deasupra disonanțelor ce preced armonia, o însoțesc amplificîndu-se și, pînă la urmă, o înăbușă. Și pier nu numai Colin și Chloe.

Toată cartea e de fapt o sufocare de basm într-o lume amputată pînă și de speranța transcendenței. Setea de dragoste, fantezia grațioasă care colorează simpatetic frînturile de natură ivite, îmbătata evocare a trupului femeiesc și senzualitatea nereticentă, dar esențializată pînă la desprinderea de trup, ca în inflexiunile unei melodii de Duke Ellington, bucuria luminii și a culorii și, mai cu seamă, elogiul iubirii împlinite în căsătorie îi dau cărții dimensiunile unui epitalam, singularizînd-o printre celelalte romane ale lui Boris Vian: *L'Automne a Pekin* (1946) este, printre altele, romanul integralei deziluzii erotice și al eșecului absolut al cuplului; *L'Herbe rouge* (1950) și *L'Arrache-coeur* (1953) duc și mai departe însingurarea și coborîrea insului în vis și în moarte. Și cele două cupluri principale din *Spuma zilelor* se destramă în moarte, dar moartea lor e mai curînd un eșec al lumii care nu poate să-i conțină. Nu e vorba însă de o natură înțeleasă ca stare sufletească – pe porțiuni da, să ne gîndim la episodul norișorului trandafiriu ce ocrotește plimbarea îndrăgostiților – ci dimpotrivă, de o soluție de continuitate în fluxul unificator al totalității. *Spuma zilelor* farmecă, e un poem trist.

împestrîțat de șotiile unei imaginații nonconformiste, dar mai prețioasă ni se pare semnificația ei gravă, obîrșia filonului tragic, voalat de grimase și zîmbete.

Romanul acesta al lui Vian ni se pare a fi un epitalam negativ, o inițiere în moarte prin toate treptele unei iubiri desăvîrșite petrecute într-o ambianță aproape mitică. E văduvită însă de orice duh metamorfic, mărturie a unicei entități formative. Poate fi privit ca o replică la *Dafnis și Hloe*. În pastorala lui Longos, cei doi îndrăgostiți fac ucenicia iubirii cu complicitatea întregii lumi înconjurătoare: orice adversități i-ar întîmpina, ele

au mai mult rostul unor factori de potențare a sentimentelor, și, oricum, pînă la urmă se domolesc, firea și divinitățile ei sînt activ binevoitoare, o dulce osmoză între om și cosmos, o caldă compensare mutuală netezesc și împacă poticniile, rituri fecunde la care participă însuflețitul și neînsuflețitul rotunjesc colțul de existență într-o sferă de apoteoze calme și minore. În *Spuma zilelor* însă, Colin și Chloe, pentru a ne mărgini la ei, sînt împrejmuiți de o lume a obiectelor nu atît ostilă, cît încordată și mefientă, menținîndu-se, ca apartamentul lui Colin, într-un fragil echilibru ce lasă impresia unei armonii intrinseci. Cei doi caută o iubire desăvîrșită pe toate treptele ei, deci o încremenire, într-o lume care nu cunoaște imobilitatea, în care - după Wolf din *Iarba roșie* - nu exista, niciodată și nicăieri, o ordine ideală. Pasiunea celor doi e totuși o încercare nu numai de a descoperi spațiul acesta imposibil și inaderent, ci și de a-l coloniza. Colin crede că nu oamenii, ci lucrurile se schimbă, lucrurile însă ni se înfățișează geloase de neparticiparea lor la orice dinamism organic, și, așa, reflecția lui Colin întrupează mai curînd dezamăgirea cuiva frustrat de încremenirea blîndă a unei fericiri ipotetice într-un vârtej de antagonisme fără leac.

Realitatea adîncă a lumii din *Spuma zilelor* e însă destinul schimbării generale, ceea ce nu ar fi decît un adevăr elementar, dacă nu ar interveni și o altă distincție. Să revenim puțin: s-ar părea deci că, la Vian, tragicul ar sta în schimbare, Colin aspirînd la încremenire. Lumea lucrurilor ar fi prin urmare incompatibilă cu tragicul, ar fi chiar lumea ideală, brazda unicităților pure: „unicitatea, repet - spune Vian - e o însușire proprie obiectului, și nu omului, deoarece omul nu există decît cînd este mort, adică obiect, și de-a lungul întregii sale vieți este mai mult ori mai puțin indefinit". Dar sînt, într-adevăr, lucrurile neschimbătoare în *Spuma zilelor*? Scurta introducere în universul lor cu care am inaugurat însemnările de față respinge aserțiunea lui Vian. Drama apartamentului care dublează pieirea celor doi soți e la fel de patetică și, cum am arătat, nu are nicidecum semnificația unei participări romanțioase a inanimatului la dialectica afectului. E o drama *alături* sau *în jurul* dramei lui Colin și-a Chloe, o decădere a structurilor neutre și izolate în perfecțiunea lor beată spre *altceva*.

7

Și, ca să ne formulăm mai curînd bănuiala, vom spune că sursa tragicului la Boris Vian, cel puțin în *Spuma zilelor*, ni se pare a sta nu în oprimarea omului de către obiect, ci în incongruența vectorilor metamorfici care străbat lumea obiectelor și lumea conștiinței: omul tinde spre iluzoria stază purificată a obiectului; obiectul, la rîndul său, tinde - căci la Vian și obiectele, nu numai cuvintele au inițiativa! - spre ambiguitatea vitalizată a omului. Două tărîmuri care s-ar putea mîntui reciproc prin instaurarea unei osmoze metamorfice, dar care se pierd prin saltul nimicitor în analogie! Obiectele alcătuiesc o replică suferindă, de semn contrar, a lumii omenești. Rareori obiectul apare la Vian în ipostaze de stihială omogenitate - piatră, apă, vînt, lemn, foc, metal - ci e supus contaminării nu numai sub semnul aceluiași mod ontologic, cît mai ales al coruperii vinovate, al hibridării incompatibilităților de regnuri diferite: microdrama grotescă a mașinii de fabricat pilule, împușcată de farmacist nu ar fi decît una dintre ilustrările posibile. S-ar putea aduce contraargumentul unui univers pur și simplu de ficțiune științifică, rod al unei imixtiuni omenești de natură tehnologică, retezată la un moment dat și continuînd autonom, într-o devenire paralelă, lumea rezultată. Dar suferința celor două planuri e atît

de intensă, încît semnificația poetică nu ni se pare a putea fi atît de nenuanțată. „Răul e undeva în adînc”, spune Colin.

Momentele de cădere a omului în obiect și a obiectului în om există, dar nu salvează nimic, deși se produc pe direcția veleităților celor două planuri. Ele sînt un soi de comunicare în contratimp, prin medii nu osmotice – care să îngăduie o metamorfoză, deci mîntuirea - ci neutru vibratile, dînd loc numai unei mimări de ordin analogic, care duce la o smulgere din rădăcinile esențiale și la anulare. Și această cădere se produce într-un moment de fisurare a impenetrabilității zonei de contact dintre cele două lumi întrepătrunse, iar nu paralele, zonă ce garanta, pare-se, armonia exemplară dintre Colin-Chloe și apartamentul lor. E suficientă însă ieșirea din ritmul secret al existenței lor, călătoria prin ținuturi degradate de molima căderii în obiect a omului (paznicii șoselei mocirloase, muncitorii de la minele de cupru) sau bîntuite de entități ambigue (zăpada minerală, merii telescopați miniatural unul din altul, boala geamului, ale cărui „fontanele” nu se închid), precum și acțiunea nefastă a banului - finalitate degradantă a efortului - pentru ca să se producă degringolada formelor unele în celelalte, și ireversibila desființare reciprocă. Chloe, roasă de lumile incompatibile năvălitate în ea, de creșterea devorantă a nufărului, moare, devine obiect tragic: o dată în sicriu, e la fel de indiferentă și, la nevoie, de brutală, ca și trandafirul de oțel iscat de Colin, mutilînd, azvîrlit pe fereastră, un copil ce se juca pe trotuar. Echilibrul compromis atrage și agonia inversă a diamantinei stări a obiectelor din jurul ei: apartamentul e supus unei lente descompuneri spre un organic derizoriu de materii amorfe, vîscoase și pulverulente, de întuneric lipicios și umed, de concreșcențe semivegetale, de mucegaiuri, într-un dezolant compromis ontologic. Singura salvare imaginabilă, cum spuneam, ar fi, într-o lume mitică, metamorfoza, dar ea e inexistentă în universul propus de Vian. Semn, odinioară, al manifestării, recunoscătoare ori vindicative, a zeilor-în-lume, mod de împăcare sau de retragere în inaccesibil, metamorfoza oferea unica punte între modurile ontologice. Dafne, de pildă, nu era devorată de laur, ci *devenea* laur, asumînd o altă zare existențială. În Chloe, nufărul carnivora, străin și de lumea florilor, care-l amenință, nu poate nici determina o preschimbare fundamentală, nici accepta o simbioză de compromis, și nici nu-și poate încorpora esența victimei, și astfel moare, omorînd. Spaima lui Colin cînd, după moartea Chloe, pîndește ivirea nufărului din ape e, de fapt, spaima de o adevărată molimă a ambiguității inconsistente, dar ucigașe. Substituirea planurilor ontologice e prin urmare cu neputință în *Spuma zilelor*, dar există acea *ananke* a formei interioare, aspirația către contrariile ontice, ca spre o răsturnare paradiziacă în liniștea refuzată propriei condiții. Toate „ființările” romanului sînt robite ei, și, simptomatic, pînă și modul heraldic, dacă ar fi să-l imaginăm drept cel mai rarefiat și mai imobil mod ontologic, își părăsește cadrul și, sub chipul stolurilor de alerioni - vulturi emblematici fără cioc și picioare - plutește pe cerul mohorît la înmormîntarea Chloe. În această cascadă tragică de incongruențe active, imaginea universului, pe care ni se pare a-l recunoaște la Vian, se precizează, cum poate am sugerat, nu ca o alternare de lumi paralele, ci ca un ghem de zone incompatibile, dar imbricate, întrepătrunse, cărora pacea împărtășirii le e refuzată. Această ordonare a elementelor lirice din romanul lui Vian ni se pare esențială pentru configurarea fantasticului său atît de personal, deși construit din elemente ușor reperabile într-o bogată ascendență literară ubuescă și suprarealistă. Dovadă, încă o dată, a importanței tensiunii dintre termeni, superioară semnificației termenilor izolați.

Și, cum spuneam, peste această ireductibilă zvîrcolire se-ntinde pelicula cuvintelor ce par să realizeze, în vârtejul exploziilor semantice și în himerice compuneri autonome, contrapartea grotescă a metamorfozelor ratate și înfăptuite în schimb aici, răscumpărînd astfel tragismul infuz al cosmoidului românesc la care ne-am oprit pînă acum. Pătruns de patafizica doctorului Faustroll al lui Jarry (postum, 1911) - „știința soluțiilor imagine, care acordă simbolic liniamentelor proprietățile obiectelor descrise prin virtualitatea lor” - de spiritul „cadavrelor delicioase” suprarealiste, precum și - inginer și matematician - de principiile semanticii generale fondate de Alfred Korzybski: spirit nonconformist, zeflemist de geniu, Boris Vian își întrupează universul într-un limbaj care, el singur, e în stare să sugereze o structură cosmică independentă (*langage-univers*, după J. Bens). Logosul, la Vian, se smintește, și cuvintele se pulverizează în scînteietoare răvășiri de semnificații hibridate, devin un mediu bun conducător de intenționalități paradoxale, miez elastic și divizibil, ca mercurul razelor din culoarul lui Colin, scăpat de constrîngerea crustei semnificante univoce, căpătînd extraordinare însușiri de asimilare, substituie, anagramare, scindare și recompunere arbitrară (verge Saintorix!) Cuvintele se sfîșie, rătăcesc trunchiate sau se împerechează absurd, denumesc sau aderă la nenumit, joacă în conformări infinite schimbătoare, umbrind, luminînd, adîncind perspective, schimonoseală, hohot, forfotă, zîmbet, caricatură brutală, aglomerare postișă, într-un strat subțire însă, scindat parcă uneori de zona semnificatului. În cuvînt, pe care e departe de a-l trata ca ultima avangardă a limbajului din anii noștri, arta lui Boris Vian își manifestă nestîmjenit polaritățile, subîntinzînd sau învelind tragismul neconcilierilor ontice cu grotesc, umor negru și gratuitate pură. E, în realizarea lor, și mai puțin în semnificația demersului, ceva din inventivitatea calamburescă a lui Rabelais, le Chuiche (Șvițelul), le Bedon (Țirclovnicul) sau le Chevâche (Epliscopul) descinzînd parcă din clerul sorbonificard al Parisului vizitat de Gargantua. Analiza sistematică a procedeelelor comicului de limbaj la Vian nu face obiectul acestor note, după cum nici scriitura romanescă propriu-zisă, cu atît mai mult cu cît, în afara unor foarte interesante racursuri sintactice (de tipul: „Și-o să-l întreb pe Nicolas la bucătărie: — Nicolas, vrei să vii să dansezi cu mine? — Doamne-Dumnezeule, spuse Nicolas, dacă domnul insistă, vin etc...”, ea se înscrie oarecum într-un „tradiționalism al avangardei”, care se poate reîntîlni și la un, de altminteri, inovator de limbaj, cum e Robert Pinget, apropiat însă, în *Graal-Flibuste*, de viziunea lui Boris Vian. Ne-au interesat liniile de forță ale fenomenului, întrucît faptul lexical concret am fost siliți să-l echivalăm, analizîndu-l deci totodată și încercînd să-i restituim, fără note și mărturisiri de intraductibilitate, jocul de tensiuni specific. Am încercat să traducem glosînd implicit. Rîndurile de pînă aici sînt doar o propunere de lectură. Dacă textul transpus va izbuti să sugereze *mai multe*, neîndrăznind să-și aroge virtutea *nenumăratelor* lecturi posibile în original, traducătorul își va socoti misiunea îndeplinită.

SORIN MĂRCULESCU

Martie, 1969

10

CRONOLOGIE

1920-1937

BORIS VIAN se naște la Ville-d'Avray, lîngă Paris, „în ziua de 10 martie [...], din tată provensal (de la Viana, închipuiți-vă) și mamă pariziană” - scrie el, iar altundeva: „Nici o

ascendență rusească. Pur și simplu, părinților le plăcea prenumele". Copilărie fără zbucium, alături de ceilalți trei frați ai săi, el fiind al doilea copil.

La doisprezece ani e lovit de o insuficiență valvulară a aortei. Amenințarea bolii de inimă îl va urmări tot restul scurtei sale vieți, cu repercusiuni obsesive în opera sa. Elev normal, „spre norocul meu eram înzestrat, și făceam impresia că muncesc, când colo saream peste medie fără nici un fel de efort" - spune Wolf, în *L'Herbe rouge*. La cincisprezece ani, bacalaureat în latinăgreacă; la șaptesprezece ani, bacalaureat în filozofie și matematici.

1938

Învață să cînte la trompetă și înjghebează o mică orchestră împreună cu Francois Rostand, fiul celebrului biolog, vecin de stradă.

În alcătuirea acestei *Cronologii*, fără altă pretenție decît de a grupa datele mai importante referitoare la Boris Vian, destul de greu accesibile altminteri, ne-am servit, în afară de scrierile sale, editate la J.-J. Pauvert, Editions de Minuit, Gallimard, Pierre Seghers, Editions du Scorpion și Au Terrain Vague, de următoarele monografii: David Noakes, *Boris Vian*, col. Classiques du XX-e siècle, Editions Universitaires, 1964, clară, universitar construită, lucidă și bine informată; Freddy de Vree, *Boris Vian*, essai, Eric Losefeld editeur, 1965, prețioasă pentru critica „simpatetică" pe care o practică, împărtășind, în marginile unei informații bogate, un anumit teribilism critic, cu specificări tipologice de cea mai curată vibrație argotică, date ample și viu înfățișate despre formația intelectuală și lecturile lui Vian; în fine, Henri Baudin, *Boris Vian - la poursuite de la vie totale*, Editions du Centurion, 1966, utilă doar pentru unele date și sistematizări, altfel moștră semnificativă de exagerări de-a dreptul hagiografice.

11

Are, cu urmări asupra întregii sale vieți, revelația jazzului cu ocazia concertelor date de Duke Ellington la Paris - unul dintre marile momente ale existenței sale.

Prin jazz, ajunge să cunoască Statele Unite, fără a fi părăsit niciodată Franța. *Surprise-parties* în floare, atmosferă de petreceri facile, din care se dezvoltă spiritul „trăsnit" (*loufoque*), sintetizat în primul roman al lui Vian (*Vercoquin et le plancton*).

Intră la Ecole Centrale, pregătindu-se pentru cariera de inginer. Părăsește trompeta, la sfatul medicilor.

1940

Vacanța anului 1940 și-o petrece la Cap-Breton, unde I se refugiase familia. Aici o cunoaște pe Michelle Leglise, prima lui soție, Bibi din dedicația *Spumei zilelor*. Bravînd, reia trompeta.

1941

În iulie se căsătorește cu Michelle.

1942

Cîntă în orchestra de amatori a unui prieten, Claude Abadie. În aprilie, nașterea fiului său, Patrick. Spre sfîrșitul anului, după obținerea diplomei de inginer, se angajează la AFNOR (Association Francaise de Normalisation). Multe dintre personajele sale vor fi ingineri, iar firma la care lucrează va deveni obiect de satiră (Consiliul de administrație pentru construirea căii ferate în Exopotamia, din *Toamna la Pekin*).

1943

Scrie *Trouble dans Ies Andains* (inedit) și *Vercoquin et le plancton*, aceasta din urmă ca „să-mi amuz prietenii", evocare a frumoșilor ani 1935-1939. Romanul va apărea abia în

1947: „Strînse și vechi legături cu Jean Rostand și fiul lui - Jean, gășind romanul hazliu, propune să-l citească Queneau - Aprobare cu unele rezerve din partea acestuia din urmă - Refăcut cartea acceptată de Gallimard".

1944-45

Scrie nuvelele care vor alcătui culegerea *Les Fourmis*, conturînd cîteva dintre temele viitoarelor romane - alienarea și

12

vidul metafizic, omul derizoriu, munca distrugătoare (*L'ecrevisse, Les poissons morts, Le figurant, Les bons e'leves* etc. Epocă glorioasă „Saint-Germain-des-Pres".

Scrie *L'Ecume des jours*, „cea mai sfîșietoare și mai patetică poveste de dragoste din romanul contemporan" - Pierre Kast „Cel mai mișcător roman de dragoste contemporan" - Queneau. Colaborează la revista lui Jean-Paul Sartre, *Les Temps modernes*, cu nuvele, capitole din *L'Ecume des jours* și rubrica „Chroniques du menteur".

1946

Scrie, între 5 și 15 august, romanul *J'irai cracher sur vos tombes* „carte care, literar vorbind, nu merită nici o zăbavă" - după cum spune el („prost, f. prost Comercial vorbind, e bine construit Știu. Nu-s degeaba inginer", avea să-și comenteze Vian cartea), dîndu-l drept traducere din americanul Vernon Sullivan, nume sub care va publica încă trei romane. Mistificarea i se va întoarce împotriva, opinia literară refuzînd multă vreme să-l înregistreze pe veritabilul Vian. Romanul îl șefie ca să cîștige un pariu cu Jean d'Halluin de la Editions du Scorpion, care căuta un „thriller" de succes. „De ce să te-adresezi unui american? - îi spune Boris. Dă-mi cincisprezece zile, am să ți-l scriu eu". Din septembrie pînă în noiembrie, scrie *L'Automne a Pekin*, cel mai bogat și mai dens roman al său, pătruns de leitmotivul „căutării" și al „eșecului" ciclic; operă prin excelență deschisă, tribulațiile eroilor săi, dintre care doctorul Mangemanche descinde din *Spuma zilelor* - personaje grupate în jurul întreprinzătorilor ce construiesc o cale ferată în deșertul Exopotamiei, prin mijlocul singurei case de aici - sînt pasibile de nenumărate interpretări: „e inutil să încercăm o descriere, întrucît orice soluție poate fi luată în considerare" - spune ultima frază din roman. Roman „ingineresc" și criticist, pledoarie pentru căutările de profunzime (Francois Caradec), „căutare alchimică" a pietrei filozofale (Noel Arnaud), construcție ezoterică, cu sensuri hermetice (Freddy de Vree), eroti-con dezabuzat. O analiză amănunțită și corectă în David Noakes, pp. 70-79. Inaugurează cronicile consacrate jazzului în *Combat* și *Jazz-Hot*.

În iunie, pictează mult Postum i se va organiza și o expoziție.

Își dă demisia de la AFNOR, renunțînd la meseria de inginer.

Își începe prima piesă de teatru, *L'Equarissage pour tous*, „vodevil paramilitar" dedicat „inamicului său intim, Carol Magnul", pe care o termină în anul următor: „Textul acesta urmărea un singur

13

țel: să stîrneasă rîsul lumii cu ceva ce nu-I de loc hazliu: războiul. Ar fi fost ușor, mi se pare acum, să te rătăcești, cu un asemenea subiect, în profunzimile gîndirii așa-zis inteligente. Constat cu plăcere că n-am făcut-o", spune Boris Vian despre piesa lui.

În decembrie. Daniel Parker, „președinte al Ligii părinților de familie", declanșează o acțiune în justiție împotriva primului roman „Sullivan" - considerîndu-l pornografic. Nu i se dă curs, data apariției scoțînd cartea de sub incidența legii din 16.VII.1947. Răsunetul scandalului îl va urmări însă toată viața

1947

În ianuarie îi apare la Gallimard *Vercoquin et le plancton*, iar în martie *L'Ecume des jours*. La Editions du Scorpion apare *L'Automme a Pekin*.

Frecventează cercurile existențialiste, mai ales barul „Le Tabou”, primul „local existențialist” (Sartre își ținea cartierul general la Cafe-Flore - vezi *Spuma zilelor*); dar Boris Vian nu e nicidecum un existențialist ortodox:

„Cînd o să puteți admite - se adresa el criticilor - că poți scrie la *Temps modernes* fără a fi existențialist, că-ți pot plăcea farsele fără să le faci tot timpul? Cînd veți admite oare libertatea?” (Postfața la *Les morts ont tous la meme peau*).

Scrie al doilea joman semnat Vernon Sullivan: *Les morts ont tous la meme peau*. Începe să facă traduceri, ocupație căreia i se va consacra pînă la sfîrșitul vieții

1948

Îi apare al doilea roman „Sullivan”, precum și al treilea, scris anul acesta: *Et on tuera tous les affreux*. Îl scrie și pe cel de-al patrulea și ultimul: *Elles se rendent pas compte*. Publică versuri: o plachetă ilustrată de Jean Bouillet - *Barnum's Digest*, negliabilă, și scrie *Cantilenes en gele'e*, care vor apărea în 1950. „E cu neputință să citezi versuri; construite ca niște cîntece, poemele lui Vian alcătuiesc un tot, o structură – își poartă în ele propria lor muzică, propriul lor farmec, propria lor tandrețe atît de temător crudă”, spune Freddy de Vree, care adaugă, în 1965, în stilul său de critică „loufoque” intraductibil: „et ii faut vachement que ce recueil soit reedite”. Și a fost La Théâtre Verlaine i se joacă o adaptare după *J'irai cracher sur vos tombes* (22.IV).

Colaborează intens la cîteva periodice. Continuă cronică jazzului în *Combat*, fără întrerupere. La *Jazz-Hot* susține rubrica „Revista presei”, inaugurată în decembrie 1947, pe care, cu minime întreru-

14

peri, o duce pînă în ultimele sale zile. Nu se mulțumește, ca „revuedepressiste”, cum își spunea, cu o montare seacă a ultimelor noutăți din lumea jazzului, ci întreține și o corespondență cu cititorii, într-o notă directă de amicitie caldă și camaraderie bizuită pe pasiunea comună pentru muzica de jazz și interpretii ei de bună calitate: „De-a lungul paginilor și lunilor, în revista presei s-a desfășurat o întreprindere de salubritate a spiritului care, în același timp, prezenta o profesiune de credință, cu cea mai mare fantezie, cu cea mai mare libertate [...] S-au manifestat desigur și indignări, pasiunea jazzului nu presupune neapărat un înalt nivel intelectual sau finețe spirituală din partea cititorului” (Jacques J. Gaspard). În aprilie, i se naște al doilea copil, o fată, Carolle. Publică versiunea „originală” a primului roman „de” Vernon Sullivan, / *Shall Spit on your Graves*, confecționată cu ajutorul unui militar american, prieten.

1949

Își publică nuvelele sub titlul de *Les Fourmis* (Editions du Scorpion), singura carte originală ce-i apare în acest an.

La Gallimard îi apare o traducere din Peter Cheyney
{*Dames Don't Care*}.

În august, la unul dintre cocteilurile pe care Gaston Gallimard le oferea săptămînal, întîlnește o tînără dansatoare din Zurich, Ursula Kiibler, de care se îndrăgostește. O părăsește pe Michelle, copiii rămînînd la ea.

1950

Publică sceneta *Le dernier des me'tiers* și piesa *L'Equarissage pour tous*, pe care, în aprilie, la „Noctambules”, i-o joacă Andre Reybaz și trupa lui. Nu are succes, criticile rău-voitoare curg, rânind o susceptibilitate pe care Vian încearcă să și-o mascheze polemic.

Tot în acest an, îi apar, neobservate, încă două scrieri: *Cantilenes en gele'e* - culegere de nouăsprezece poeme - ilustrate de Christiane Alanore și publicate în colecția „Poesie et critique”. condusă de G. E. Clancier, în două sute de exemplare, și un roman scurt, *L'Herbe rouge*, de o mare concentrare, un soi de „căutare a timpului pierdut” cu sugestii psihanalitice și onirice: Wolf, inginer, căsătorit cu Lil, vrea sa-și rememoreze viața, cu ajutorul unei mașini construite de el pentru ca astfel săși suprime amintirile. Saphir Lazuli se sinucide, obsedat de omul-umbră care-l face incapabil de a o iubi pe Folavril. Singurul fericit pînă la abrutizare e cîinele, Senatorul Dupont, care-și găsește *ouapiti-ul* rîvnit și se satură.

1951

Continuă să publice traduceri (Dorothy Baker, James Cain, Strindberg - *Domnișoara Mia*).

Scrie *Le Gouter des generaux*, piesă în trei acte, și lucrează la un *Tratat de civism*.

1952

La 8 iunie e primit oficial în colegiul de 'Patafizică, știința „soluțiilor imaginare”, a cărei biblie o constituie *Les Gestes et opinions du docteur Faustroll*, operă postumă a lui Alfred Jarry, scrisă în 1898 și publicată în 1911. Colegiul a fost fondat la 29 decembrie 1948 elaborînd titluri impresionante, un ritual solem-nisim, un calendar original și o întregă mitologie care-l însoțesc manifestările. Printre membri: Rene Clair, Michel Leiris, Eugene Ionesco, Max Ernst, Jacques Prevert, Raymond Queneau, Francois Caradec etc.

„Subcomisia Cantonadei” asistase cu încîntare, la 13 aprilie 1950, la o reprezentație a *Ecarisajului pentru toți*, eveniment care determină apropierea lor de Vian.

Raymond Queneau avea să afirme că „dacă Colegiul nar fi fost (presupunere ce implică o *contradictio in nunucupatione*), 'patafizic, l-ar fi făcut Boris”. În *Caietul de 'Patafizică ale Colegiului*, nr. 11 (iunie 1953) se anunță că Corpul Satrapilor, „pentru Promovarea și Decorarea 'Patafizicii în această Lume și în celelalte, a fost ornat cu destule catedre 'patafizice pentru a putea oferi în chip de omagiu Satrapii - i se oferă una și lui Boris Vian, «Ecarisor clasa I»”. Participă activ la lucrările Colegiului, culminînd cu „Ceremonia Aclamației” de la 10 iunie 1959, desfășurată pe terasa TTSS (Transcendenților Satrapi) Boris Vian și Jacques Prevert - pe atunci vecini de apartament A deținut titlul de „Promoteur Insigne de l'Ordre de la Grande Gidouille”. Vian publică în *Caiete o Scrisoare către Proveditor-edi-tor asupra înțelepciunii națiunilor*, urmată de alte trei *Scrisori*, în nr.19 (martie 1955), și nr.21 (decembrie 1955), și în *Dossiers acenonetes* nr.7

(iunie 1959). În septembrie se pronunță divorțul de Michelle Leglise.

Traduceri: *Memoriile* generalului Omar N. Bradley.

1953

Publică „unul dintre cele mai bogate și mai originale romane de azi” (Francois Billetdoux) aproape neremarcate la apariție: *L'Arrache-coeur*: Jacquemort, psihiatru, vrea să găsească, prin psihanaliză, calea propriei sale vindecări, să-și umple vidul interior

16

printr-un soi de identificare cu pasiunile bolnavului, nereușind decît, după eșecul cu subiecți umani, să-și încorporeze substanța mentală a unei pisici. În satul bizar în care își face experiențele, îl cunoaște pe Angel, respins de soția sa, Clementine, mamă sălbatică ce-și închide copiii într-o cușcă spre a-i feri de primejdii.

Jacquemort sfîrșește prin a-i lua locul barcagiului La Gloire, plătit de săteni să se rușineze în locul lor.

Scrie, la comanda municipalității din Caen, împreună cu compozitorul Georges Delarue, un libret de spectacol muzical, după legendele Mesei Rotunde - *Le Chevalier de Neige*. Spectacolul are loc în iunie 1953. Avea să fie transformat în operă, prezentată la Nancy în februarie 1957.

Lucrează la un scenariu cinematografic după *J'irai cracher sur vos tombes*.

Cum în ultimii ani tocmai din asemenea activități extraliterare avea să-și cîștige existența Boris Vian, e instructiv să-i urmărim justificarea, cu atît mai mult cu cît luminează și multilateralitatea *conștiincioasă* a autorului: „Vezi periodic sfătuitori benevoli încărcăți de brînzeturi grase deplîngînd disprețul cu care autorii părăsesc arta momiți de îndeletnicirile vulgare materiale ca jurnalismul, șansonistica, romanul infraliterar sau traducerile - dacă nu chiar băcănia pur și simplu.

E regretabil că sfătuitoarii aceștia uită un adevăr elementar: *primum vivere*. E ușor să crezi cînd ai mijloacele materiale de trai; e dificil, cu excepția rentelor, să ai mijloace materiale de trai fără a te prostitua mai mult ori mai puțin; și dacă nu vrei să te prostituezi, trebuie să practici altă meserie. Cu toate neajunsurile pe care le comportă. Practicarea mai multor meserii te expune calificativului de amator; se uită că pretinsul amator poate practica cu *rigoare profesională* aceste meserii, și că, de altminteri, îndrăzneala îi e aspru penalizată... Toate astea spuse fără urmă de amărăciune și de răutate; pur și simplu fiindcă, din cînd în cînd, te simți ușurat să le spui". (Boris Vian, într-un articol despre *Le Chevalier de Neige*, apud David Noakes, pp. 35-36.)

Traduceri: A. E. van Vogt, *The World of A* și *The Players of A*, romane științifico-fantastice bazate pe teoriile nonaristotelice ale lui Alfred Korzybski, citit și admirat de Vian.

1954

În februarie se căsătorește cu Ursula Kiibler. Scrie *Tete de Meduse* - inedită.

Traduceri: *The Man with the Golden Arm* de Nelson Algren, publicat întîi în *Les Temps modernes*, apoi la Gallimard, în 1958.

17

1955

An fecund în *chansons*; va scrie în cinci ani textul și temele melodice a patru sute de cîntece, pe care, deseori, le va interpreta el însuși. Reușește, și în acest domeniu, să producă „scandal”, scriind o „complîngere” antirăzboinică, *Le Deserteur*, lansată în ianuarie 1955, cîntată la radio de diverși interpreți și, finalmente, interzisă. A fost înregistrată, la Philips, împreună cu alte nouă cîntece (*Chansons possibles et impossibles*) pe un disc retras ulterior din comerț.

În octombrie e angajat ca „Director artistic (jazz și varietăți americane)” la Societe Phonographique Philips, contract reînnoit, ca director artistic adjunct - din motive de sănătate - în ianuarie 1957.

Scrie *Serie bleme* (inedită: tragedie în argou și în alexandrini).

1956

În iulie, edem pulmonar, „rezultat al unui surmenaj neîntrerupt, grefat pe o inimă destul de anemică” – scria Vian. Refăcut parțial, își duce mai departe viața obișnuită, fără nici un menajament Reia lucrul întrerupt la *Trăite du civisme*.

1957

Nou edem pulmonar. Boala de inimă i se agravează din ce în ce. „În ultimii ani de viață - scrie David Noakes - inima lui bolnavă devenise o adevărată prezență pe care o auzai uneori în apartament și ale cărei pulsații făceau ca pieptul să-i vibreze foarte vizibil.” Scrie, în câteva zile, cea mai bună piesă de teatru a sa, *Les Bâtitseurs d'empire*, jucată postum, în decembrie 1959, admirabilă parabolă deschisă a golului existențial, a fricii și a ipocriziei istorice, care-l lansează pe Vian printre cei mai de seamă dramaturgi ai absurdului: o familie, terorizată de un zgomot inexplicabil, fuge tot mai împușnată, în apartamente suprapuse, tot mai mici, însoțită de o vietate mută, un *schmurz*, pe care toți, în afară de tînăra Zenobie, îl brutalizează făcîndu-se că-l ignoră.

Publică un libret de operă, *Fiesta*, și un eseu despre *chanson*, *En avânt la Zizique... et par ici les gros sous*.

Scrie poeme care-i vor fi publicate postum în culegerea *Je voudrais pas crever* - după titlul unuia dintre ele.

Traduceri: *The Three Faces of Eve* de E. G. H. Thigpen și H. M. Cleckley; *Erik XIV* de A. Strindberg.

1959

În ianuarie, concediu lângă Cherbourg, singur. Apoi își reia viața epuizantă. Cu ajutorul Colegiului de Patafizică își vede publicată, în februarie, piesa *Les Bâtitseurs d'empire*.

Traduce *The Quare Fellow (Le Client du matin)* de Brendan Behan.

La 23 iunie, dimineața, se duce să asiste la avanpremieră unui film mediocru adaptat după *Virai cracher sur vos tombes*. Se părea că, în ciuda debutului minor, îi surîdea o carieră cinematografică, în domeniul căreia, pînă atunci, după spusele lui Pierre Kast (*Cahiers du cinema*, XVII, nr. 98 august 1959), dăduse doar câteva comentarii de scurtmetraje, apăruse în câteva filme create de prieteni și scrisese vreo zece scenarii.

Grăbit sau cuprins de un exces de optimism, uită să-și ia medicamentul zilnic. La zece minute după începutul filmului, inima încetează să-i mai bată.

Cariera postumă a lui Boris Vian e spectaculoasă.

Scrierile îi sînt reeditate, comentate, teatrul jucat, se organizează expoziții, asociații ale prietenilor scriitorului. Desigur, sub amenințarea unei pripite „hagiografii”. Opera lui, importantă și, poate, încă puțin cunoscută, așteaptă pesemne momentul de har al unei tăceri care să-i dezvăluie sensurile cele mai tulburătoare.

Acest „iconoclast cu inima de copil” știe mai multe decît spune.

S.M.

SPUMA ZILELOR

Pentru Bibi

CUVINT ÎNAINTE

Esențial în viață e să emiți despre tot judecăți apriorice.

Se dovedește, într-adevăr, că masele dau totdeauna

greș, iar indivizii au totdeauna dreptate. Să ne ferim a

scoate de aici reguli de conduită: ele nu trebuie să aibă

nevoie de o formulare pentru a fi urmate. Există doar

două lucruri: dragostea, în toate felurile, cu fete frumoase, și muzica din New Orleans sau a lui Duke Ellington. Restul s-ar cădea să dispară, căci restul e hîd, iar cele cîteva pagini demonstrative de mai jos își trag toată forța din faptul că povestea e în întregime adevărată, de vreme ce am născocit-o de la un cap la celălalt. Realizarea ei materială propriu-zisă constă în esență dintr-o proiectare a realității, prin atmosferă piezișă și fierbinte, pe un plan referențial, neuniform ondulat și p'rezentînd distorsiuni. E, după cum se vede, un procedeu prin excelență avuabil.

New Orleans 10 martie 1946

COLIN își isprăvea toaleta. La ieșirea din baie, se înfășurase într-un vast prosop plușat din care nu i se mai zăreau decît bustul și picioarele. Luă atomizorul de pe etajera de sticlă și își pulveriza uleiul fluid și parfumat pe părul de culoare deschisă. Pieptenul de chihlimbar îi împărți chica mătăsoasă în lungi șuvițe portocalii asemenea brazdelor pe care voiosul plugar le trage cu o furculiță în dulceața de caise. Colin puse pieptenul la loc și, înarmîndu-se cu forfecuța de unghii, își teși colțurile pleoapelor mate, ca să-și încarce de mister privirea. Operația trebuia s-o facă des, pleoapele creșteau repede la loc. Aprinse mica lampă de deasupra oglinzii măritoare și se apropie ca să-și cerceteze starea epidermei. În jurul nărilor îi ieșeau în relief cîteva comedoane. Văzîndu-se așa de urîte, ele se retraseră iute în piele și, mulțumit, Colin stinse lampa și descinse prosopul ce-i înfășură șalele și își trecu unul dintre colțuri printre degetele de la picioare, ca să absoarbă ultimele urme de umezeală. În oglindă se putea vedea cu cine seamănă, cu blondul din rolul lui Slim din *Hollywood Canteen*. Avea cap rotund, urechi mici, nas drept, ten auriu. Surîdea des, cu un zîmbet de prunc și, din cauza asta, cu vremea, îi apăruse o gropiță în bărbie. Era destul de înalt, zvelt, cu picioarele lungi și foarte plăcut. Numele de Colin i se potrivea destul de bine. Fetelor le vorbea cu delicatețe, iar băieților cu voioșie. Mai întotdeauna era bine dispus; restul timpului, dormea.

Goli baia dînd o gaură în fundul căzii. Pardoseala băii, cu dale de gresie ceramică de un galben-deschis, era în pantă și îndrepta apa spre un orificiu sub care se afla chiar biroul locatarului de la etajul de jos. Nu de mult, acesta, fără

a-l înștiința pe Colin, își mutase biroul în alt loc. Acum, apa curgea pe dulapul de provizii.

Își vârî picioarele într-o pereche de sandale din piele de câine-zburător și se îmbracă într-un costum de casă elegant cu pantaloni de catifea reiată, verde ca apele foarte adânci, și haină de alpaca de culoarea alunei.

Atîrnă prosopul de rastel, puse preșul de baie pe marginea căzii și presără peste el un strat bun de sare pentru a-l sili să dea afară toată apa. Preșul începu să lase bale și să facă ciorchini din bășicuțe de săpun.

Ieși din baie și o luă către bucătărie spre a supraveghea ultimele pregătiri pentru masă. Ca-n fiecare luni seara, Chick venea să cineze, stătea foarte-aproape. Era abia sîmbătă, dar Colin se simțea pătruns de dorința de a-l vedea pe Chick și de a-l pofti să se înfrupte din meniul alcătuit cu o bucurie senină de către Nicolas, noul său bucătar. Chick, burlac și el, era de-o vîrstă cu Colin - douăzeci și doi de ani - avea înclinări literare ca și el, dar mai puțini bani. Colin avea destulă avere ca să poată duce o viață decentă fără a munci pentru alții. Chick, în ceea ce-l privea, trebuia să se ducă o dată pe săptămîină la minister, să-și viziteze unchiul și să-i ceară bani cu împrumut, căci meseria de inginer nu-i aducea un venit cu care să se mențină la nivelul muncitorilor din subordinea lui, și e greu să comanzi unor oameni mai bine îmbrăcați și mai bine hrăniți decît tine. Colin făcea totul ca să-l ajute și-l invita la masă ori de cîte ori putea, orgoliul lui Chick însă îl silea să fie prudent și să nu arate, prin înlesniri prea dese, că avea de gînd să-i vină în ajutor.

Culoarul dinspre bucătărie era luminos, cu pereți de sticlă de ambele părți, și de fiecare parte strălucea cîte un soare, deoarece Colin îndrăgea lumina. Mai peste tot erau robinete de alamă lustruite cu grijă. Licăririle sorilor pe robinete stîrneau efecte feerice. Șoarecilor din bucătărie le plăcea să joace în sunetul razelor de soare ce se izbeau de robinete și alergau după mărgelușele pe care le formau razele pulverizîndu-se pe pardoseală, ca niște țîșnituri de hidrargir galben. Colin mîngîie în treacăt un șoricel, care avea mustăți negre, lungi detot, era sur și mlădiu și minunat de lucios. Bucătarul îi hrănea foarte bine, fără a-i lăsa să se îngrașe prea mult. Șoarecii nu făceau zgomot peste zi și se jucau doar pe culoar.

Colin împinse ușa emailată de la bucătărie. Bucătarul Nicolas își supraveghea tabloul de bord. Ședea în fața

unui pupitru vopsit tot în email galben-deschis, pe care se aflau cadranele corespunzătoare diferitelor aparate culinare, înșirate de-a lungul pereților. Acul de la cuptorul electric, reglat pentru friptură de curcan, oscila între „aproape” și „numai bine”. Se apropia clipa s-o scoată. Nicolas apăsă pe un buton verde, declanșând astfel palpatorul senzitiv. Acesta pătrunse fără a întâmpina rezistență și chiar atunci ajunse la „numai bine”. Cu un gest rapid, Nicolas deconecta cuptorul și puse în funcțiune încălzitorul de farfurii.

— O să fie bună? întrebă Colin.

— Domnul poate fi sigur, întări Nicolas. Curcanul era perfect calibrat

— Pentru felu-ntîi, ce ne-ai pregătit?

— Doamne-Dumnezeule, de data asta, spuse Nicolas, nimic nou. M-am mărginit să-l plagiez pe Gouffe.

— Bine că nu ți-ai găsit un maestru mai prost! observă Colin. Și ce fragment din opera lui vei reproduce?

— Cel tratat la pagina 638 din lucrarea lui *Carte de bucate*. Voi citi pasajul cu pricina

Colin se așeză pe un taburet capitonat cu cauciuc spongios și cu mătase impermeabilizată, asortată la culoarea pereților, și Nicolas începu astfel:

— Se face o foaie de pateu cald obișnuit, ca pentru aperitiv. Se pregătește un tipar mare și se taie în bucăți de cîte trei centimetri. Bucățile de tipar se pun într-o cratiță, adăugîndu-se vin alb, sare și piper, ceapă în felii subțiri, rămurile de pătrunjel, cimbru, dafin și, de asemenea, un cățel de usturoi.

— N-am putut să-l jupoi cum aș fi vrut, spuse Nicolas, s-a stricat detot masatul.

— O să-l schimb, îi răspunse Colin. Nicolas continuă.

— Se dă totul în fiert. Se scoate tiparul din cratiță și se trece într-o tigaie. Se strecoară fiertura printr-o sită de mătase, se adaugă făină de grîu spaniol și se lasă să se îngroașe pînă ce sosul rămîne pe lingură. Se dă sosul printr-un tifon,

24

25

se toarnă peste bucățile de tipar pînă le acoperă și se lasă să fiarbă două minute. Se umple foaia de pateu cu tipar. Se instalează un cordon de ciuperci pe marginea foii și la mijloc se pune un buchet de lapți de crap. Se îmbibă totul cu sosul păstrat.

— De acord, aprobă Colin. Cred că lui Chick o să-i placă.

— Nu am avantajul de a-l cunoaște pe domnul Chick, spuse Nicolas în concluzie, dar, dacă nu-i va plăcea, data viitoare voi găti altceva, ceea ce-mi va îngădui să stabilesc, cvasiprecis, ierarhia spațială a gusturilor și dezgusturilor domniei sale.

— Mmda!... spuse Colin. Te las, Nicolas. Mă duc să pun masa.

Străbătu culoarul în sens invers și, trecînd prin cămară, ajunse în sufrageria-studio, cu un covor de un albastrustins și cu pereți bej-trandafirii, adevărată odihnă pentru ochii deschiși.

Încăperea, de yreo patru metri pe cinci, primea lumină dinspre bulevardul Louis Armstrong prin două deschideri foarte late. Cristale fără amalgam glisau în ambele părți și îngăduiau introducerea miresemelor primăverii, cînd se nimereau să fie pe-afară. În partea opusă, o masă de stejar mlădioasă ocupa unul dintre ungherele încăperii. Două banchete în unghi drept însoțeau două dintre laturile mesei, iar pe celelalte două laturi libere se înșirau scaune asortate, cu perne de marochin albastru. Mobilierul din încăperea mai cuprindea și o piesă lungă și joasă, amenajată ca discotecă, un pick-up de cel mai mare tip și o mobilă, simetrică față de cea dintîi, unde se țineau praștiile, farfuriile, paharele și celelalte unelte folosite pentru mîncat la oamenii civilizați.

Colin alese o față de masă de un albastru-deschis, potrivită cu covorul. În mijlocul mesei așeză un vas ornamental - un borcan cu formol înăuntru al cărui doi embrioni de găină păreau că mimează *Spectrul Rozei* în coregrafia lui Nijinski. Împrejur, cîteva ramuri de mimoză-curea: un prieten grădinar o obținuse prin încrucișarea mimozei-co-coloș cu panglica neagră de lemn-dulce pe care-o găsești la negustorii de mărunțișuri, cînd pleci de la școală. Luă apoi, pentru fiecare, două farfurii de porțelan alb cu nervuri de

26
aur transparent, cîte un tacîm din oțel inoxidabil cu mînere ajurate, înăuntru al cărora cîte o buburuză împăiată, izolată între două plăcuțe de plexiglas, purta noroc. Adăugă cupe de cristal și șervete împăturite în formă de pălărie de preot; toate astea cereau ceva timp. Abia apucă să isprăvească pregătirile, că soneria se și desprinse din zid și veni să-i vestească sosirea lui Chick. Colin netezi o cută greșită a feței de masă și se duse să deschidă.

— Ce mai faci? îl întrebă Chick
— Da' tu? răspunse Colin. Scoate-ți balonul și hai să-l vezi la treabă pe Nicolas.
— Noul tău bucătar?
— Da, spuse Colin. De la mătușă-mea, i l-am dat în schimb pe cel vechi și-un chil de cafea belgiană.
— E bun?
— Se pare că-și cunoaște meseria. E discipol de-al lui Gouffe. *w*
— Ți-a cușă? se interesă Chick îngrozit, și mustăcioara neagră i se pleoști tragic.
— Nu, mă, capsomane, Jules Gouffe, renumitul bucătar.
— Știi, eu..., spuse Chick, în afară de Jean-Sol Partre, nu citesc mare lucru.
O luă după: Colin pe culoarul cu dale, mîngîie șoarecii, și își puse în treacăt cîteva picături de soare în brichetă.
— Nicolas, spuse Colin intrînd, ți-l prezint pe prietenul meu Chick.
— Bună ziua, domnule, spuse Nicolas.
— Bună ziua, Nicolas, răspunse Chick. N-ai cumva o nepoată pe nume Alise?
— Ba da, domnule. O tînără de altminteri drăgălașă, dac-aș îndrăzni cumva să fac o apreciere.
— Grozav seamănă cu dumneata, spuse Chick. Deși, în ce privește bustul, sînt unele deosebiri.
— Eu sînt destul de lat în umeri, spuse Nicolas, ea, în schimb, e mai dezvoltată pe perpendiculară, dacă domnul binevoiește să-mi îngăduie această precizare.
— Bravo, spuse Colin, iată-ne ca-n familie. Nu-mi spuseseși că ai o nepoată, Nicolas.

27

— Soră-mea a călcat strîmb, domnule, spuse Nicolas. A făcut studii filozofice. Nu-s lucruri de laudă într-o familie care se mîndrește cu tradițiile ei...
— De..., spuse Colin, cred că ai dreptate. Oricum, tențeleg. Dar ia arată-ne pateul ăla de tipar...
— Ar fi periculos să deschid cuptorul în momentul de față, îi avertiză Nicolas. S-ar putea produce un fenomen de uscare provocat de pătrunderea unei atmosfere mai sărace în abur decît cea dinăuntru.
— Prefer, spuse Chick, surpriza de-a-l vedea prima oară pe masă.
— Nu pot decît să fiu de acord cu domnul. Mi-aș putea permite să-i adresez domnului rugăminta de a binevoi să-mi îngăduie să-mi reiau ocupațiile?

— Bineînțeles. Nicolas, chiar te rog.

Nicolas își văzu mai departe de treburi, scoțînd din forme fileurile de limbă-de-mare în aspic, împănate cu felii de trufe și menite să servească drept garnitură la gustările de pește. Colin și Chick părăsiră bucătăria.

— Iei un aperitiv? întrebă Colin. Pianocteilul meu e gata, ai putea să-l încerci.

— Merge? întrebă Chick.

— Perfect Mi-a dat de furcă pînă l-am pus la punct, dar rezultatul îmi întrece toate așteptările. Am obținut, pornind de la *Black and Tan Fantasy*, un amestec de-a dreptul uluitor.

— Pe ce principiu? întrebă Chick.

— Fiecărei note, spuse Colin, fac să-i corespundă un alcool, un lichior sau o aromă. Pedala forte corespunde cu oul bătut și cea surdă cu înghețata. Pentru sifon e necesar un tril în registrul acut. Cantitățile sînt direct proporționale cu durata: treizecimoimea e egală cu a șaisprezecea parte din-tr-o unitate, pătrimea cu o unitate, nota întreagă cu patru unități. Cînd cînți o arie lentă, intră în acțiune un sistem de vane, așa încît să sporească nu doza - ceea ce ar da un cocteil prea abundent -, ci concentrația alcoolică. Și, în raport cu durata ariei, poți să variezi după plac valoarea unității și s-o reduci bunăoară la o sutime, spre a putea obține o băutură sensibilă la toate armoniile, cu ajutorul unui reglaj lateral.

28

— Complicat, spuse Chick.

— Totul e comandat prin contacte electrice și releuri. Nu-ți dau amănunte, știi cum vine. De altfel, unde mai pui că pianul funcționează cu adevărat

— Minunat! spuse Chick.

— Un singur lucru e supărător, spuse Colin, pedala forte pentru oul bătut Am fost nevoit să prevăd un sistem de interblocare special, deoarece cînd cînți o bucată prea „hot”, cad în cocteil bucăți de omletă și abia-l mai înghiți. O să-l modific. Pînă una-alta, cu atenție, merge. Pentru smîntînă proaspătă - sol grav.

— O să-mi fac unul pe *Loveless Love*, spuse Chick. O să fie nemaipomenit

— E încă în debara, unde mi-am instalat un atelier, spuse Colin, fiindcă plăcile de protecție nu sînt fixate. Hai să mergem acolo. O să ți-l reglez la început pentru două cocteiluri de circa douăzeci de centilitri.

Chick se așeză la pian. La sfîrșitul melodiei, o parte din

panoul frontal se lăsă cu un zgomot sec și se ivi un șir de pahare. Două dintre ele erau pline ochi cu un amestec îmbietor.

— M-am speriat, spuse Colin. La un moment dat, ai greșit o notă. Din fericire, armonia n-a avut de suferit

— Ține seama de armonie? spuse Chick.

— Nu în întregime, spuse Colin. Ar fi prea complicat Sînt cîteva limitări doar. Bea și hai la masă.

II

— PATEUL de tipar e remarcabil, spuse Chick. Cine ția dat ideea să-l faci?

— Nicolas a fost cu ideea, spuse Colin. A pomit de la un tipar care vine - sau mai bine zis venea - în fiecare zi în chiuvetă prin țeava de apă rece.

— Curios, spuse Chick. Și de ce venea?

— își scotea capul și golea tubul de pastă de dinți strîngîndu-l în fălci. Nicolas folosește doar pastă americană cu ananas și se vede că asta l-a ispitit

— Cum l-a prins? întrebă Chick.

29

— în locul tubului a pus un ananas întreg. Cînd înghițea pasta, putea să ingurgiteze și să-și retragă apoi capul, dar cu ananasul nu i-a mai mers și de ce trăgea, mai rău i se înfîgeau dinții-n ananas. Nicolas...

Colin se opri.

— Nu-mi vine să-ți spun, o să-ți taie poate pofta de mîncare.

— Dă-i drumul, spuse Chick, mi s-a și dus aproape toată.

— Atunci a intrat Nicolas și i-a retezat capul cu o lamă de ras. Pe urmă a deschis robinetul și-a venit cu restul.

— Asta-i tot? spuse Chick. Mai dă-mi niște pateu. Sper că are o familie numeroasă pe țeava.

— Nicolas a pus pastă cu zmeură ca să vadă... zise Colin. Da', ia spune-mi, Alise aceea despre care-i vorbeai...?

— Tocmai la ea mă gîndesc, spuse Chick. Am întîlnit-o la o conferință a lui Jean-Sol. Stăteam amîndoi pe burtă, sub estradă, așa am cunoscut-o.

— Cum arată?

— Nu mă pricep la descrieri, spuse Chick. E frumoasă...

— Aha!... spuse Colin.

Nicolas se întoarse; aducea curcanul.

— Stai cu noi la masă, Nicolas, spuse Colin. La urma urmei, vorba lui Chick, ești ca-n familie.

— Întîi mă duc să văd de șoareci, dacă domnul n-are nimic împotriva, spuse Nicolas. Vin pe urmă, curcanul e împărțit... Sosul e acolo...

— Ai să vezi, spuse Colin. E un sos cu cremă de manghier și ienupăr, rulat în felii de carne de vițel cusute. Apeși și iese ca din tub.

— Strașnic! zise Chick.

— N-ai vrea să-mi spui cum ai făcut ca să intri-n relații cu ea?... continuă Colin.

— Ei..., spuse Chick, am întrebat-o dacă-i place Jean-Sol Partre, ea mi-a spus că îi colecționează operele... Și atunci i-am spus: — „Și eu...” Și, de cîte ori îi spuneam ceva, ea-mi răspundea: „Și eu...”, și viceversa... Atunci, la

30

sfîrșit, așa, ca să fac o experiență existențialistă, i-am spus: „Te iubesc mult” și ea a spus: „Oh!”

— Experiența a dat greș, spuse Colin.

— Da, spuse Chick. Dar ea n-a plecat totuși. Atunci iam spus: „O iau pe-acolo” și ea a spus: „Eu nu” și-a adăugat: „Eu o iau pe-acolo”.

— Extraordinar, îl asigură Colin.

— Atunci i-am spus: „Și eu”, spuse Chick. Și m-am dus peste tot pe unde s-a dus și ea...

— Și cum s-a terminat? spuse Colin.

— Ei!... spuse Chick. Era ora de culcare...

Colin se înecă și, ca să-și revină, bău o jumătate de litru de vin de Burgundia.

— Mîine mă duc cu ea la patinoar, spuse Chick. E duminică. Vii cu noi? Preferăm dimineața, ca să nu fie lume multă. Nu prea mă amuză, observă el, fiindcă patinez prost, dar o să putem sta de vorbă despre Partre.

— Vin..., promise Colin. Vin cu Nicolas... Poate mai are și alte nepoate...

III

COLIN coborî din metrou, apoi urcă scările. Ieși în sens greșit și dădu ocol stației, ca să se orienteze. Cercetă direcția vîntului cu o batistă de mătase galbenă, și culoarea batistei, luată de vînt, se lăsă pe o clădire mare, de formă neregulată, care dobîndi astfel înfățișarea patinoarului Molitor.

În drum spre el, se afla piscina de iarnă. O lăsă în urmă și, prin fațada laterală, pătrunse în acel organism pietrificat, străbătînd o dublă garnitură de uși de cristal cu bare de cupru. Își prezentă abonamentul, care-i făcu controlorului cu ochiul din două găuri rotunde gata

perforate. Controlorul răspunse cu un zîmbet complice, ceea ce nu-l împiedică să practice însă o a treia străpungere în cartonașul lucios de culoare portocalie, și tichetul orbi. Colin, fără nici o remușcare, își vîrî abonamentul la loc în portopielea de fel rusesc, și-o luă la stînga, pe culoarul cu covor de cauciuc care deservea șirurile de cabine. La parter nu mai erau locuri. Urcă, așadar, scara de beton, încrucișîndu-se cu ființe

31

înalte, cocoțate pe lame verticale, care se străduiau să țopăie cît mai natural, în ciuda evidentei stînjenei. Un bărbat în pulover alb îi deschise o cabină, încasă bacșiful ca să nu spună, fățarnic cum părea, bag șișul, și-l părăsi în chilie, după ce, cu o cretă neglijentă, înscrie inițialele clientului pe un dreptunghi negru instalat anume în cabină. Colin observă că omul nu avea cap de om, ci de hulub, și nu pricepea de ce a fost repartizat să lucreze la patinoar și nu la piscină. Dinspre pistă urca un murmur oval, complex modulat de muzica megafoanelor împrăștiate de jur împrejur. Tropăiala patinatorilor nu atingea încă nivelul sonor al momentelor de afluență cînd se aseamănă cu zgomotul făcut de-un regiment care pășește în noroi împrôșcîndu-l pe caldarîm. Colin îi căuta cu privirea pe Alise și pe Chick, dar ei nu apăreau pe gheață. Nicolas urma să vină ceva mai tîrziu; mai avea de lucru la bucătărie pentru masa de prînz.

Colin își desfăcu șireturile de la pantofi și văzu că pingelele se duseseră. Scoase din buzunar un sul de mușama, nu era însă de ajuns. își așeză atunci pantofii într-o băltoacă adunată sub bancheta de ciment și îi stropi cu îngurășămintă concentrate ca să crească talpa la loc. își puse o pereche de șosete de lînă cu dungi mari, galbene și violete alternativ, și își încălță ghetetele de patinaj. Lama patinelor se bifurca în față, permițîndu-i astfel schimbări de direcție mai lesnicioase.

Ieși, coborî un etaj. Picioarele i se cam frîngeau pe covoarele de cauciuc perforat care împodobeau culoarele betonate. Cînd să se încumete pe pistă, fu nevoit să urce la loc, în cea mai mare grabă, cele două trepte de lemn ca să nu se prăvălească: o patinatoare, isprăvind un magnific salt de pajură, slobozise un ou uriaș care se sparse de picioarele lui Colin.

în vreme ce unul dintre feciorii-fărășari îi aduna cioburile răzlețite, Colin îi zări pe Chick și pe Alise care intrau pe pistă din partea opusă. Le făcu un semn pe

care ei nu-l văzură și se-avîntă în întîmpinarea lor, fără a ține seama însă de sensul giratoriu. Urmarea fu rapida ivire a unui considerabil morman de protestanți, peste care se înghesuiră, clipă de clipă, alți muritori ce dădeau cu disperare din brațe, din picioare, din umeri și din tot trupul

32

înainte de a se prăbuși peste primii prăvăliți. Soarele topise fața gheții și sub grămadă apa clipocea.

Curînd, nouă zecimi dintre patinatori se strînseseră acolo, iar Chick și Alise aveau la dispoziție numai ei, sau aproape numai ei, întreaga pistă. Se apropiară de bulucul colcăitor, și Chick, recunoscîndu-l pe Colin după patinele bifide, îl smulse din maldăr apucîndu-l de glezne. își strînseră mîna. Chick o prezentă pe Alise și Colin se așeză de-a sînga ei, partea dextră fiind deja ocupată de Chick.

Ajunși la capătul din dreapta al pistei, se dădură la o parte ca să facă loc feciorilor-fărășari care, nemaisperînd să găsească în muntele de victime altceva decît zdrențe fără noimă de individualități disociate, se înarmaseră cu răzui-toare pentru a îndepărta tot vrăful celor întinși pe jos și năvăleau spre gura de evacuare cîntînd imnul patinoarului Molitor, compus în 1709 de către Vaillant-Couturier și care-ncepe astfel:

Domnilor și doamnelor, Evacuați pista, vă rog, (Cu voia dumneavoastră) Spre a ne-ngădui să-n Cepem curățatul...

Totul punctat de urlete de claxon menite să întrețină, în adîncul sufletelor celor mai călitate, un fior de nestăpînită groază.

Patinatorii rămași în picioare aplaudară inițiativa și chepengul se-nchise înghițind totul. Chick, Alise și Colin rostiră o scurtă rugăciune și-și reluară rotirea Colin o privea pe Alise. Era îmbrăcată, printr-o ciudată întîmplare, într-un jerseu alb și-ntr-o fustă galbenă. Purta ghetete albe și galbene și patine de hochei. Avea ciorapi fumurii și șosete albe răsfrînte peste ghetetele cu carîmb scund, legate cu șireturi albe de bumbac răsucite de trei ori în jurul piciorului. Mai consta dintr-un fular de mătase verde-strălucitor și dint păr blond nemaipomenit de des, înrămîndu-i chipul într-o învălătucire mărunt ondulată. Privea cu ajutorul unor ochi albaștri-deschiși, iar volumul îi era hotărnicit de o piele fragedă și aurie. Poseda brațe și

33

pulpe rotunde, o talie fină și un piept atît de bine desenat, încît ai fi zis că e fotografiat
Colin își mută privirea de cealaltă parte, ca să-și regăsească echilibrul. Izbuti și, privind în pămînt, îl întrebă pe Chick dacă pateul de tipar îi căzuse bine.
— Nu-mi mai aduce-aminte, spuse Chick. Toată noaptea am pescuit în chiuvetă, doar oi găsi și eu unul. La mine însă nu vin decît păstrăvi.
— Nicolas cred că știe ce să facă din ei! îl asigură Colin. Aveți, urmă el, adresîndu-se îndeosebi Alisei, un unchi nemaipomenit de înzestrat
— E mîndria familiei, spuse Alise. Mama nu se poate consola cînd se gîndește că s-a măritat cu un simplu agregat în matematici, pe cînd fratele ei a reușit atît de strălucit în viață.
— Tatăl dumneavoastră are agregația în matematici?
— Da, este profesor la College de France și membru al Institutului sau cam așa ceva..., spuse Alise, e lamentabil... la treizeci și opt de ani. Ar fi putut să-și dea puțină osteneală. Noroc cu unchiul Nicolas.
— Nu era vorba să vină azi? întrebă Chick.
Un parfum fermecător se înălța din părul Alisei. Colin se îndepărtă un pic.
— Cred că-ntîrzie. Îi tot umbla mîntea la ceva încă de dimineață... Ce-ar fi să veniți amîndoi la masă?... O să aflăm ce-avea de gînd...
— Perfect, spuse Chick. Da' dacă-ți închipui c-o să accept o asemenea propunere, îți făurești o concepție falsă despre univers. Musai să-ți găsești o a patra persoană Doar n-o s-o las pe Alise să vină la tine, ai seduce-o cu armoniile pianocteilului și nu-mi trebuie așa ceva
— Oh!..., se împotrivi Colin. îl auziți?... ■
Dar n-auzi răspunsul, căci un ins de-o înălțime fără seamăn, care de cinci minute făcea o demonstrație de viteză, îi zvîcnise printre picioare, aplecat la limită în față, și vîr-tejul de aer astfel produs îl înălță pe Colin la cîteva metri deasupra solului. Se încleșta de cornișa galeriei de la etajul întîi, execută o ridicare în brațe și recăzu, făcînd-o cum nu trebuia, alături de Chick și Alise.

34

— N-ar trebui să li se permită să gonească în halul ăsta, spuse Colin.
Apoi își făcu cruce, deoarece patinatorul tocmai se zdrobise de zidul restaurantului, la celălalt capăt al

pistei, și rămăsese lipit de el, ca o meduză de mucava sfirtecată de un copil crud.

Feciorii-fărășari își îndepliniră încă o dată menirea și unul dintre ei înălță o cruce de gheață la locul accidentului, în timp ce ea se topea, impiegatul puse discuri religioase.

Apoi totul reintră în ordine. Chick, Alise și Colin senvârteau mai departe.

IV

— UITE-L pe Nicolas! strigă Alise.

— Și uite-o pe Isis! spuse Chick.

Nicolas își făcuse apariția la intrare, iar Isis pe pistă. El se îndreptă spre etajele de sus, iar ea spre Chick, Colin și Alise.

— Bună ziua, Isis, spuse Colin. Ți-o prezint pe Alise.

Alise, iat-o pe Isis. Pe Chick îl cunoști.

Urmară strângeri de mână și Chick profită de ele ca s-o șteargă împreună cu Alise, lăsînd-o pe Isis în brațele lui Colin; o luară și ei îndată din loc.

— Mă bucur că te văd, spuse Isis.

Colin era și el bucuros s-o vadă. Isis, în al optsprezece-celea an de viață, reușise să se înarmeze cu păr castaniu, cu un pulover alb și o fustă galbenă, cu un fular de un verde acid, cu ghețe în alb și galben și cu ochelari de soare. Era frumoasă. Dar Colin îi cunoștea foarte bine părinții.

— Săptămîna viitoare avem o serbare, spuse Isis. Ziua de naștere a lui Dupont

— Care Dupont?

— Pudelul meu. Așa că mi-am invitat toți prietenii. Vii?

La patru?...

— Da, spuse Colin. Cu cea mai mare plăcere.

— Invită-i și pe prietenii dumitale, spuse Isis.

— Pe Chick și Alise?

— Da, sînt simpatici... Deci, pe duminică!

35

— Cum, și pleci? spuse Colin.

— Da, niciodată nu stau prea mult. Sînt aici de la zece, zău, și oricum...

— Dar e abia unsprezece! spuse Colin.

— Am fost la bar!... La revedere!...

V

COLIN iuțea pasul pe străzile luminoase. Bătea un vînt uscat și pătrunzător și, sub picioare, mici ochiuri de gheață plesnită se sfărîmau trosnind.

Oamenii își ascundeau bărbia în ce-aveau la îndemînă:

gulerul de la pardesiu, fular, manșon, văzu chiar pe unul care folosea în acest scop o colivie de păsări făcută din sîrmă, a cărei ușiță cu arc i se rezema de frunte.

— Mîine mă duc la soții Ponteauzanne, se gîndea Colin.

Erau părinții lui Isis.

— Astă-seară cinez cu Chick...

— Mă duc îndată acasă să mă pregătesc pentru mîine...

Făcu un pas mare că să evite o dungă din bordura trotuarului ce i se părea primejdioasă.

— ■ Dacă pot să fac douăzeci de pași fără să calc pe vreuna, spuse Colin, mîine n-o să-mi iasă coșuri pe nas...

— Nu-i nimic, zise el călcînd cu toată greutatea pe-a noua dungă, e o tîmpenie. Tot n-o să-mi iasă nici un coș. Se aplecă să culeagă o orhidee albastră și trandafir pe care gerul o făcuse să răsară din pămînt Avea parfumul părului Alisei.

— Mîine o s-o văd pe Alise...

Era un gînd pe care trebuia să-l alunge. Alise îi aparținea lui Chick, fără discuție.

— Găsesc eu mîine cu siguranță o fată. Dar gîndurile-i zăboveau la Alise.

— Să fie adevărat că vorbesc despre Jean-Sol Partre cînd sînt singuri!...

Poate era însă mai bine să nu se gîndească la ce făceau cînd erau singuri.

36

— Cîte articole a scris Jean-Sol Partre de-un an încoace?

Oricum, pînă acasă tot nu-i mai rămînea timp să le numere.

— Ce-o fi pregătind Nicolas pentru diseară?

Dacă stai să te gîndești, asemănarea dintre Alise și Nicolas n-are nimic extraordinar, de vreme ce sînt din aceeași familie. Dar asta îl aducea iarăși pe nesimțite la subiectul interzis.

— Mă-ntreb, deci, ce-o fi pregătind Nicolas pentru diseară?

— Nu știu ce-o să facă pentru diseară Nicolas, care seamănă cu Alise.

Nicolas e cu unsprezece ani mai mare ca Alise. Douăzeci și nouă de ani bătuți pe muche. Are mari talente culinare. O să facă friptură împănată.

Colin se apropia de casă.

— Dughenele florăreselor n-au niciodată obloane de fier. Nimeni nu-ncearcă să fure flori.

Era de la sine înțeles. Culese o orhidee portocaliu-cenușie a cărei delicată corolă se încovoia. Strălucea într-o împetrișare de culori.

— E de culoarea șoricelului cu mustățile negre... Am ajuns acasă.

Colin urcă scara de piatră îmbrăcată în lână. în broasca ușii de sticlă argintată vîrî o cheiță de aur.

— Veniți, credincioșii mei slujitori!... Căci, iată, m-am întors!...

își aruncă impermeabilul pe un scaun și-o porni spre Nicolas.

VI

Colin.

NICOLAS, astă-seară faci friptură împănată? întrebă

— Vai de mine, spuse Nicolas, domnul nu m-a înștiințat Aveam alte planuri.

— Ei, parascovenia parascoveniilor, spuse Colin, de ce-mi vorbești tot timpul la persoana a treia?

37

— Dacă domnul îmi îngăduie să-mi expun motivul, găsesc că o anumită familiaritate nu e admisibilă decât dacă am fi mâncat împreună dintr-un blid - și nu este cazul.

— Ești trufaș, Nicolas, spuse Colin.

— Am orgoliul poziției mele, domnule, spuse Nicolas, și n-aveți de ce să mi-o reproșați.

— De bună seamă, spuse Colin. Mi-ar plăcea să te văd mai puțin distant

— Nutresc față de domnul o afecțiune sinceră, deși nemărturisită, spuse Nicolas.

— Sînt mîndru și fericit, Nicolas, să-ți răspund cu aceleași sentimente. Așadar, ce gătești astă-seară?

— Mă voi menține, o dată mai mult, în tradiția lui Gouffe, elaborînd, de data asta, un caltaboș exotic cu porto tămîios.

— Și cum se pregătește?... spuse Colin.

— Precum urmează: „Se ia un caltaboș și se jupoaie fără a-i lua în seamă țipetele. Se păstrează pielea cu grijă. Se împănează caltaboșul cu picioare de homari tăiate în felii subțiri și perpelite la foc iute de picior în unt călduț. Se lasă să cadă pe gheață într-o oală goalăpușcă. Se încinge plita strîns și în spațiul astfel cîștigat se aranjează cu gust turtite de orez bine fiert Cînd caltaboșul emite un sunet grav, se ia repede de pe foc și

se stropește din belșug cu porto de calitate. Amestecarea se face cu o spatulă de platină. Se unge cu grăsime o formă și se întinde bine ca să nu ruginească. În clipa când se aduce la masă, se face o fiertură dintr-un săculeț de oxizi de litiu și-un sfert de litru de lapte proaspăt. Garnisiți cu orez, serviți și spălați putina."

— Mi-a luat piuitul, spuse Colin. Mare om Gouffe. Spune-mi, Nicolas, oare mâine o să-mi iasă un coș pe nas?

Nicolas examina protuberanta lui Colin și trase o concluzie negativă.

— Și, fiindcă veni vorba, știi să dansezi zbanghino?

— Am rămas la entorsada stil Boissiere și la boieroul lansat semestrul trecut la Neuilly, spuse Nicolas, așa că zbanghinoul nu-l știu bine... am doar idee de el...

— Ce crezi, întrebă Colin, într-o ședință se poate însuși tehnica necesară?

38

— Mi se pare că da, răspunse Nicolas. În esență, nu e ceva complicat. Trebuie doar să se evite greșelile grosolane și lipsa de gust. Una dintre ele ar fi să dansezi zbanghinoul pe ritm de boogie-woogie.

— Ar fi o greșeală?

— Ar fi o lipsă de gust

Nicolas puse pe masă grepul pe care-l curățase de coajă în timpul convorbirii și-și clăti mâinile cu apă rece.

— Ești grăbit? întrebă Colin.

— Nu, domnule, nicidecum; gătitul merge strună.

— Ți-aș rămâne îndatorat dacă mi-ai da câteva noțiuni de zbanghino, spuse Colin. Vino-n salon, pun un disc.

— I-aș sugera domnului un tempo de atmosferă, în stilul lui *Chloe* în aranjamentul lui Duke Ellington, sau al *Concertului pentru Johnny Hodges...*, spuse Nicolas. Ceea ce peste ocean poartă denumirea de *moody* sau *sultry tune*.

VII

— PRINCIPIUL zbanghinoului, spuse Nicolas, pe care domnul, desigur, îl cunoaște, constă în producerea de interferențe din două surse însuflețite de o mișcare oscilatorie riguros sincronizată.

— Habar n-aveam, spuse Colin, că pentru așa ceva sînt necesare cunoștințe de fizică atît de avansate.

— În speță, spuse Nicolas, dansatorul și dansatoarea stau la o distanță destul de mică unul de altul, imprimînd trupurilor o ondulație conformă cu ritmul

muzicii.

— Zău? zise Colin cam neliniștit.

— Se produce atunci, spuse Nicolas, un sistem de unde statice prezentînd, ca în acustică, noduri și ventre, ceea ce contribuie nu într-o mică măsură la crearea atmosferei în sala de dans.

— Desigur..., șopti Colin.

— Profesioniștii zbanghinoului, continuă Nicolas, izbutesc uneori să instaleze focare de unde parazite punîndu-și în vibrație sincronizată, separat, unele membre.

39

r

Nu insist însă și voi încerca să-j arăt domnului cum se procedează.

Colin alege *Chloe*, după cum îi recomandase Nicolas, șil așeza pe discul pick-upului. Puse delicat vârful acului în prima rilă și-l privi pe Nicolas cum începe să vibreze.

VIII

— DOMNUL va reuși! spuse Nicolas. încă un efort.

— Dar, întrebă Colin, lac de nădușeală, de ce se alege o arie așa de lentă? E mult mai greu.

— Există o explicație, spuse Nicoîas. în principiu, dansatorul și dansatoarea stau la o distanță mijlocie unul de altul. Cu o melodie lentă, poți ajunge să reglezi ondulația în așa fel, încît focarul fix să se stabilească la semiînălțimea celor doi parteneri: atunci devin mobile capul și picioarele. Acesta e rezultatul pe care trebuie să-l obții teoretic. S-a întîmplat - și e regretabil ~ ca persoane fără scrupule să danseze zbanghinouî ca negrii, pe un tempo rapid.

— Adică? întrebă Colin.

— Adică un focar mobil la picioare, unul la cap și, din nenorocire, unul intermediar mobil la nivelul șalelor, punctele fixe sau pseudoarticulațiile fiind stemul și genunchii.

Colin roși.

— înțeleg, spuse el.

— Pe muzica de boogie, încheie Nicolas, efectul e, de ce să n-o spunem pe șleau, cu atît mai obscen, cu cît melodia e în general mai obsedantă.

Colin rămase pe gînduri.

— Unde ai învățat zbanghino? îl întrebă el pe Nicolas.

— M-a învățat nepoată-mea..., spuse Nicolas. Teoria completă a zbanghinoului am stabilit-o în cursul conversațiilor cu cumnatul meu. Este membru al Institutului,

domnul știe, desigur, și nu i-a fost prea greu să prindă metoda. Mi-a spus chiar c-a făcut asta acum nouăsprezece ani...

Colin.

40

— Nepoata dumitale are nouăsprezece ani? întrebă

— Și trei luni..., rectifică Nicolas. Dacă domnul nu mai are nevoie de mine, mă întorc să-mi văd de gătit.

— Du-te, Nicolas, și mulțumesc, spuse Colin, luând discul care tocmai se oprise.

IX

— O SĂ-MI PUN costumul bej cu cămașa albastră și cravata bej cu roșu, și pantofii de antilopă cu găurele, și șosetele bej cu dungi roșii.

— Mai întâi o să mă spăl, și-o să mă rad, și-o să mă verific.

Și-o să-l întreb pe Nicolas la bucatărie:

— Nicolas, vrei să vii să dansezi cu mine?

— Vai de mine, spuse Nicolas, dacă domnul insistă, vin, altminteri însă aș fi fericit să-mi pot rezolva câteva treburi de-o urgență tot mai imperativă.

— E o indiscreție, Nicolas, dacă-ți cer mai multe amănunte?

— Sînt, spuse Nicolas, Președinte al Cercului Filozofic al Oamenilor de serviciu din arondisment și, prin urmare, sînt nevoit să particip cu oarecare sîrguință la întîlniri.

— Nu-ndrăznesc, Nicolas, să te-ntreb care este tema întîlnirii de azi...

— Se va discuta despre angajare. S-a stabilit o paralelă între angajarea după teoriile lui Jean-Sol Partre, angajarea sau reangajarea în trupele coloniale și angajarea sau luarea cu simbrerie de către particulari a persoanelor așa-zise la toate.

— Uite, asta l-ar interesa pe Chick! spuse Colin.

— Este regretabil, spuse Nicolas, dar, din nefericire, cercul e foarte închis. Domnul Chick n-ar putea fi admis. Doar persoanele de serviciu...

— Nicolas, întrebă Colin, de ce spui mereu persoanele?

— Domnul va observa, desigur, spuse Nicolas, că „bărbat la toate" e cam șters, dar că expresia „femeie la toate" capătă un înțeles vădit agresiv... /

41

— Ai dreptate, Nicolas. Ce crezi, sînt sorți să-mi întîlnesc azi sufletul geamăn?... Aș vrea un suflet geamăn de felul nepoatei dumitale...

— Domnul greșește gândindu-se la nepoată-mea, de vreme ce împrejurările recente învederează că domnul Chick a optat primul.

— Bine, Nicolas, spuse Colin, dar tare aş vrea să fiu îndrăgostit...

Un abur subțire ieși pe țeava ceainicului și Nicolas se duse să deschidă. Portăreasa aducea sus două scrisori.

— A venit poșta? spuse Colin.

— îmi cer iertare, domnule, spuse Nicolas, dar amîndouă sînt pentru mine. Domnul așteaptă vești?

— Aș vrea să-mi scrie o fată, spuse Colin. Tare mi-ar plăcea

— E douăsprezece, conchise Nicolas. Domnul dorește micul dejun? Avem coadă de vacă praf și-o cupă de puncti aromat cu feliuțe de pâine unse cu anșoa

— Nicolas, de ce nu vrea să vină Chick la masă cu nepoata dumitale, dacă nu invit și altă fată?

— Să mă scuze domnul, dar la fel aş face și eu.

Domnul e fără îndoială un tînăr destul de chipeș...

— Nicolas, dacă astă-seară n-o să mă-ndrăgostesc de-a binelea, o să... o să colecționez operele ducesei de Bovouard ca să-i fac în ciudă amicului Chick.

X

— AȘ VREA să mă-ndrăgostesc, spuse Colin. Ai vrea să te-ndrăgostești. Ar vrea *idem* (să se-ndrăgostească). Am vrea, ați vrea să vă-ndrăgostiți. Și ei ar vrea să fie îndrăgostiți...

își înnodă cravata în fața oglinzii din baie.

— Mai am să-mi pun haina și paltonul și fularul și mînușa dreaptă și mînușa stîngă. Pălărie nu, ca să numi stric freza. Ce faci acolo?

Îi interpele pe șoricelul sur cu mustățile negre care de bună seamă n-avea ce căuta în paharul de dinți, nici chiar rezemat, cu un aer nepăsător, de buza amintitului pahar.

42

— Ia gîndește-te, îi spuse el șoricelului, așezîndu-se pe marginea căzii (rectangulare, de email galben) ca să fie mai aproape de el, că la familia Ponteauzanne dau de vechiul meu prieten Cutare...

Șoricelul fu de acord.

— Presupune, de ce nu? că are o verișoară. Ar purta un jersey alb și o fustă galbenă și-ar chema-o Al...

Onezima...

Șoricelul își încrucișa labele și păru surprins.

— Nu-i un nume frumos. Dar tu ești șoarece și mai ai și

mustăți. Ce mai vrei?

Se ridică-n picioare.

— S-a și făcut trei. Vezi, din cauza ta îmi pierd timpul. Chick și... cu siguranță Chick o să vină foarte devreme. Își supse degetul și-l ridică deasupra capului. Îl lăsă-n jos aproape imediat Simțea în el o arsură ca într-un cuptor.

— O să fie dragoste-n aer, trase el concluzia. Și asta încinge.

— Eu mă scol, tu te, el se scoală, noi, voi, ei ne sculăm, vă sculați, se scoală. Vrei să ieși din pahar? Șoricelul dovedi că n-avea nevoie de nimeni și ieși singur, tăindu-și o bucată de săpun în formă de suzetă.

— Vezi să nu-l întinzi peste tot, spuse Colin. Vai, lacom mai ești!...

Ieși, se duse-n cameră la el și își puse haina.

— Nicolas o fi plecat pesemne... Se vede c-o fi cunoscînd niște fete extraordinare... Se zice că fetele din Auteuil se angajează la filozofi ca fete bune la toate... închise ușa camerei.

— Căptușeala de la mîneca dreaptă mi s-a cam rupt... Nu mai am izolirband... Atîta pagubă, o s-o prind cu un cui.

Ușa se trînti în urma-i cu zgomotul unei palme goale peste o bucă goală... Asta-l făcu să tresară...

— Vreau să mă gîndesc la altceva Să zicem că-mi rup gura pe scară...

Covorul de pe scară, de un mov-pal, nu era ros decît din trei în trei trepte: într-adevăr, Colin cobora cîte patru deodată. Se-mpiedică de-o vergea nichelată și se încurcă în balustradă.

— Asta o să mă-nvețe minte să mai spun tîmpenii.

Halal treabă. Eu, tu sînt, idiot mai e!...

43

Îl dorea spinarea Se dumiri de ce, cînd ajunse jos și își extrase o vergea întregă din gulerul pardesiului.

Ușa de la intrare se închise în urma lui cu zgomotul unui sărut pe-un umăr gol.

— Ce se poate vedea pe strada aceasta?

În prim plan erau doi săpători care jucau șotron.

Pîntecele celui mai gras sărea în contratimp cu stăpînul lui. Ca piatră de aruncat foloseau un crucifix vopsit în roșu căruia îi lipsea crucea.

Colin trecu de ei.

Pe dreapta, pe stînga se înălțau mîndre construcții de chirpici cu ferestre-ghilotină. La o fereastră se apleca o

femeie. Colin îi trimise o beza, iar ea îi scutură în cap
carpeta de la pat, din molton negru-argintiu, pe care
bărbatul ei n-o putea suferi.

înfățișarea crudă a marilor imobile o mai înveseleau
magazinele. O vitrină cu articole pentru fahiri îi atrase
atenția lui Colin. Constată urcarea prețurilor, față de
săptămîna trecută, la salata de sticlă pisată și la cuiile de
tapițerie.

îi ieșiră în cale un câine și încă doi inși. Cerul îi ținea pe
oameni acasă. Cei ce reușeau să i se smulgă din gheare
își lăsau în ele bucăți întregi de haine și răposau de
anghina.

Agentul de circulație de la răspîntie își ascunsese capul
în pelerină. Semăna cu o umbrelă neagră, uriașă.

Chelneri de cafea încinseseră o horă în jurul lui, ca să
se încălzească.

Doi îndrăgostiți se sărutau sub un portal.

— Nu vreau să-i văd... Nu vreau, nu vreau să-i văd...

M-apucă stenahoria...

Colin trecu strada. Doi îndrăgostiți se sărutau sub un
portal.

închise ochii și-o luă la fugă.

îi deschise de îndată, căci vedea, îndărătul pleoapelor, o
droaie de fete care-l abăteau din drum. Una era în fața
lui. Mergea în aceeași direcție. I se zăreau picioarele
frumoase în cizmulițe din blană de oaie albă, mantoul
din piele de iuft roasă și toca asortată. Păr roșcat sub
tocă. Mantoul îi făcea umerii largi și flutura pe ea.

— Vreau să i-o iau înainte. Vreau să-i văd chipul... I-o
luă înainte, dar îl podidiră lacrimile. Număra pe puțin
cincizeci și nouă de ani. Se așeză pe bordură și mai
plînse oleacă. Asta-l ușura nespun și lacrimile înghețau
cu o ușoară trosnitură și se spărgeau pe granitul lustruit
al trotuarului.

își dădu seama, după cinci minute, că se găsea în fața
casei lui Isis Ponteauzanne. Două tinere trecură pe lîngă
el și pătrunseră în vestibulul imobilului.

Inima i se umflă peste măsură, își pierdu greutatea, îl
ridică de jos, și Colin intră după ele.

XI

CHIAR de la primul etaj începea să se audă hărmălaia
înăbușită a reuniunii de la părinții lui Isis. Scara se
încolăcea de trei ori în jurul axei și-n golul ei amplifica
sunetele ca aripioarele din rezonatorul cilindric al unui
vibrafon. Colin suia cu nasul la înălțimea tocurilor celor
două fete. Gingașe tocuri armate din plastic trandafiriu,

pantofi avântați din piele fină și glezne delicate. Apoi, dungile de la ciorapi, ușor încrețite, ca niște omizi lungi, și scobiturile articulate de la încheietura genunchilor. Colin se opri și pierdu două trepte. Porni iar. Acum vedea partea de sus a ciorapilor fetei din stînga, dublul strat de ochiuri și albul umbrat al coapsei. Fusta celeilalte, cu pliuri late, nu-ngăduia aceeași desfătare, dar, sub mantoul de castor, șoldurile i se legănau mai rotunde decît ale celei dinîi, iscînd frîngerea unei mici cute alternative. Din decență, Colin își mută privirea la picioare și le văzu oprindu-se la etajul al doilea. Le urmă pe cele două fete cărora le deschisese o subretă.

— Bună, Colin, spuse Isis. Ce mai faci?

O trase către el și-o sărută aproape de rădăcina părului. Mirosea frumos.

— Dar nu e ziua mea! protestă Isis, ci a lui Dupont!...

— Unde-i Dupont? Să-l felicit!...

— ■ E dezgustător, spuse Isis. Azi-dimineață a fost dus la tuns, ca să fie fercheș. I s-a făcut o baie și tot dichisul, iar pe la două i s-au înființat aici, cu un pachet de oase învechit și scîrbos, trei prieteni de-ai lui care l-au luat cu ei. Precis c-o să vină într-un hal făr' de hal!...

44

45

— La urma urmelor, e ziua lui, observă Colin. Zărea, prin pervazul ușii duble, băieții și fetele. O duzină dansau. Cei mai mulți, în picioare unii lîngă alții, stăteau, cu mîinile la spate, perechi-perechi de același sex, și schimbau impresii nu prea convingătoare cu un aer nu prea convins.

— Scoate-ți paltonul, spuse Isis. Vino, hai să te conduc la vestiarul băieților.

O urmă, întîlnind în drum alte două fete care se întorceau, în zgomote de genți și pudriere, din camera lui Isis, metamorfozată în vestiar pentru fete. Din tavan atîrnau cîrlige de fier împrumutate de la măcelar și, ca să le dea o notă plăcută, Isis împrumutase și două capete de oaie bine jupuite ce surîdeau la extremitatea șirurilor. Vestiarul băieților, instalat în biroul tatălui lui Isis, consta în suprimarea mobilelor sus-zisului birou. Îți zvîrleai blana pe podea și gata povestea. Colin făcu și el la fel și zăbovi puțin în fața unei oglinzi.

— Hai, vino odată, își pierdu Isis răbdarea. Am să te prezint unei fete fermecătoare.

Colin o trase spre sine, apucînd-o de încheieturile

mâinilor.

— Ai o rochie răpitoare, îi spuse el.

Era o rochie foarte simplă, din lână de un verde ca de migdală, cu nasturi mari de ceramică aurită și cu un grilaj de fier forjat în chip de placă, la spate.

— Îți place! spuse Isis.

— E absolut răpitoare, spuse Colin. Poți vîrî mîna printre gratii fără să fii mușcat?

— Fii cu băgare de seamă, spuse Isis.

Se desprinsese, îl luă pe Colin de mîna și-l tîrî spre centrul de sudație. Îmbrînciră alți doi invitați de sex ascuțit, lunecară la turnanta coridorului și ajunseră la nucleul central prin ușa dinspre sufragerie.

— Ia te uită!..., spuse Colin, Alise și Chick au și ajuns?

— Da, spuse Isis. Vino, îți prezint...

Jumătate dintre fete erau prezentabile. Una din ele purta o rochie de lână de un verde-migdală, și, la spate, o placă de o formă deosebită.

46

— Prezintă-mă mai ales aceleia, spuse Colin. Isis îl scutură, că să-l potolească.

— Nu te-astîmperi odată?...

Colin și pusese ochii pe alta și își trăgea de mîna călăuza.

— El e Colin, spuse Isis. Colin, ți-o prezint pe Chloe. Colin înghiți în sec, amuțind. Gura i se umplu parcă de-un gust de răzătură de clătite arse.

— Bună ziua! spuse Chloe...

— Bu... Sînteți aranjată de Duke Ellington? întrebă Colin... Și-o rupse la fugă imediat, convins că-a spus o nerozie.

Chick îl prinse din urmă de pulpana hainei.

— Încotro ai pornit-o așa? Doar n-o să pleci de-acu-ma! Ia privește!

Scoase din buzunar o cărțuție legată în marochin roșu.

— Exemplar original din *Paradoxul despre Borîtură*, de Partre...

— Ai reușit totuși să-l găsești? spuse Colin. Apoi își aminti că fugea și-o rupse la fugă. Alise îi tăie calea.

— Zi, pleci fără să fi făcut măcar un dănsuleț cu mine? spuse ea

— Iartă-mă, spuse Colin, dar adineauri m-am purtat ca un idiot și mi-e greu să mai rămîn.

— Totuși, cînd te privește cineva așa, ești nevoit să accepți...

— Alise..., scînci Colin, înlănțuind-o și frecîndu-și

obrazul de părul ei.

— Ce e, dragă Colin?

— Sst... Ssst... și pușche!... Parascovenia parascoveniilor!...

O vezi pe fata aia?...

— Chloe?...

— O cunoști?... zise Colin. I-am spus o nerozie, deasta plecam.

Nu mai adăugă însă că asta-l făcea parcă să simtă în interiorul toracelui o muzică militară nemțească din care n-auzi decât toba mare.

— Nu-i așa că-i drăguță? întrebă Alise.

47

Chloe avea buzele roșii, părul brunet, înfățișarea fericită, și asta fără vreo înrîurire a rochiei.

— N-am să-ndrăznesc! spuse Colin.

Și-apoi o părăsi pe Alise și se duse s-o invite pe Chloe.

Ea îl privi. Rîdea și își puse mîna dreaptă pe umărul lui.

Colin îi simțea degetele gingașe pe gît Micșoră ecartamen-tul dintre trupurile lor cu ajutorul unei contractări a bicepsului drept, comandată de la creier, de-a lungul unei perechi de nervi cranieni judicios alese.

Chloe îl privi iar. Avea ochii albaștri. își scutură capul că să-și arunce îndărăt părul coafat și strălucitor și, cu un

gest hotărît și îndrăzneț, își lipi tîmpla de obrazul lui Colin.

Se așternu o tăcere îmbelșugată-n jur, și cea mai mare parte a lumii începu să valoreze pentru ei cît o ceapă degerată.

Dar, după cum era de așteptat, discul se opri. Abia atunci se trezi Colin la adevărata realitate și își dădu seama că tavanul e din grilaj de șipci printre care privesc locatarii de deasupra, că un canaf gros de stînjenei galbeni ascunde poalele pereților, că aburi, felurit colorați, se scurg prin deschizăturile lăsate din loc în loc și că prietena lui, Isis, îi stă înaintea oferindu-i pesmeciori pe un platou hercinic.

— Mulțumesc, Isis, spuse Chloe, scuturîndu-și zulufii.

— Mulțumesc, Isis, spuse Colin, luînd o corăbioară miniaturală cu cocă de lemn.

— Rău faceți, îi spuse el Chloe. Sînt foarte buni. Șiapoi tuși, fiindcă, din nefericire, dăduse peste un ghimpe de arici pitit în prăjitură.

Chloe rîse, dezvelindu-și dinții frumoși.

— Ce s-a-ntîmplat?

Trebuie s-o părăsească și să se îndepărteze ca să

tușească-n voie și pînă la urmă se liniște. Chloe se întoarce cu două pahare.

— Bea asta, spuse ea, o să-ți facă bine.

— Mulțumesc, spuse Colin. E șampanie?

— E un amestec.

Bău o dușcă strașnică și se îneacă. Chloe nu-și mai putea stăpîni rîsul. Chick și Alise se apropiară.

— Ce s-a-ntîmplat? întrebă Chick.

— Nu știe să bea! spuse Chloe.

48

Alise îl bătu pe spate, amabilă, stîrnind răsunet de gong balinez. Brusc, toți își întrerupseră dansul ca să treacă la masă.

— Gata, zise Chick. E liniște. Dac-am pune un disc bun?...

îi făcu cu ochiul lui Colin.

— Ce-ar fi să dansăm puțin zbanghino? propuse Alise.

Chick scotocea în vrafal de discuri de lîngă pick-up.

— Dansează cu mine, Chick, îi spuse Alise.

— Uite, spuse Chick, pun un disc. Era un boogiewoogie.

Chloe aștepta

— Doar n-o să dansați zbanghino pe muzica asta?...

spuse Colin îngrozit

— De ce nu?... întrebă Chick.

— Nu te uita la așa ceva, îi spuse el Chloe.

își aplecă ușor capul și-o sărută între ureche și umăr. Ea fremăta, dar nu-și îndepărtă capul.

Nici Colin nu-și îndepărtă buzele.

între timp, Alise și Chick se consacrau unei remarcabile demonstrații de zbanghino în stil negru.

Discul se isprăvi repede. Alise se reculese și căută ce să mai spună. Chick se trînti pe un divan. Colin și Chloe stăteau în fața lui. Îi apucă de picioare și-i făcu să cadă lîngă el.

— Ei, mielușeilor, spuse el, merge strună?

Colin se așeză și Chloe se cuibări comod alături de el.

— Drăguță, fetița asta, nu? spuse Chick.

Chloe surise. Colin nu răspunse, dar își trecu brațul pe după gîtul fetei și începu să se joace nepăsător cu primul nasture de la rochie, care se descheia în față.

Alise se întoarce.

— Dă-te mai încolo, Chick, vreau să m-așez între Colin și tine.

Alesese bine discul. Era *Chloe*, în aranjamentul lui Duke Ellington. Colin îi mușca ștrengărește Chloe

părul de lângă ureche. îi șopti:

— E leită tu.

Și pînă să aibă Chloe vreme să răspundă, toți ceilalți se întoarseră la dans, dîndu-și seama pînă la urmă că nu era nicidecum momentul să treacă la masă.

— Oh!... spuse Chloe, ce păcat!...

49

XII

— O SĂ TE MAI VEZI CU EA? întrebă Chick. Ședeau la masă în fața ultimei creații a lui Nicolas, un dovleac cu nuci.

— Nu știu, spuse Colin. Nu știu ce să fac. Știi, e o fată foarte binecrescută. Data trecută, la Isis, băuse multă șampanie...

— O prindea foarte bine, spuse Chick. E foarte drăguță. Nu face mutra asta! închipuiește-ți c-am găsit azi o ediție din *Opțiunea Prealabilă dinaintea Scîrbei de Partre*, pe hîr-tie igienică nedantelată...

— Dar de unde ieși tot bănetul ăsta? spuse Colin. Chick se posomori

— Mă costă foarte scump, dar nu mă pot lipsi de ele, spuse el. Am nevoie de Partre. Sînt colecționar. îmi trebuie tot ce-a făcut

— Dar nu mai contenește cu făcutul, spuse Colin. Publică cel puțin cinci articole pe săptămîină...

— Știi, știi, spuse Chick. Colin îl mai servi cu dovleac.

— Cum aş putea s-o revăd pe Chloe? întrebă el. Chick îl privi și zîmbi.

— Așa e, spuse el. Te bat la cap cu Jean-Sol Partre al meu. Te ajut bucuros... Ce trebuie să fac?

— E groaznic, spuse Colin. Sînt disperat și totodată înspăimîntător de fericit. E nespus de plăcut să dorești într-atît ceva.

— Aș vrea, continuă el, să stau tolănit pe-o iarbă un pic pîrjolită, cu pămînt uscat și soare, știi, iarbă aurie ca paiele și sfărîmicioasă, cu o mulțime de gîngăanii, și cu mușchi tot uscat Te trîntești pe burtă și privești. Mai trebuie și un zăplaz cu pietre și pomi răsuciți și strîmbi, și frunze mărunte. E grozav de bine.

— Și cu Chloe, spuse Chick.

— Și cu Chloe, firește, spuse Colin. Cu Chloe în gînd. Rămaseră muți cîteva clipe. O carafă profită de tăcere ca să iste un sunet cristalin răsfrînt de pereți.

— Mai ia nițel vin alb de Sauternes, spuse Colin. - Da, spuse Chick, mulțumesc.

Nicolas aducea felul următor, căpățină de ananas în cremă de portocale.

— Mulțumesc, Nicolas, spuse Colin. După părerea dumitale, ce-aș putea face ca să revăd o fată de care sînt îndrăgostit?

— Sfinte Doamne, domnule, spuse Nicolas, evident, se poate ivi un asemenea caz... trebuie să-i mărturisesc domnului că așa ceva mie nu mi s-a mai întîmplat niciodată.

— Firește, spuse Chick. Ai un fizic de Johnny Weissmiiller. Dar nu asta-i regula generală!

— Îi mulțumesc domnului pentru această apreciere care-mi merge drept la inimă, spuse Nicolas. Îl sfătuiesc pe domnul, urmă el adresîndu-se lui Colin, să se străduiască să adune, prin mijlocirea persoanei la care domnul a întîlnit-o pe persoana de a cărei prezență domnul pare a duce lipsă, unele informații asupra obiceiurilor și relațiilor acesteia din urmă.

— În ciuda complexității întorsăturilor dumitale, spuse Colin, cred, Nicolas, că asta e o posibilitate, într-adevăr. Știi, însă, cînd ești îndrăgostit, nu mai ești teafăr la minte. De-asta nu i-am spus lui Chick că de mult mă tot gîndesc la așa ceva.

Nicolas se-ntoarse la bucătărie.

— Băiatul ăsta e de neprețuit, spuse Colin.

— Da, spuse Chick, știe să gătească.

Mai băură puțin sauternes. Nicolas se întorcea cu o prăjitură uriașă.

— E un desert suplimentar, spuse el.

Colin luă un cuțit și se opri în clipa cînd era gata să cresteze suprafața netedă.

— E prea frumoasă, spuse el. O să mai așteptăm un pic.

— Așteptarea, spuse Chick, e un preludiu în modul minor.

— Ce te face să spui asta? zise Colin.

Luă paharul lui Chick și-l umplu cu un vin auriu, greu și fluid ca un eter apăsător.

— Habar n-am, spuse Chick. E o cugetare neașteptată.

— Gustă! zise Colin.

Își goliră deodată paharele.

50

51

— E formidabil!..., zise Chick și în ochi prinseră să-i scapere lumini schimbătoare și roșietice.

Colin se ținea de piept

— Mai mult decît atît, spuse el. Nu seamănă cu nimic

cunoscut

— Asta n-ar avea nici o importanță, spuse Chick. Nici tu nu semeni cu ceva cunoscut

— Sînt sigur, spuse Colin, că dacă bem destul, Chioe o să vină imediat

— Trebuie s-o dovedești! zise Chick.

— Mă provoci! spuse Colin și întinse paharul. Chick le umplu pe-amîndouă.

— Așteaptă! spuse Colin.

Stinse lustra din tavan și mica lampă ce lumina masa.

Mai ardea într-un colț doar lumina verde de la icoana scoțiană înaintea căreia obișnuia Colin să mediteze.

— Oh!..., murmură Chick.

În cristal, vinul luase o strălucire fosforescentă și nehotărîtă, răspîndită parcă de miriade de puncte luminoase de toate culorile.

— Bea! zise Colin.

Băură. Lucoarea le stăruia pe buze. Colin aprinse iar lumina. Părea că nu prea mai are curaj să rămînă în picioare.

— O dată n-o fi foc, spuse el. Cred că se cade să golim sticla

— Ce-ar fi să tăiem prăjitura? spuse Chick.

Colin luă un cuțit de argint și începu să traseze o spirală pe luciul alb al tortului. Se opri brusc și își contemplă opera cu uimire.

— Am să fac o încercare, spuse el.

Desprinse o frunză de ilice din buchetul de pe masă și luă tortul într-o mînă. Învîrtindu-l iute în vârful degetului, așeză, cu cealaltă mînă, unul dintre vîrfurile frunzei în spirală.

— Ascultă!... spuse el.

Chick ascultă. Era *Chioe* în aranjamentul lui Duke Ellington.

Chick se uită la Colin. Îi fugise tot sîngele din obraz.

Chick îi luă cuțitul din mînă și-l împlîntă cu un gest hotărît în tort îl despică în două, și în prăjitură se afla un nou articol al lui Partre pentru Chick și-o întîlnire cu Chioe pentru Colin.

XIII

COLIN, în picioare la colțul pieței, o aștepta pe Chioe.

Piața era rotundă și-n ea erau o biserică, porumbei, un scuar, niște bănci și, în față, automobile și autobuze, pe caldarîm. Și soarele o aștepta pe Chioe, dar el putea să se distreze făcînd umbre, ajutînd semințelor de fasole

sălbatică să încolțească în crăpăturile cuvenite, deschizînd obloanele și acoperind de rușine un felinar aprins din pricina inconștienței unui rețelist Colin își răsfrîngea tivul de la mănuși, pregătindu-și prima frază. Aceasta se modifica din ce în ce mai rapid pe măsură ce se apropia ora. Nu știa unde să meargă cu Chioe. Poate într-un salon de ceai, dar acolo, de obicei, atmosfera e mai degrabă deprimantă și nu-i plăceau deloc cucoanele lacome, de patruzeci de ani, care mănîncă șapte prăjituri cu cremă ridicîndu-și degetul cel mic. Nu înțelegea lăcomia decît la bărbați, la ei își găsește întregul tîlc fără a le știrbi demnitatea firească. La cinema nici vorbă, că n-o să vrea. La deputodrom nu, că n-o să-i placă. La cursele de vițeii nu, c-o să-i fie frică. La spitalul Saint-Louis nu, că nu-i voie. La muzeul Luvru nu, pentru că îndărătul heruvimilor asirieni se așin satiri. Nici la gara Saint-Lazare, acolo nu mai sînt decît roabe și nici urmă de tren.

— Bună ziua!...

Chioe sosise pe la spate. Colin își scoase iute mănușa, se-ncurcă în ea, își dădu cu sete un pumn în nas, exclamă „îii!..-” și-i strînse mîna. Ea rîdea.

— Pari foarte stingherit!...

Un mantou de blană cu spic lung, în culoarea părului, și o tocă tot de blană, și cizmulițe scunde, cu carîmbi de blană.

îl luă de braț.

— Dă-mi brațul. Ești cam amorțit azi!...

— Mergea mai bine data trecută, mărturisi Colin. Chioe continuă să rîdă și-l privi și iarăși rîse și mai cu poftă.

52

53

— Îți bați joc de mine, spuse Colin, jalnic. Nu ți-e milă.

— Îți pare bine că mă vezi? spuse Chloe.

— Da!..., zise Colin.

Mergeau, apucînd-o pe primul trotuar ieșit în cale. Un nouaș trandafiriu cobora din văzduh și se apropia de ei.

— Vin! propuse el.

— Vino, spuse Colin.

Și norul îi învăluia. Înăuntru era cald și mirosea a zahăr cu scortîșoară.

— Nu ne mai vede nimeni! spuse Colin... Dar noi îi vedem!...

— E cam transparent, spuse Chloe. Fii cu băgare de seamă.

— Nu-i nimic. E mai plăcut totuși, spuse Colin. Ce vrei să facem?

— Să ne plimbăm, atât... Te plictisește?

— Spune-mi ceva atunci...

— Nu știu nimic prea bine, spuse Chloe. Putem să ne uităm la vitrine. Ia uită-te la asta!... E interesant în vitrină, o femeie frumoasă ședea pe o somieră. Pieptul îi era gol și un aparat îi peria sîinii de jos în sus, cu perii lungi și mătăsoase, cu un păr alb și fin. Pe pancartă stătea scris: *Economisiți-vă încălțăminte cu Antipodul Reverendului Carol.*

— Bună idee, spuse Chloe.

— Dar se potrivește ca nuca-n perete!..., spuse Colin. Cu mîna e mult mai plăcut.

Chloe roși.

— Nu spune așa ceva. Nu-mi plac băieții care spun grozăvii de față cu fetele.

— Îmi pare tare rău..., zise Colin, nu voiam să... Avea aerul atât de mîhnit, încît ea îi zîmbi și-l scutură un pic ca să-i arate că nu era supărată.

Într-altă vitrină, un grăsan cu șorț de măcelar căsăpea copii mici. Era o vitrină de propagandă pentru Asistența Publică.

— Uite pe ce se duc banii, spuse Colin. Grozav de mult trebuie să-i coste curățatul în fiecare seară.

- Nu-s adevărați!..., spuse Chloe alarmată.

54

— Poți să știi? spuse Colin. Îi iau pe-o nimica toată de la Asistența Publică.. -

— Nu-mi place. Înainte nu se vedeau vitrine de propagandă ca asta. Nu găsesc că-i un progres.

— N-are importanță, spuse Colin. Nu-i influențează decît pe cei ce cred în asemenea tîmpenii.

— Și asta?..., întrebă Chloe.

În vitrină era o burtă, montată pe roți cauciucate, rotundă și durdulie bine. Pe anunț se putea citi: *Nici a dumneavoastră nu va face cute dacă o călcați cu Fierul Electric.*

— Dar o cunosc!..., zise Colin. E burta lui Serge, fostul meu bucătar!... Ce-o fi făcînd aici?

— Nu face nimic, spuse Chloe. Doar n-oi fi vrînd să ții un logos despre burta asta. E și mult prea mare de altfel...

— Știa să gătească, nu glumă!

— Să mergem, spuse Chloe. Nu mai vreau să mă uit la vitrine, nu-mi place.

— Ce facem atunci? întrebă Colin. Mergem să luăm un ceai undeva?

— O!... E încă prea devreme... și pe urmă nu-mi prea place.

Colin răsuflă ușurat și-i trosniră bretelele.

— Cine-a făcut zgomotul ăsta?

— Am călcat pe-o creangă uscată, o lămuri Colin roșind.

— Ce-ar fi să ne plimbăm la Pădure? spuse Chloe.

Colin o privi încântat.

— Foarte bună idee. N-o să fie țipenie de om. Chloe roși.

— Nu de-asta De altfel, adăugă ea în chip de răzbunare, nu vom părăsi aleile mari, altminteri ne vom uda la picioare.

Colin strânse puțin brațul pe care-l simțea sub al său.

— Hai prin pasajul subteran, zise Colin.

Pasajul era mărginit, de-o parte și de alta, de câte un șir de colivii de mari dimensiuni, în care Aranjatorii Urbani depozitau porumbeii de schimb pentru Scuaruri și Monumente. Erau și Crescătorii de vrăbii și crescendouri

55

ciripitoare de vrăbioare. Lumea nu cobora prea des acolo fiindcă aripile atîtor păsări stîrneau un curent de aer grozav în care se-nvîrtejeau minusculi fulgi albi și albaștri.

— Nu se opresc niciodată din vînzoleala asta? întrebă Chloe, ținîndu-și toca strîns, ca să nu-i zboare.

— Nu sînt întotdeauna aceleași, spuse Colin. Lui îi dădeau de furcă pulpanele pardesiului.

— Să ne grăbim, să trecem de porumbei, vrăbiile fac mai puțin curent, spuse Chloe, strîngîndu-se lîngă Colin. Se grăbiră și ieșiră din zona primejdioasă. Norișorul nu venise după ei. O luase pe scurtătură și-i și aștepta la celălalt capăt.

XIV

BANCA părea cam umedă și de un verde-închis. Cu toate astea, alea nu era prea umblată și nu se simțeau stingheriți.

— Nu ți-e frig? o întrebă Colin.

— Cu norul ăsta, nu, spuse Chloe... Dar tot aș vrea să stau mai aproape.

— Oh!..., spuse Colin și roși.

încercă un simțămînt ciudat. Își trecu brațul pe după mijlocul fetei. Toca îi era înclinată în partea opusă și,

chiar îngă buzele lui, îl îmbia un val de păr lucitor.

— îmi place cu tine, spuse el

Chloe nu răspunse. Răsuflă mai grăbit și se apropie de el pe nesimțite.

Colin aproape îi vorbea la ureche.

— Nu te plictisești? întrebă el.

Ea făcu semn din cap că nu, și Colin izbuti să se apropie și mai mult sub oblăduirea legănării.

— Știi..., îi spuse el la ureche, și, chiar atunci, ca din greșeală, ea își întoarse capul și Colin o sărută pe buze. N-a durat prea mult, dar a doua oară a fost și mai bine. Atunci, își îngropa fața în părul ei și rămaseră așa, fără să spună nimic.

XV

— DRĂGUȚ din partea ta că ai venit, Alise, spuse Colin. Ai să fii însă singura fată...

— Nu-i nimic, spuse Alise. Chick e de acord

Chick confirmă. Dar, la drept vorbind, glasul Alisei nu era pe de-a-ntregul vesel.

— Chloe nu-i în Paris, spuse Colin. A plecat pe trei săptămîni în Sud, cu niște rude.

— A! spuse Chick, cred că ești foarte nefericit.

— N-am fost niciodată mai fericit! spuse Colin. Voiam să vă anunț logodna noastră...

— Felicitări, spuse Chick.

Se ferea s-o privească pe Alise.

— Ce-i cu voi? întrebă Colin. Parcă nu prea merge motorul.

— Nu-i nimic, spuse Aii se. Chick e un prost

— Nici vorbă, spuse Chick. N-o asculta, Colin... Nu-i nimic.

— Susțineți amîndoi același lucru și totuși nu vă înțelegeți, spuse Colin, deci unul dintre voi minte - sau ctiîar amîndoi. Haideți, o să cinăm imediat.

Trecură în sufragerie.

— Ia loc, Aîise, spuse Colin. Vino lîngă mine, ia spune-mi ce s-a-ntîmpîat

— Chick e un prost, spuse Alise. Zice că face o greșeală că mă ține lîngă eî, de vreme ce n-are bani ca să-mi ofere o viață îmbelșugata și-i e rușine că nu se însoară cu mine.

— Sînt un nemernic, spuse Chick.

— Nu știu ce să vă spun, făcu Colin.

Era atît de fericit, încît toate astea îl îndurerau nespus.

— Nu atît din pricina banilor, zise Chick. Părinții Alisei n-au să admită niciodată s-o iau de nevastă, și pe

bună dreptate. E o poveste ca asta într-o carte a lui Partre.

— O carte excelentă, spuse Alise. N-ai citit-o, Colin?

— Asta-mi sînteți voi, zise Colin. Sînt sigur că toți banii vi se duc tot pe el.

Chick și Alise lăsară capul în pămînt.

56

57

— Eu sînt de vină. Alise nu mai cheltuiește nimic pentru Partre. N-o mai interesează aproape deloc de cînd e cu mine.

Glasul lui avea o nuanță de reproș.

— îmi place mai mult de tine decît de Partre, spuse Alise.

îi venea să plîngă.

— Ești bună, zise Chick. Nu te merit. Dar ăsta mi-e viciul, să colecționez Partre. Și, din nenorocire, un inginer nu-și poate îngădui să aibă totul.

— Sînt dezolat, spuse Colin. Aș vrea ca totul să vă meargă bine. Desfăceți-vă mai bine șervetele.

Sub șervetul lui era un exemplar semilegat în piele de sconcs din *Borîtură*, și sub șervetul Alisei, un inel gros de aur în formă de greață.

— Oh!..., făcu Alise.

își încolăci brațele pe după gîtul lui Colin și-l sărută.

— Ești un tip și jumătate, spuse Chick. Nu știu cum săți mulțumesc; de altfel, știi prea bine că nu-ți pot mulțumi după cum aș vrea...

Colin se simțea mai în apele lui. Și Alise era cu adevărat strălucitoare în seara asta.

— Cu ce parfum îți dai? întrebă el. Chloe se parfumează cu esență de orhidee bidistilată.

— Cu nici un parfum, spuse Alise.

— E natural, spuse Chick.

— Minunat!..., spuse Colin. Miroși a pădure cu un pîrîu și iepurași.

— Vorbește-ne despre Chloe!..., spuse Alise măgulită.

Nicolas aducea aperitivele.

— Bună, Nicolas, zise Alise. Sănătos, bine?

— Da, spuse Nicolas. Puse tava pe masă.

— Nu mă săruți? întrebă Alise.

— Nu te sfii, Nicolas, spuse Colin. Și mi-ai face o mare plăcere dac-ai vrea să mănînci cu noi...

— Oh! Da..., spuse Alise. Rămîi la cină cu noi.

— Domnul mă pune în cea mai mare încurcătură, spuse Nicolas. Nu mă pot așeza la masă în ținuta

aceasta...

58

— Ascultă, Nicolas, zise Colin. Du-te și schimbă-te, dacă vrei, dar îți ordon să iei masa cu noi.

, — Mulțumesc, domnule, spuse Nicolas. Mă duc să mă schimb.

Lăsă tava pe masă și ieși.

— Deci, cum e cu Chloe? spuse Alise.

— Serviți-vă, spuse Colin. Nu știu ce e, dar cred că e ceva bun.

— Ne faci să tînjim!..., spuse Chick.

— Mă-nsor cu Chloe peste o lună, spuse Colin. Tare-aș vrea să fie ca mâine!...

— Ei, spuse Alise, ai noroc.

Colin se simțea cuprins de rușine la gândul că e așa de bogat

— Ascultă, Chick, spuse el, vrei o parte din banii mei? Alise îl privi pe Colin cu duioșie. Era atât de bun, încît în vinele de la mâini i se zărea palpitul gîndurilor albastre și mov.

— Nu cred că ar ajuta la ceva, spuse Chick.

— Ai putea să te însori cu Alise, spuse Colin.

— Părinții ei nu vor, răspunse Chick, și nu vreau s-o rupă cu ei. E prea tînără...

— Nu sînt chiar așa de tînără, spuse Alise, îndreptînduse din șale pe bancheta capitonată, ca să-și pună în valoare pieptul provocator.

— Nu vrea să spună asta!..., interveni Colin. Ascultă, Chick, am o sută de mii de dublezoni, îți dau un sfert din ei și-o să poți trăi în liniște. O să muncești mai departe și-o să meargă.

— N-am să fiu niciodată în stare să-ți mulțumesc cum se cuvine, spuse Chick.

— Nu-mi mulțumi. Pe mine mă interesează nu fericirea tuturor oamenilor, ci a fiecăruia în parte.

Se auzi soneria.

— Mă duc să deschid, spuse Alise. Doar eu sînt cea mai tînără, chiar tu mi-ai reproșat-o...

Se ridică și picioarele ei stîrniră un ropot mărunț pe covorul elastic.

Era Nicolas, coborîse pe scara de serviciu. Se întorcea acum îmbrăcat într-un pardesiu din stofă mișoasă, cu

59

7*^

galoane bej și verzi, iar în cap cu un fetru yankeu extraplat. Purta mănuși de porc jecmănit, pantofi de

gavial consistent și, după ce se dezbracă, apăru în întreaga-i splendoare, haină de velur cu dungii ivorii și pantaloni albastru-petrol cu manșete largi de cinci degete bașca policarul.

— Ah! făcu Alise. Ce șic ești!

— Ce mai faci, nepoțico? Tot frumoasă? O mîngîie pe sîni și pe șolduri.

— Hai la masă, spuse Alise.

— Bună, băieți, spuse Nicolas făcîndu-și intrarea

— în fine! Te-ai hotărît să vorbești omenește.

— Bine-nțeles! spuse Nicolas. Pot și-așa. Da' ia zi, continuă el, ce-ar fi să ne tutuim tuspatru?

— S-a făcut, spuse Colin. Dă-i drumul. Nicolas se așeză în fața lui Chick.

— Ia din aperitive, spuse acesta din urmă.

— Fraților, conchise Colin, n-ați vrea să-mi fiți cavaleri de onoare?

— De acord, acceptă Nicolas. Dar să nu trebuiască să ne-mperechem cu domnișoare ciume, nu? Figura e clasică și binecunoscută...

— Mă gîndesc să le rog pe Alise și Isis să fie domnișoare de onoare, iar frații Desmaret pederăști de onoare.

— S-a făcut! spuse Chick.

— Alise, spuse Nicolas, du-te la bucătărie și adu platoul din cuptor. Acum cred că e gata

Alise urmă instrucțiunile lui Nicolas și aduse platoul de argint masiv. Și, cînd Chick luă capacul, văzură înăuntru două figurine din fîcat de gîscă sculptat, înfățișîndu-i pe Colin în redingotă și pe Chloe în rochie de mireasă. De jur împrejur se putea citi data căsătoriei, iar într-un colț, o semnătură: *Nicolas*.

XVI

COLIN ALERGA PE STRADĂ.

— Va fi o nuntă minunată... Mîine, mîine dimineață.

Toți prietenii-mi vor fi de față...

Strada ducea spre Chloe.

— Chloe, dulcii îți sînt buzele. Obrazul tău e ca un fruct. Ochii tăi văd cum trebuie să vadă și trupul tău mă înfierbîntă...

Bile de sticlă se rostogoleau pe stradă și-n urma lor veneau copii.

— îmi vor trebui luni întregi, luni întregi ca să mă satur de sărutările ce ți le voi dărui. Vor trebui ani de luni ca să-mi secătuiesc sărutările ce vreau să le aștern pe tine, pe mîinile tale, pe părul, pe ochii, pe gîtul tău...

Se iviră trei fetițe, cântau o horă roată și-o jucau în triumphi.

— Chloe, aș vrea să-ți simt sîinii pe pieptul meu, încrucișându-mi mîinile pe tine, brațele tale înlănțuite pe după gîtul meu, capul tău parfumat în culcușul umărului meu, și pielea ta zvîcnitoare, și mireasma ce-o răspîndești...

Cerul era pur și albastru, era încă ger, dar mai puțin.

Arborii, golași și negri, începeau să arate lumii, pe crengile mohorîte, mugurii verzi, stînd să plesnească.

— Cînd departe ești de mine, mi te năzărești în rochia prinsă în nasturi de argint, dar, ia stai, cînd ai purtat-o? Nu fusese-ntîia oară? Era în ziua întîlnirii, și sub mantoul greu și mătăsos, ți-era lipită strîns pe trup. împinse ușa de la prăvălie și intră.

— Vreau brațe-ntregi de flori pentru Chloe, spuse el.

— Cînd să i le trimitem? întrebă florăreasa

Era tînără și plăpîndă și mîinile îi erau roșii. îi plăceau mult florile.

— Duceți-le mîine dimineată, și duceți și la mine. Să ne umple camera, crini, gladiole albe, trandafiri și multe, multe flori albe, dar să fie neapărat și un buchet mare de trandafiri roșii...

XVII

FRAȚII DESMARET se îmbrăcau de nuntă. Erau invitați foarte des ca pederăști de onoare, deoarece erau foarte prezentabili. Erau gemeni. Pe cel mare îl chema Coriolan. Avea păr negru și creț, piele albă și catifelată, aer feciorelnic, nas drept și ochi albaștri sub gene lungi, galbene.

î"ff"

60

61

Mezinul, pe nume Pegase, avea o înfățișare asemănătoare, cu deosebirea că genele îi erau verzi, indiciu suficient, îndeobște, ca să-l distingi pe unul de celălalt.

Carierea de pederăști o îmbrățișaseră de nevoie și de plăcere, dar cum erau bine plătiți ca pederăști de onoare, nu mai munceau aproape deloc și, din nenorocire, lenea asta funestă îi împingea din cînd în cînd spre viciu. Așa se făcuse că în ajun Coriolan se purtase necuviincios cu o fată. Pegase îl dojenea cu toată asprimea, în vreme ce își masa șalele cu o cremă de migdale de parte bărbătească, privindu-se în oglinda mare cu trei fețe.

— Și la ce oră te-ai întors, hm? îl întrebă Pegase.

— Nu mai știi, spuse Coriolan. Lasă-mă-n pace. Vezi-ți

de șalele tale.

Coriolan își epila sprâncenele cu ajutorul unei pense hemostatice.

— Obscenule! zise Pegase. Cu o fată!... dacă te-ar vedea tanti!...

— Ee!... Da' ce, parcă tu n-ai făcut-o niciodată, hm? zise Coriolan amenințător.

— Când?... zise Pegase oarecum neliniștit.

își întrerupse masajul și făcu câteva mișcări de mlădiere în fața oglinzii.

— Biiine! zise Coriolan, nu insist. Nu vreau să te fac să intri-n pământ de rușine. Mai bine încheie-mă la pantaloni.

Aveau pantaloni speciali, cu prohabul la spate, greu de încheiat de unul singur.

— Ah! rânji Pegase, vezi! N-ai ce spune!...

— Bine, asta-ți spun! repetă Coriolan. Cine se însoară azi?

— Colin o ia de nevastă pe Chloe, spuse fratele lui cu scîrbă.

— Ce-i cu tonul ăsta? întrebă Coriolan. E un tip bine.

— Da, el e bine, zise Pegase invidios. Dar ea are un piept așa de rotund, că nu mai e chip să zici că-i băiat!... Coriolan roși.

— Eu găsesc că-i drăguță..., șopti el. Ți vine să-i atingi pieptul... Nu-ți dă și ție senzația asta?...

Frate-su îl privi uluit

— Ce ticălos ești! i-o reteză el vehement. Mai mare vicios nici că există... Intr-o bună zi o să te însori cu o femeie!...

XVIII

MONAHUL ieși din sacriscioabă, urmat de un Țirclovnice și de un Șvițel. Duceau mari cutii de carton ondulat pline cu piese decorative.

— Când o să vină camionul cu Mîzgălitari, adu-i pînă la altar, Joseph, îi spuse el Șvițelului.

Pe aproape toți Șvițelii profesioniști îi cheamă, întradevăr, Joseph.

— Vopsim peste tot în galben ? întrebă Joseph.

— Cu dungi violete, răspunse Țirclovnicele, Emmanuel Judo, un zdrahon simpatic, cu o uniformă și un lanț de aur ce străluceau ca niște nasuri degerate.

— Da, spuse Monahul, fiindcă vine Episcopul să dea Binectarea Haide, o să pavoazăm balconul Muzicanților cu toate piesele din cutii.

— Cîți Muzicanți sînt? întrebă Șvițelul.

— Șapștrei, spuse Țîrclovnicul.
— Și paisprezece Copii de Cord, spuse Monahul cu mîndrie.
Șvițelul scoase un șuier lung: „Pfi-i-i-iii...”
— Și nu se-nsoară decît doi! făcu el admirativ.
— Da, zise Monahul. Așa-i la oamenii bogați.
— O să vină lume multă? iscodi Țîrclovnicul.
— Multă! răspunse Șvițelul. O să-mi iau halebarda cea lungă și roșie și cîrja cu măciulie roșie.
— Nu, spuse Monahul, trebuie halebarda galbenă și cîrja violetă, e mai distins.
Ajunseseră sub balcon. Monahul deschise ușița mascată de unul dintre pilaștrii de reazim ai bolții și o deschise. Unul după altul pătrunseră pe scara îngustă în formă de șurub arhimedic. De sus venea o lumină ștearsă. Urcară douăzeci și patru de spire și se opriră ca să-și tragă sufletul.
— Greu! zise Monahul.

62

63

Șvițelul, aflat la urmă, îi dădu dreptate, iar Țîrclovnicul, prins între două focuri, își însuși constatarea
— încă două spire și jumătate, zise Monahul.
Ieșiră pe platforma situată în partea opusă altarului, la o sută de metri deasupra pămîntului, pe care abia îi ghiceai prin ceață. Norii intrau în biserică fără să se sinchisească și străbăteau nava în smocuri bogate și sure.
— O să fie vreme bună, spuse Țîrclovnicul adușnecînd norii. Miros a cimbrîșor.
— Cu un iz de vinețele, spuse Șvițelul, miroase și-a așa ceva.
— Nădăjduiesc că ceremonia va fi reușită! spuse Monahul.
își lăsaseră jos cutiile și începură să împodobească scaunele Muzicanților cu piese decorative. Șvițelul le desfăcea, sufla praful de pe ele și le trecea Țîrclovnicului și Monahului.
Deasupra lor pilaștrii urcau, urcau și părea că se întînesc foarte departe. Piatra mată de un alb-gălbui superb, mîngîiată de blinda strălucire a zilei, răsfrîngea pretutindeni o lumină ușoară și potolită. Sus detot era un albastru-verzui.
— Ar trebui să lustruim microfoanele, îi spuse Șvițelului Monahul.
— Să desfac ultima piesă! spuse Șvițelul, și văd și de

ele.

Scoase din desagă o cârpă roșie de lână și începu să frece energic soclul primului microfon. Erau patru, înșirate în fața scaunelor orchestrei și combinate în așa fel, încât fiecărei arii să-i corespundă în exteriorul bisericii o armonie de clopote, în vreme ce în interior se auzea muzica

— Dă-i zor, Joseph! zise Monahul. Emmanuel și cu mine am terminat

— Așteptați-mă și pe mine, spuse Șvițelul, mai am nevoie de-o păsuire de vreo cinci minute.

Țirclovnicul și Monahul puseră la loc capacele cutiilor cu piese și le așezară într-un colț pe balcon, ca să le găsească după căsătorie.

— Gata sînt! zise Șvițelul.

Tustrei își prinseră curelele parașutelor și se azvîrliră grațios în gol. Cele trei mari flori multicolore se deschiseră

64

cu un clipocit mătăsos și aterizară fără necazuri pe lespezile lustruite ale naosului.

XIX

- ÎȚI PAR FRUMOASĂ?

Chloe se oglindea în apa bazinului de argint cu nisip în care se zbunguia, fără sfială, peștele roșu. Pe umărul ei, șoricelul sur cu mustățile negre își freca botul cu etichete și privea reflexele schimbătoare.

Chloe își pusese ciorapii, fini ca un abur de tămâie, de culoarea cărnii ei blonde, și pantofii înalți, de piele albă. Încolo, era goală, afară de o brățară masivă de aur albastru care-i făcea parcă și mai plăpîndă încheietura delicată.

— Crezi că-i cazul să mă-mbrac?

Șoricelul își dădu drumul s-alunece de-a lungul grumazului rotund al Chloe și poposi pe unul din sîni.

O privi de jos în sus și păru a spune că da

— Atunci te dau jos! spuse Chloe. Știi, astă-seară tentorci Ia Colin. O să-ți iei rămas bun de la ceilalți de pe aici!...

Puse șoarecele pe covor, se uită pe fereastră, trase perdeaua și se-apropie de pat. Își văzu rochia albă, larg desfășurată și cele două rochii de apă limpede ale lui Isis și A li se.

— Sînteți gata?

În baie, Alise o ajută pe Isis să se pieptene. Și ele-și puseseră ciorapii și pantofii.

— Ne mișcăm cam încet, și voi, și eu! spuse Chloe cu

prefăcută severitate. Știți, fetelor, că-n dimineața asta mă mărit?

— Mai ai o oră! spuse Alise.

— E destul, spuse Isis. Ești gata pieptănată!

Chloe rîse scuturîndu-și bucelele. Era cald în încăperea ■ plină de abur și spatele Alisei era atît de îmbietor, încît Chloe i-l mîngîie ușor cu palmele întinse. Isis, așezată în fața oglinzii, docilă, își lăsa capul în voia gesturilor precise ale Alisei.

— Mă gîdili! zise Alise, pe care-o pufnea rîsul.

65

Chloe o mîngîia anume în locul unde gîdila, pe coaste și pînă la șolduri. Pielea Alisei era caldă și vie.

— O să-mi strici bucla, spuse Isis care-și făcea unghiile ca să-i mai treacă timpul.

— Sînteți frumoase, amîndouă, spuse Chloe. Păcat că nu puteți veni așa cum sînteți, mi-ar fi plăcut să rămîneți doar în ciorapi și-n pantofi.

— Du-te și te-mbracă, puișor, spuse Alise. Din cauza ta o să se dea totul peste cap.

— Sărută-mă, spuse Chloe. Sînt atît de mulțumită!

Alise o dădu afară din baie și Chloe se așeză pe pat. Rîdea de una singură văzîndu-și dantelele de la rochie. Își puse, pentru început, un mic sutien de celofan și chiloți de satin alb pe care formele ei ferme îi bombau binișor la spate.

XX

— MERGE? zise Colin.

— încă nu, zise Chick.

Pentru a paisprezecea oară, Chick îi refăcea lui Colin nodul de la cravată și tot nu-i ieșea

— Ai putea să-ncerci cu mănușile, sugerează Colin.

— De ce? întrebă Chick. O să fie mai ușor?

— Nu știu, spuse Colin. Îmi dau și eu cu părerea.

— Bine că ne-am apucat din vreme! spuse Chick.

— Da, zise Colin. Dar tot o să-ntîrziem dacă nu iese.

— Ei! zise Chick. Iese el.

Efectua o succesiune de mișcări rapide într-o ordine strictă și trase cu putere de cele două capete. Cravata se sfîșie de la jumătate și-i rămase-n mîini.

— A treia, observă Colin cu un aer absent.

— Ei! zise Chick. Asta e..., știu...

Se așeză pe un scaun și își frecă bărbia îngîndurat.

— Nu știu ce-o fi, zise el.

— Nici eu. Dar nu-i normal.

— Sigur, zise Chick hotărît. O să-ncerc pe nevăzute.

Luă încă o cravată, a patra, și-o înfășură neglijent pe gâtul lui Colin, urmărind cu privirea, foarte interesat, zborul unui bîzălău. Trecu capătul lat pe sub cel îngust, îl petrecu

66

pe la mijloc, o rotire spre dreapta, pe dedesubt și, din nenorocire, chiar atunci, privirea-i căzu pe lucrarea în curs și cravata se strînse brutal, strivindu-i arătătorul. Chick lăsă să-i scape un cotcodăcit de durere.

— Uite pacostea dracului! zise el. Vaca!!!

— Te-a durut? întrebă Colin compătimator. Chick își sugea degetul cu îndîrjire.

— O să mi se înnegrească unghia, spuse el.

— Bietul de tine! spuse Colin.

Chick mormăi ceva și se uită la gâtul lui Colin.

— O clipă!... șopti el. Nodul e gata!... Nu mișca!... Se dădu înapoi cu băgare de seamă, fără să-l slăbească din ochi, și luă de pe masă, din spatele său, o sticlă de fixativ pentru pasteluri. Duse încet la gură capătul țevișoarei de vaporizat și se apropie tiptil. Colin îngîna o melodie, privind ostentativ în tavan.

Jetul de pulbere izbi cravata drept în mijlocul nodului.

Zvîcni scurt și încremeni, țintuită în loc de rășina întărită.

XXI

COLIN plecă de-acasă urmat de Chick. Se duceau pe jos după Chloe. Nicolas urma să-i ajungă din urmă direct la biserică. Supraveghea coptul unui fel de mîncare special descoperit în Gouffé, în care-și punea mari speranțe.

În drum era o librărie și-n fața ei Chick rămase împietrit. Drept în mijlocul vitrinei, un exemplar din *Duhnirea de Partre*, legat în marochin violet cu stema ducesei de Bovouard, scilipea precum un giuvaer de preț.

— O! zise Chick. Uite!...

— Ce? întrebă Colin, făcînd cale-ntoarsă. Aa! Asta?...

— Da, zise Chick.

Începeau să-i curgă balele de poftă între picioare și se aduna un pîrîiaș ce-și croi drum spre bordură, ocolind măruntele denivelări ale prafului.

— Și? zise Colin. O ai?...

— Nu așa, legată!..., zise Chick.

— E! Ajunge! zise Colin. Haide, ne grăbim.

— Face pe puțin unu sau doi dublezoni, spuse Chick.

67

— Cu siguranță, zise Colin îndepărtîndu-se. Chick se

căută prin buzunare.

— Colin! strigă el..., împrumută-mi niște bani. Colin se opri iar. Dădu din cap cu întristare.

— Cred, spuse el, că cei douăzeci și cinci de mii de dublezoni pe care ți i-am promis n-or să aibă viață lungă.

Chick roși, își lăsă nasu-n pământ, dar întinse mîna. Înșfacă banii și-o zbughi în prăvălie. Colin așteptă, îngrijorat La vederea minei rîzărețe a lui Chick, dădu iar din cap, a compătimire de astă dată, și pe buze i se desenă un zîmbet vag.

— Ești nebun, bietul de tine! Cît te-a costat?

— Nu contează! zise Chick. Hai mai repede!

Și se grăbiră. Chick parcă era călare pe balauri înaripați.

La Chloe în ușă, lumea se uita la minunata mașină albă comandată de Colin și care tocmai atunci fusese livrată cu șofer de ceremonie cu tot. În interiorul acoperit numai cu blănuri albe era cald și se-auzea muzică.

Cerul era tot albastru, norii scămoșați și firavi. Era ger, dar nu prea tare. Iarna era pe sfîrșite.

Platforma liftului li se umflă sub picioare și, într-un spasm lung și molcom, îi depuse la etaj. În fața lor se deschise ușa. Sunară. Li se deschise. Chloe îi aștepta Pe lîngă sutienul de celofan, chiloștii albi și ciorapi, avea pe ea două straturi de muselină și un voal mare de tul de la umeri în jos, lăsîndu-i capul în întregime liber. Alise și Isis erau îmbrăcate la fel ca ea, rochiile lor însă erau de culoarea apei. Părul coafat le strălucea în soare și li se rotunjea pe umeri în cosițe grele și parfumate. Nu știa pe care s-o alegi. Colin știa. Nu îndrăzni s-o sărute pe Chloe ca să nu-i tulbure armonia toaletei și își scotea pîrleala cu Isis și Alise. Ele i se lăsară în voie, văzîndu-l cît era de fericit.

Camera era toată plină de flori albe alese de Colin și, pe perna din patul desfăcut, era o petală de trandafir roșu. Mireasma florilor și parfumul fetelor se contopeau, iar Chick se credea o albină într-un stup. În păr Alise avea o orhidee mov, Isis un trandafir stacojiu și Chloe o camelie albă, mare. Ținea în brațe un snop de crini și lîngă brățara de aur albastru masiv îi strălucea o brățară din frunze de

68

iederă, noi și proaspăt lăcuite. Inelul de logodnă îi era pavat cu mici diamante pătrate și dreptunghiulare care însciau în alfabetul Morse numele lui Colin. într-un

ungher, de sub un buchet, se ivea vârful scăfiriei unui operator cinematografic care învârtea de manivelă cu disperare.

Colin poză câteva clipe cu Chloe, pe urmă trecură la rînd Chick, Alise și Isis. Și-apoi se strînsesă laolaltă și o urmară pe Chloe, care pătrunse cea dintîi în lift.

Cablurile acestuia într-atît se-alungiră sub prea greaua-i povară, că nu mai trebuiră să apese pe buton, numai că avură grijă să iasă toți buluc ca să nu urce iarăși o dată cu cabina.

Șoferul deschise portiera. Cele trei fete și Colin se urcară la spate, Chick în față și porniră. Pe stradă, toți întorceau capul după ei -și melițau din mîini cu entuziasm, închipuindu-și că e Președintele, după care își vedeau iarăși de drum cu gîndul la lucruri strălucitoare și aurite.

Biserica nu era prea departe. Automobilul descrise o cardioidă elegantă și opri în fața treptelor.

Pe peron, Monahul și Țîrclovnicul și Ș vițelul., între doi pilaștri sculptați, făceau parada dinaintea nunții. In spatele lor, draperii lungi de mătase albă coborau pînă la pămînt, și cei paisprezece Copii de Cord executau un balet. Purtau bluze albe, cu pantaloni roșii și pantofi albi. În Ioc de pantaloni, fetele aveau fustițe roșii plisate și eîte-o pană roșie-n păr. Monahul era la toba mare, Țîrclovnicul cînta din piculină, iar Șvițelul ținea ritmul la maracase. Refrenul îl cîntau tustrei în cor, după care Șvițelul schiță un pas bătut, apucă un contrabas și execută un *chorus* senzațional cu arcușul, pe o muzică de circumstanță.

Cei șapștrei de Muzicieni cîntau în balcon și clopotele băteau din plin.

Se produse un scurt acord disonant, deoarece dirijorul, care se apropiase prea mult de margine, se prăbușise în gol, și vicedirijorul .prelua conducerea orchestrei. în clipa cînd dirijorul se strivi de pardoseală, luară un alt acord ca să acopere zgomotul căderii, dar biserica se zgudui din temelii. Colin și Chloe priveau uimiți la defilarea Monahului, Țîrclovnicului și Șvițelului, iar doi subșviței așteptau, în spate, în ușa bisericii, momentul potrivit ca să prezinte halebarda

69

Monahul ernise un ultim duruit jonglîndu-și baghetele, Țîrclovnicul scoase din piculină un miorlăit supraacut care-i umplu de pioșenie pe jumătate din habotnicii înșirați pe trepte ca s-o vadă pe mireasă, iar Șvițelul,

într-un ultim acord, își rupse corzile de la contrabas. Atunci, cei paisprezece Copii de Cord coborîră treptele în șir cîte unul, iar fetele se așezară în dreapta și băieții în stînga portierei automobilului.

Chloe ieși. Era răpitoare și radioasă în rochia-i albă. Urmară Alise și Isis. Nicolas tocmai sosise și el, și se apropie de grup. Colin o luă de braț pe Chloe, Nicolas pe Isis, iar Chick pe Alise, și urcară treptele, urmați de frații Desmarets, Coriolan la dreapta și Pegase la stînga, în timp ce Copiii de Cord veneau perechi-perechi, giugiulindu-se cît era scara de lungă. Monahul, Țirclovnicul și Șvițelul, după ce-și pusese deoparte instrumentele, trăgeau pînă una-alta o horă.

Pe peron, Colin și prietenii săi executară o mișcare complicată și se-pomeniră în formația convenită pentru intrarea în biserică: Colin cu Alise, Nicolas la braț cu Chloe, pe urmă Chick și Isis și, în fine, frații Desmarets, de astă dată însă Pegase la dreapta și Coriolan la stînga. Monahul și sezii lui conteniră să se-nvîrtească, luară conducerea cortegiului și, cîntînd un vechi cor gregorian, dădură, cu toții, buzna către ușă. În trecere, subșvițelii le spărgeau în cap cîte un mic balon de cristal plin cu agheasmă și le-nfîgeau în păr cîte un bastonaș de tămîie care ardea cu flacără galbenă pentru bărbați și violetă pentru femei.

Vagonetele erau trase la intrarea în biserică. Colin și Alise se instalară în primul și-o porniră de îndată. Te prăvăleai într-un culoar întunecos care mirosea a religie.

Vagonetul luneca pe șine cu bubuit de tunet și muzica răsuna cu mare intensitate. La capătul culoarului, vagonetul sparse o ușă, coti în unghi drept și Sfîntul searăță într-o lumină verde. Se schimonosea groaznic și Alise se strînse lîngă Colin. Pînze de păianjen le atingeau fața și le veneau în minte frînturi de rugăciuni. A doua viziune fu a Fecioarei, iar la cea de-a treia, în fața lui Dumnezeu, care avea un ochi vînat și o mină nemulțumită, Colin își aminti rugăciunea întregă și i-o putu spune Alisei.

Vagonetul zvîcni cu un zgomot asurzitor sub bolta traveei laterale și se opri. Colin coborî, o lăsă pe Alise să se ducă la locul ei și-o așteptă pe Chloe, care ieși curînd la lumină.

Priviră naosul. Era foarte multă lume. Veniseră toți cunoscuții lor, ascultau muzică și se bucurau de frumusețea ceremoniei.

Șvițelul și Țirclovnicul se iviră zburdînd în veșmintele

lor noi și precedându-l pe Monah, care-l conducea pe Epliscopul. Toți se ridicară în picioare și Epliscopul se așeză într-un uriaș jilț de catifea Scrișnetul scaunelor pe lespezi era foarte armonios.

Muzica încetă brusc. Monahul îngenunche în fața altarului, se dădu de trei ori cu capul de podea și Țirclovnicul se îndreptă spre Colin și Chloe ca să-i conducă la locul lor, în vreme ce Șvițelul îi puna pe Copiii de Cord să se așeze de cele două părți ale altarului. În biserică se lăsase acum o liniște adâncă detot și lumea își ținea răsuflarea.

Pretutindeni, lumini puternice proiectau mănunchiuri de raze pe obiectele aurite care le făceau să explodeze în toate părțile, iar latele dungi galbene și violete ale bisericii îi dădeau naosului înfățișarea unui abdomen de viespe uriașă văzut din interior.

Sus detot, Muzicanții începură un cor nelămurit. Intrau norii. Miroseau a coriandru și-a buruieni de munte. Era cald în biserică și te simțeai învăluit într-o atmosferă blajină și vătuită.

îngenuncheați în fața altarului, pe două scăunele de rugăciune acoperite cu catifea albă, Colin și Chloe, mână-n mână, așteptau. Monahul, în fața lor, cerceta grăbit o carte groasă, căci nu-și mai amintea formulele. Din timp în timp se întorcea, s-arunce câte-o privire la Chloe, a cărei rochie-l încânta. În sfârșit, încetă să mai dea paginile, se-ndreptă din șale, îi făcu dirijorului un semn cu mâna și orchestra atacă uvertura.

Monahul trase aer în piept și începu să cînte ceremonialul, susținut de un ison de unsprezece trompete înfundate cîntînd la unison. Epliscopul aromea încetișor, cu mâna pe cîrjă. Știa că-l vor trezi cînd îi va veni rîndul să cînte.

70

71

Uvertura și ceremonialul erau scrise pe teme clasice de blues. Pentru Angajament, Colin ceruse să se cînte un aranjament de Duke Ellington pe o veche melodie binecunoscută, *Chloe*.

În fața lui Colin, agățat de perete, se zărea Isus pe o cruce mare, neagră. Părea fericit că fusese invitat și privea totul cu interes. Colin o ținea pe Chloe de mână și-i surîdea pierdut lui Isus. Era un pic ostent Ceremonia îl costa foarte, scump, cincii mii de dublezoni, și era mulțumit că era așa de reușită.

De jur-împrejurul altarului erau flori. Îi plăcea muzica pe care-o auzea în acest moment. Îl văzu pe Monah în fața lui și recunoscu melodia. Atunci închise ochii încet, se aplecă puțin înainte și spuse: „Da”.

Chloe spuse și ea „Da” și Monahul le strânse mâna cu putere. Orchestra interveni și mai viguros și Epliscopul se ridică în vederea Exortației. Șvițelul se strecura printre două șiruri de persoane, ca să-i tragă o lovitură zdravănă de cîrjă peste degete lui Chick care, în loc sasculte, se apucase să-și deschidă cartea.

XXII

EPLISCOPUL plecase; Colin și Chloe, în picioare în sacriscioabă, primeau strîngeri de mîna și ocări ca să le poarte noroc. Alții le dădeau sfaturi pentru noapte, un negustor ambulant veni să le ofere fotografiile ca să se instruiască, începeau să se simtă foarte osteniți. Muzica se-auzea întruna și lumea dansa în biserică, unde înghețata lustrală și răcoritoarele pioase erau servite împreună cu mici sandvișuri cu morun. Monahul își îmbrăcase iar hainele de toate zilele, cu o gaură mare în fund, dar avea de gînd să-și ia un surtuc nou cu beneficiul ce urma să-i revină din cei cinci mii de dublezoni. Pe deasupra, tocmai escrocise orchestra, ca de obicei, și refuzase să plătească onorariul șefului, pe motiv că murise înainte de-a începe. Țîrclovnicul și Șvițelul îi dezbrăcau pe Copiii de Cord ca să le pună costumele la păstrare, Șvițelul ocupîndu-se în special de fetițe. Cei doi subșviței, angajați temporar, plecaseră. Camionul Mîzgălitorilor aștepta afară. Se pregăteau să dea

72

jos galbenul și violetul și să le pună în niște ulcele de-a dreptul scîrboase.

Alături de Colin și Chloe, Alise și Chick, Isis și Nicolas primeau și ei strîngeri de mîna. Le împărțeau frații Desmaret Cînd Pegase își vedea fratele apropiindu-se prea mult de Isis, care stătea lîngă el, îl ciupea de șold cît putea mai tare și-l făcea invertit.

Mai rămăsese o duzină de persoane. Erau prietenii apropiați ai lui Colin' și-ai Chloe, care urmau să vină la recepția de după-amiază. Ieșiră cu toții din biserică, aruncînd o ultimă privire spre florile de la altar și, ajungînd pe peron, simțiră în obraji izbitura aerului înghețat. Chloe începu să tușească și coborî în mare grabă treptele ca să intre în mașina călduroasă. Se ghemui pe perne și-l așteptă pe Colin.

Ceilalți, de pe peron, urmăreau plecarea Muzicanților, care erau luați într-o dubă pentru că toți erau datornici. Stăteau înghesuși ca sardelele și, ca să se răzbune, suflau în instrumente, ceea ce, la violoniști, producea un zgomot înspăimântător.

XXIII

DE FORMĂ aproape pătrată, cu tavanul destul de înalt, camera lui Colin primea lumină din exterior printr-o deschidere de cincizeci de centimetri înălțime, practică pe întreaga lungime a peretelui, la vreun metru și douăzeci de la podea Pardoseala era acoperită cu un covor gros porto-caliu-deschis, iar pereții tapetați cu piele naturală.

Patul nu era așezat pe covor, ci pe o platformă la jumătatea înălțimii peretelui. Ajungeai sus pe o scăriță de stejar siracuzat, cu garnituri de aramă roșie albă. Nișa creată pe platformă, sub pat, slujea ca budoar. Aici erau cărți și fotolii confortabile și fotografia lui Dalai-Lama Colin încă mai dormea. Chloe tocmai se trezise și îl privea. Era ciufulită și părea și mai tânără. Pe pat nu mai rămăsese decât un cearșaf, cel de dedesubt, restul zburase Prin toată odaia, bine încălzită cu pompe de foc. Stătea acum în capul oaselor, cu genunchii adunați sub bărbie, și se

73

freca la ochi, apoi se-ntinse și se trânti la loc pe spate, iar perna se curbă sub greutatea ei.

Colin dormea pe burtă, cu sulul de căpăți în brațe, și îi curgeau balele ca unui bătrîn bebeluș. Chloe pufni în rîs și se lăsă-n genunchi alături de el ca să-l scuture cu toată forța. Colin se trezi, se săltă în mâini, se-așeză și-o sărută înainte de-a deschide ochii. Chloe se lăsă în voia lui cu o anumită satisfacție, călăuzindu-l spre locurile cele mai alese. Pielea îi era chihlimbarie și gustoasă precum crema de migdale.

Șoricelul sur cu mustățile negre se cațără pe scară și-i anunță că Nicolas îi așteaptă. își aduseră aminte de călătorie și săriră jos din pat. Șoricelul profită de neatenția lor ca să se înfrupte după plac dintr-o cutie mare de ciocolată cu fructe de sapotier aflată la capul patului.

își făcură iute toaleta, se îmbrăcară în costume asortate și se grăbiră spre bucătărie. Nicolas îi invitase să servească micul dejun în împărăția lui. Șoricelul veni după ei și se opri pe culoar. Voia să vadă de ce nu mai intră sorii la fel de bine ca de obicei și să-i ocărăscă la

nevoie.

— Ei, întrebă Nicolas, ați dormit bine?

Nicolas avea ochii încercănați și fața mai mult sau mai puțin răvășită.

— Foarte bine, spuse Chloe, lăsându-se pe un scaun, căci îi era greu să stea în picioare.

— Dar tu? întrebă Colin, care alunecă și se trezi întins pe jos fără a face vreo efortare ca să-și țină echilibrul.

— Eu, spuse Nicolas, am condus-o pe Isis acasă și mi-a dat de băut după cuviință.

— Părinții ei nu erau acasă? întrebă Chloe.

— Nu, spuse Nicolas. Nu erau decît cele două verișoare ale ei și ele au ținut morțiș să rămîn.

— Câți ani aveau? întrebă Colin perfid.

— Nu știu, spuse Nicolas. După pipăit însă uneia i-aș[^] da șaisprezece și celelalte optsprezece ani.

— Ai petrecut noaptea acolo? întrebă Colin.

— Hmmm!... zise Nicolas... Erau tustrele cam afumate, așa că... a trebuit să le duc la culcare. Patul lui Isis e foarte lat. Mai rămăsese un loc. N-am vrut să vă trezesc și-atunci am dormit cu ele.

74

— Dormit?... zise Chloe... Se vede că patul a fost foarte tare, pentru că arăți prost detot...

Nicolas tuși cam nefiresc și își făcu de lucru pe lîngă aparatele electrice.

— Gustați din asta, zise el, ca să schimbe vorba. Erau caise umplute cu curmale și prune uscate într-un sirop legat și caramelizat la suprafață.

— Ai să poți oare conduce? îl întrebă Colin.

— O să încerc, răspunse Nicolas.

— Foarte bună, spuse Chloe. Ia și tu, Nicolas.

— Prefer altceva mai întăritor, spuse Nicolas.

Își prepară o băutură groaznică, sub ochii lui Colin și-ai Chloe. Conținea vin alb, o lingură de oțet, cinci gălbenușuri, două stridii și o sută de grame de carne tocată, cu smîntîină proaspătă și un pic de hiposulfat de sodiu. Totul i se prăvăli pe gîtlej cu un zgomot de ciclotron în plină viteză.

— Ei?! întrebă Colin, care aproape murea de rîs la vederea strîmbăturii lui Nicolas.

— Merge..., răspunse Nicolas cu greutate, întradevăr/ cercănele îi dispărură instantaneu din jurul ochilor, ca și cum le-ar fi uns cu benzol, și tenul i se limpezi vizibil. Se scutură fornăind, strînse din pumni și scoase un răcnet. Chloe îl privea întrucîtva neliniștită.

— Nu te doare burta, Nicolas?

— Deloc!..., zbieră Nicolas. Gata. Vă servesc felul următor și pe urmă o să plecăm.

XXIV

MARELE AUTOMOBIL ALB înainta cu precauție prin făgașele drumului. Colin și Chloe, de pe locurile din spate, priveau peisajul oarecum tulburați. Vremea era noroasă, păsări roșii zburau razant cu firele telegrafice, urcând și coborând ca și ele, și țipetele lor stridente se reflectau în apa plumburie a băltoacelor.

— De ce am luat-o pe-aici? îl întrebă Chloe pe Colin.

— E o scurtătură, răspunse Colin. Și e obligatorie.

Șoseaua obișnuită s-a stricat. Toți au vrut să meargă

75

f''

pe-acolo fiindcă pe ea timpul e totdeauna frumos, și acum n-a mai rămas decât drumul ăsta Nu te neliniști.

Nicolas știe să conducă.

— Lumina asta... zise Chloe.

Inima îi bătea repede, strânsă parcă într-o cochilie prea dură. Colin o luă pe după umeri și-i prinse gâtul grațios între degete, pe sub păr, ca la un piscoi.

— Da, zise Chloe, vîrîndu-și capul între umeri, căci o gîdila, mîngîie-mă, așa, singură, mi-e frică...

— Vrei să pun geamurile galbene? spuse Colin.

— Pune cîteva culori...

Colin apăsă butoanele verzi, albastre, roșii, galbene, și geamurile corespunzătoare le înlocuiră pe cele de la mașină. Te-ai fi crezut în miezul unui curcubeu și, pe blana albă, umbre pestrițe dansau în dreptul fiecărui stîlp telegrafic. Chloe se simți mai bine.

De-o parte și de alta a drumului creștea un mușchi mărunt și uscățiv, de un verde spălăcit, și, din cînd în cînd, cîte un copac răsucit și zbîrlit. Nici o adiere nu încrețea pînzele de noroi pe care le împroșcau roțile mașinii. Nicolas muncea din greu ca să păstreze controlul direcției și doar cu mari eforturi se menținea pe mijlocul șoselei desfundate.

Aruncă o privire îndărăt.

— Nu fi îngrijorată, îi spuse el Chloe, drumul ăsta prost n-o să țină mult. Imediat se schimbă.

Chloe se-ntoarse spre oglinda din dreapta ei și se cutremură. Un animal solzos, stînd în picioare lîngă un stîlp de telegraf, îi privea.

— Uite, Colin... Ce-i asta?... Colin privi.

— Nu știu, spuse el. Nu... pare ceva., fioros...

— E unul din oamenii de la întreținerea liniilor, spuse Nicolas peste umăr. Sînt îmbrăcați așa ca să nu-i pătrundă noroiul.

— Era... era așa de urît..., murmură Chloe. Colin o sărută.

— Nu-ți fie teamă, Chloe iubită, era doar un om... Sub roți, solul părea mai tare. O lumină vagă colora zarea.

- Privește, spuse Colin. Soarele...

76

Nicolas dădu din cap negativ.

— Sînt minele de cupru, spuse el. O să trecern prin ele. Șoricelul de lîngă Nicolas ciuli urechea

— Da, zise Nicolas. O să fie cald.

Drumul coti de cîteva ori. Acum noroiul începea să fumege. Mașina era învăluită-n aburi albi cu iz puternic de cupru. Apoi, noroiul se întări detot și șoseaua ieși la suprafață, crăpată și prăfoasă. Departe, în fața lor, aerul vibra ca deasupra unui cuptor uriaș.

— Nu-mi place pe-aici, spuse Chloe. Nu putem s-o luăm prin altă parte?

— Nu e alt drum, spuse Colin. Vrei cartea lui Gouffe?... Am luat-o...

Alte bagaje nu luaseră cu ei, socotind să-și cumpere totul din drum.

— Lăsăm jos geamurile colorate? mai spuse Colin.

— Da. zise Chloe. Acum lumina e mai puțin rea Brusc, drumul coti iar și se pomeniră în mijlocul minelor de cupru. Se adînceau de ambele părți, cu cîteva metri mai jos de șosea Imense întinderi de cupru verzui, la infinit, își desfășurau pustietatea. Sute de oameni, în combinezoane ermetice, se agitau în jurul focurilor. Alții stivuiiau, în piramide regulate, combustibilul adus fără încetare de vagonete electrice. Sub efectul căldurii, cuprul se topea și curgea în pîraie roșii cu franjuri de zgură spongioasă și tare ca piatra. Din loc în loc, era colectat în rezervoare mari în care era pompat cu ajutorul unor mașini și transvazat în conducte ovale.

— Ce muncă îngrozitoare!..., zise Chloe.

— E destul de bine plătită, spuse Nicolas.

Cîteva oameni se opriseră ca să se uite la automobilul care trecea. în ochi nu li se deslușea decît o milă un pic răutăcioasă. Erau spătoși și puternici, aveau un aer de neclintit.

— Nu ne iubesc, spuse Chloe. Să plecăm de-aici.

— Muncesc..., zise Colin.

— Țsta nu-i un motiv, spuse Chloe.

Nicolas accelerează puțin. Automobilul gonea pe șoseaua crăpată, în zarva mașinilor și a cuprului în fuziune.

— Curînd ieșim la vechea șosea, spuse Nicolas.

77

XXV

— DE CE SÎNT atît de disprețuitori? întrebă Chloe.

Nu-i chiar așa de bine să muncești...

— Li s-a spus că e bine, răspunse Colin. În general, lumea găsește că e bine. De fapt, nimeni n-o crede. O fac din obișnuință și anume ca să nu se mai gîndească.

— Oricum, e prosteste să muncești cînd ar putea-o face mașinile.

— Mașinile trebuie construite, spuse Colin. Cine s-o facă?

— O! De bună seamă, spuse Chloe. Ca să faci un ou îți trebuie o găină, o dată ce ai găina, poți să ai grămezi de ouă. Prin urmare, e mai bine să-ncepi cu găina

— Ar trebui să știm cine-i împiedică să facă mașini. Pesemne n-au destul timp. Oamenii își pierd vremea cu trăitul și de muncit nu le mai rămîne.

— Nu-i mai curînd invers? întrebă Chloe.

— Nu, zise Colin. Dacă ar avea timp să construiască mașini, pe urmă n-ar mai avea nevoie să facă nimic. Vreau să spun că ei muncesc ca să trăiască, în loc să muncească pentru a construi mașini care să le-ngăduie să trăiască fără să muncească.

— E complicat, i se păru lui Chloe.

— Nu, zise Colin. E foarte simplu. Ar trebui, bine-nțeleș, să se petreacă treptat. Dar oamenii își pierd vremea să facă lucruri care se uzează...

— Nu crezi însă că le-ar conveni să stea acasă și să-și sărute nevasta și să meargă la ștrand și la distracții?

— Nu, zise Colin. Pentru că nu se gîndesc la așa ceva

— Bine, dar e vina lor dacă-și închipuie că e bine să muncești?

— Nu, zise Colin, nu-i vina lor. Dar li s-a tot spus: „Munca e sfîntă, e bine și frumos să muncești, e lucrul cel mai de seamă și doar cei ce muncesc au dreptul la orice". Numai că fac în așa fel că-i pun să muncească tot timpul și atunci nu se pot bucura de munca lor.

— Dar atunci sînt proști? întrebă Chloe.

— Da, sînt proști, spuse Colin. De-asta sînt de acord cu cei care-i fac să creadă că nimic nu-i mai bun ca munca. Asta-i scutește de a gîndi și de a căuta să progreseze ca

să nu mai muncească.

— Hai să vorbim despre altceva Extenuante subiecte.

Spune-mi dacă-ți place părul meu...

— Ți-am mai spus-o...

O luă pe genunchi. Se simțea iar cu desăvârșire fericit

— Ți-am mai spus că te iubesc cu toptanul și cu deamănuntul.

— Amănuțește-mă atunci, zise Chloe, lăsându-se moale în brațele lui Colin, alintătoare ca o șerpoaică.

XXVI

— IERTAȚI-MĂ, domnule. Domnul dorește să coborîm aici?

Mașina se oprise în fața unui hotel din marginea șoselei.

Era șoseaua cea bună, netedă, nuanțată de reflexe fotogenice,

cu copaci perfect cilindrici de ambele părți, cu

iarbă proaspătă, cu soare, cu vaci pe câmp, cu bariere

mîncate de cari, cu garduri vii înflorite, cu mere în meri

și frunze uscate strînse-n grămăjoare, cu zăpadă din loc

în loc, pentru varietatea peisajului, cu palmieri, mimoze

și pini nordici în grădina hotelului și un argat roșcat și

ciufulit care păzea două oi și un câine beat De-o parte a

șoselei bătea vîntul; de cealaltă, nu. O alegeai pe care-ți

plăcea. Copacii făceau umbră doar din doi în doi, și

broaște se găseau doar într-unui din șanțuri.

— Să coborîm aici, zise Colin. Așadar, azi n-ajungem în Sud.

Nicolas deschise portiera și coborî. Purta un frumos

costum de stofă din piele de porc și o elegantă șapcă

asortată. Se dădu doi pași înapoi și privi mașina. Colin

și Chloe coborîră și ei.

— Vehiculul nostru e destul de îngălat, spuse Nicolas.

De vină e tot noroiul ăla prin care am trecut

— Nu-i nimic, zise Chloe, o să-l dăm la spălat la

hotel...

— Intră și vezi dacă au camere, zise Colin, și cele

trebuincioase ca să ne punem burta la cale.

78

79

— Prea bine, domnule, spuse Nicolas, ducînd mîna la șapcă, mai exasperant decît oricînd.

împinse bariera de stejar ceruit și minerul ei, îmbrăcat în

catifea, îl înfiora. Pietrișul îi trosni sub pași și urcă cele

două trepte. Ușa de sticlă cedă la împingere și Nicolas

dispăru în clădire.

Storurile erau trase și nu se auzea nici un zgomot.

Soarele cocea blînd merele căzute și le făcea să dea la

iveală meri mici, verzi și cruzi, care înfloreau pe loc și

rodeau mere și mai mici. La a treia generație, nu se ma-i zărea decât un soi de mușchi verde și trandafiriu, în care mere minuscule se rostogoleau ca niște bile. În soare zumzăiau câteva gîngăanii pornite spre îndeletniciri nesigure, unele dintre ele constînd în rapida învîrtire pe loc. De partea vîntoasă a șoselei, gramineele se încovoiau în surdină, frunze zburătăceau foșnind ușor. Cîteva insecte cu elitre se căzneau să meargă împotriva curentului, stîrnind un clipocit mărunț asemănător cu acela de la zburările unui vapor în drum spre marile lacuri.

Colin și Chloe, unul lîngă altul, se lăsau în voia razelor de soare fără să scoată o vorbă și inimile le băteau, amîn-două, pe un ritm de boogie.

Ușa de sticlă scîrțîi ușor. Nicolas reapăru. Șapca îi era pusă într-un peș, iar costumul vraîște.

— Te-au dat afară? întrebă Colin.

— Nu, domnule, zise Nicolas. Domnul și doamna pot fi găzduiți și mașina îngrijită.

— Ce ți s-a întîmplat? întrebă Chloe.

— Hm!..., făcu Nicolas. Patronul lipsește. M-a primit fiica lui.

— Aranjează-te, zise Colin. N-ai o ținută corectă.

— Îl rog pe domnul să mă scuze, spuse Nicolas, dar mam gîndit că două camere merită un sacrificiu...

— Du-te și îmbracă-te-n civil, spuse Colin, și vorbește iar ca lumea. Îmi pui nervii la grea-ncercare!...

Chloe se opri ca să se joace cu o grămăjoară de zăpadă.

Fulgii, mari și răcoroși, rămîneau albi și nu se topeau.

— Uite ce frumoasă e! îi spuse ea lui Colin.

Sub zăpadă creșteau ciuboțica-cucului, albăstrele și maci.

80

— Da, zise Colin. Dar nu faci bine c-o atingi. O să-ți fie frig.

— O, nu! zise Chloe și începu să tușească la fel ca o bucată de mătase sfișiată.

— Chloe, draga mea, zise Colin, îmbrățișînd-o, nu tuși așa, îmi faci rău!

Chloe dădu drumul zăpezii care căzu încet ca puful și prinse iar să strălucească-n soare.

— Nu-mi place zăpada asta, șopti Nicolas. Dar se corectă imediat

— Îl rog pe domnul să mă scuze că îmi dau drumul gurii. Colin își scoase un pantof și-l zvîrli în capul lui Nicolas, care se aplecă să-și răzuie o mică pată de pe

pantaloni, ridicându-se la auzul zgomotului de sticlă spartă.

— Oh! Domnule..., spuse Nicolas muștrător, este fereastra de la camera domnului!...

— Ei, cu-atît mai rău! spuse Colin. O să ne aerisească... Și la urma urmelor să te înveți minte să mai vorbești ca un idiot...

Porni într-un picior, ajutat de Chloe, către ușa hotelului. Geamul spart începea să crească la loc. Pe marginile giurgiuvelei se forma o pojghiță subțire, opalescentă și irizată de scăpărări șovăitoare, în culori vagi și nestatornice.

XXVII

— AI DORMIT BINE? întrebă Colin.

— Destul de bine; dar tu? răspunse Nicolas, pe un ton civil de astă dată.

Chloe căscă și luă ulciorul cu sirop de capere.

— Ochiul ăsta de geam nu m-a lăsat să dorm, zise ea.

— Nu-i închis? întrebă Nicolas.

— Nu detot, zise Chloe. Fontanela e încă destul de deschisă ca să facă un curent strașnic. De dimineață, pieptul mi-era plin de zăpada aceea...

— Ce porcărie, zise Nicolas. O să le fac un scandal să-l țină minte. De fapt, o pornim la drum acum de dimineață?

— După-amiază, zise Colin.

81

— O să trebuiască să-mi pun hainele de șofer, spuse Nicolas.

— Ah, Nicolas!... zise Colin. Dacă mai continui... îți...

— Bine, zise Nicolas, dar nu acum.

Dădu pe gît cana de sirop de capere și-și isprăvi tartinele.

— Mă duc să dau o raită pe la bucătărie, anunță el ridicându-se și rectificându-și nodul de la cravată cu ajutorul unei alezori de buzunar.

Părăsi încăperea și zgomotul pașilor i se stinse treptat în direcția, probabilă, a bucătăriei.

— Ce vrei să facem, Chloe scumpă? întrebă Colin.

— Să ne sărutăm, zise Chloe.

— Bine-nțeles!... răspunse Colin. Și după? ,

— După, zise Chloe, asta nu pot s-o spun cu glas tare.

— Bine, zise Colin, și după?

— După, zise Chloe, o să se facă ora mesei. Ia-mă-n brațe. Mi-e frig. Zăpada asta...

Soarele intra în valuri aurite în odaie.

— Aici nu-i frig, zise Colin.

— Nu, zise Chloe, ghemuindu-se în el, dar mi-e frig.

După, o să-i scriu Alisei...

XXVIII

ÎNCĂ de la capătul străzii, mulțimea se-mbrîncea ca să răzbească pînă la sala în care Jean-Sol Partre își ținea conferința.

Oamenii se foloseau de cele mai diverse șiretlicuri ca să dejoace vigilența cordonului sanitar pus să cerceteze valabilitatea invitațiilor, întrucît cele false fuseseră puse în circulație cu zecile de mii.

Unii soseau în dricuri și jandarmii înfingeau în sicriu o țepușă lungă de oțel, țintuindu-i pe veci de scîndura de stejar, ceea ce-i scutea să mai iasă pentru înhumare și nu le dăuna decît eventualilor morți veritabili care sealegeau cu giulgiul făcut ferfeniță. Alții aranjau să fie parașutați dintr-un avion special (și pe Le Bourget se bătea lumea pentru urcarea în avion). O echipă de pompieri îi luau la

82

țintă și, cu furtunurile de incendiu, îi abăteau spre scenă, unde se înecau ca vai de ei. Alții, în sfîrșit, încercau să ajungă prin canale. Erau respinși cu izbituri violente de bocanci cu ținte aplicate la încheieturi în momentul cînd se agățau de margine ca să se salte-n mâini și să iasă, restul căzînd în sarcina șobolanilor. Nimic nu-i descuraja însă pe acești pătimași. E drept, nu tot aceiași se înecau și stăruiau în încercările lor, și vuietul urca spre zenit, răsfrîngîndu-se de nori cu un bubuit cavernos.

Doar purii, bine-informații, intimii aveau permise adevărate, foarte lesne de deosebit de cele false, și, de aceea, treceau fără piedici pe o alee îngustă croită la nivelul caselor și păzită din cincizeci în cincizeci de centimetri, de cîte un agent secret deghizat în servofrînă.

Erau totuși enorm de mulți, și sala, deja plină, continua să primească, din secundă în minut, alți nou-sosiți.

Chick își ocupase locul încă din ajun. Obținuse de la portar, contra cost substanțial, dreptul de a-l înlocui și, ca să facă posibilă înlocuirea, îi rupsese piciorul stîng sus-zisului portar cu ajutorul unei răngi de rezervă. Nu cruța dublezonii cînd era vorba de Partre. Alise și Isis așteptau împreună cu el sosirea conferențiarului. Își petrecuseră noaptea acolo, foarte dornici să nu scape evenimentul. Chick, în uniformă lui de portar, de un verde-închis, era seducător la culme. Își neglijase în

mare măsură lucrul de cînd intrase în stăpînirea celor douăzeci și cinci de mii de dublezoni ai lui Colin. Publicul care se înghesuia acolo înfățișa aspecte cu totul aparte. Nu vedeai decît chipuri teșite cu ochelari, frizuri zbîrlite, chiștoace îngălbenite, etichete de nuga și, la femei, codițe rufoase legate-n jurul craniului și canadiene îmbrăcate direct pe piele, cu răscoieli în formă de felii de sîni ge fundal umbros.

În marea sală de la parter, cu plafon semitransparent, semidecorat cu fresce cu apă grea și numai bune să trezească, în cugetul auditorilor, îndoieli despre interesul unei existențe populate cu forme feminine atît de descurajante, lumea se aduna și mai abitir, iar întîrziată nu mai aveau altă posibilitate decît să rămîna-n fundul sălii într-un picior, celălalt slujindu-le să-ndepărteze vecinii prea apropiați. O lojă specială, în care trona ducesa de Bovouard și suita ei,

83

atrăgea privirile unei mulțimi aproape cadaverice și sfida, prin luxul ei de bun-gust, caracterul provizoriu al înclinărilor personale vădite de un șir de filozofi cocoțați pe scaune pliante.

Ora conferinței se apropia și mulțimea devenea nerăbdătoare. În fundul sălii începea să se organizeze un tăărăboi, cîțiva studenți încercau să semene îndoiala în cugete, declamînd cu glas tare pasaje dilatoriu trunchiate din cartea *Jură, minte-le* de baroneasa Orczy. Dar Jean-Sol se apropia. Sunete de trompă de elefant se auziră din stradă, iar Chick se aplecă pe fereastra de la loja sa. În depărtare, silueta lui Jean-Sol apărea dintr-un baldachin blindat sub care crupa elefantului, aspră și zbîrcită, dobîndea o înfățișare neobișnuită la lumina unui far roșu. La fiecare colț al baldachinului, un trăgător de elită, înarmat cu o secure, stătea gata să acționeze. Cu pași mari, elefantul își croia drum prin mulțime și călcătura surdă a celor patru stîlpi frămîntînd trupurile strivite se apropia neabătut. În fața ușii, elefantul se lăsă în genunchi și trăgătorii de elită coborîră. Cu un salt grațios, Partre sări în mijlocul lor și, deschizînd drumul cu lovituri de secure, înaintară spre tribună. Agenții închiseră ușile la loc, iar Chick se năpusti pe un coridor ascuns, care dădea în spatele tribunei, împingîndu-le din urmă pe Isis și Alise. Fundalul tribunei era împodobit cu o draperie de catifea închistată pe care Chick o găurise în mai multe locuri ca să poată vedea. Se așezară pe perne și așteptară. La cel

mult un metru de ei, Partre se pregătea să dea citire conferinței. Din corpul lui elastic și ascetic emana o radianță extraordinară și publicul, subjugat de farmecul redutabil ce-i îmbrăca cele mai neînsemnate gesturi, aștepta, cu sufletul la gură, semnalul de pornire. Numeroase erau cazurile de leșin, datorită exaltării intrauterine care punea stăpânire mai cu seamă pe publicul de parte femeiască, și, de la locul lor, Alise, Isis și Chick auzeau limpede gîfîitul celor douăzeci și patru de spectatori ce se strecuraseră sub tribună și se dezbrăcau pe dibuite ca să ocupe mai puțin loc. — Îți amintești? întrebă Alise privindu-l cu drag pe Chick.

84

— Da, zise Chick. Acolo ne-am cunoscut... Se aplecă spre Alise și-o sărută cu gingășie.

— Erați acolo, dedesubt? întrebă Isis.

— Da, zise Alise. Era foarte plăcut

— Cred și eu, zise Isis. Ce-i asta, Chick?

Chick se apucă să deschidă o cutie neagră de mari dimensiuni lîngă care se așezase.

— E un înregistrator, spuse el. L-am cumpărat în vederea conferinței.

— Oh! zise Isis. Bună idee!... Așa n-o să fie nevoie sascultăm!...

— Da, zise Chick. Și-acasă o să-l putem asculta toată noaptea, dacă vrem, dar n-o s-o facem, ca să nu stricăm discurile. O să le dau la copiat înainte și poate să comand la firma „Răcnetul Patronului” să-mi scoată după ele un tiraj comercial.

— Te-o fi costat pesemne foarte mult, spuse Isis.

— Ee! zise Chick. N-are importanță!...

Alise suspină. Un suspin atît de ușor, încît nu-l auzi decît ea... și încă foarte slab.

— Gata!..., zise Chick. începe. Mi-am instalat microfonul pe masă, la un loc cu cele ale radiodifuziunii oficiale, n-o să bage nimeni de seamă.

Jean-Sol tocmai începuse să vorbească. În primele momente nu se auzi decît țacănitul obturatoarelor. Fotografii v și reporterii presei și cinematografului lucrau după pofta inimii. Dar unul din ei fu răsturnat de reculul aparatului și se produse o învălmășeală groaznică. Confracții săi, furioși, se azvîrliră asupra-i și-l împrôșcară cu praf de magneziu. Reporterul dispăru într-un fulger orbitor, spre mulțumirea generală, iar agenții îi duseră la închisoare pe toți ceilalți.

— Minunat! strigă Chick. O să fiu singurul posesor al

înregistrării.

Publicul, care își păstrase oarecum calmul pînă atunci, începea să-și iasă din sărite și-și manifesta admirația pentru Partre cu mare belșug de strigăte și aclamații la fiecare cuvînt rostit de el, ceea ce îngreua destul de mult buna înțelegere a textului.

— Nu încerca să bagi la cap tot, spuse Chick. O s-ascultăm înregistrarea în tihnă.

85

— Mai ales c-aici nu se-aude nimic, zise Isis. Nu face zgomot nici cît o muscă. Dar ia spune-mi, ai vești de la Chloe?

— Am primit o scrisoare de la ea, spuse Alise.

— Au ajuns pînă la urmă?

— Da, au reușit să plece, o să-și scurteze însă șederea acolo, fiindcă nu prea se simte bine Chloe, răspunse Alise.

— Și Nicolas? întrebă Isis.

— E bine. Chloe îmi spune că s-a purtat groaznic de urît cu toate fetele hotelierilor pe la care au tras.

— E un tip bine, Nicolas. Mă-ntreb de ce-i bucătar.

— Da, zise Chick, e caraghios.

— De ce? zise Alise. Cred că-i mai bine decît să colecționezi Partre, adăugă ea, ciupindu-l de ureche pe Chick.

— Chloe nu-i însă grav bolnavă? întrebă Isis.

— Nu-mi spune ce are, răspunse Alise. Are dureri în coșul pieptului.

— Ce delicioasă fată! spuse Isis. Nu mi-o pot imagina bolnavă.

— Oh! șopti Chick, ia priviți!...

Se ridicase o parte din plafon și un șir de capete își făcuse apariția. Niște admiratori îndrăzneți izbutiseră să se strecoare pînă la porțiunea acoperită cu sticlă și să îndeplinească această operație delicată. Veneau alții care-i împingeau și cei dintîi se agățau energic de marginile deschizăturii.

— Nu fac rău, zise Chick. Conferința e remarcabilă!...

Partre se sculase-n picioare și înfățișa publicului mostre de borîtură împăiată. Cea mai reușită, măr crud și vin roșu, avu un succes fără rezerve. Spectatorii începeau să nu se mai audă între ei, nici chiar în spatele draperiei unde se găseau Isis, Alise și Chick.

— în sfîrșit, zise Isis, cînd se-ntorc?

— Mîine sau poimîine, răspunse Alise.

— E așa de mult de cînd nu i-am mai văzut!..., spuse

Isis.

— Da, spuse Alise, de la nunta lor...

— Ce nuntă reușită, conchise Isis.

86

— Da, zise Alise. În seara aceea te-a condus Nicolas acasă...

Din fericire, tot plafonul se prăbuși în sală, scutind-o pe Isis să mai dea amănunte. Se stîrni un praf gros. Sub moloz, forme alburii se zbăteau, se clătinau și se prăvăleau, asfixiate de norul greu care plutea deasupra dărîmăturilor. Partre se oprise și rîdea din toată inima plesnindu-se peste coapse, fericit să vadă atîția oameni angajați în această aventură, înghiți o gură strașnică de praf și se puse pe tușit ca un nebun.

Chick, febril, răsucea felurite butoane la înregistrator. Provocă un licăr verde și masiv care fugi razant cu podeaua și dispăru printr-o crăpătură din parchet. Urmă încă unul, apoi un al treilea și Chick întrerupse curentul tocmai cînd o goangă scîrboasă, cu o puzderie de picioare, se pregătea să iasă din motor.

— Ce mă fac? zise el. S-a blocat. Din cauza prafului din microfon.

Pandemoniul din sală era în toi. Partre, acum, bea de-a dreptul din cană și se pregătea de ducă, deoarece își terminase de citit ultima foaie. Chick își luă inima în dinți.

— Mă duc să-l poftesc să iasă pe-acolo, zise el. Luați-o înainte, v-ajung din urmă.

XXIX

TRECÎND PE CULOAR, Nicolas se opri. Hotărît, sorii nu intrau cum trebuie. Ochiurile de ceramică galbenă păreau adumbrite și împăienjenite de o pîclă ușoară, iar razele, în loc să ricoșeze în picuri metalici, se striveau de podea, lățindu-se-n băltoace subțiri și leneșe. Pereții, buclați de soare, nu mai străluceau uniform, ca mainainte. Șoarecii nu păreau deosebit de stingheriți de schimbare, afară de cel sur cu mustățile negre, al cărui aer ros de plictiseală te izbea din prima clipă. Nicolas presupuse că regretă întreruperea neașteptată a călătoriei și relațiile pe care și le-ar fi putut face pe drum.

— Nu ești mulțumit? întrebă el.

Șoricelul schiță un gest de lehamite și arătă spre pereți.

87

— Da, zise Nicolas. Nu-i asta. Înainte, mergea mai bine. Nu știu ce este...

Șoricelul păru să cadă pe gînduri o clipă, apoi dădu din

cap și își depărta brațele a nedumerire.

— Nici eu, zise Nicolas, nici eu nu-nțeleg. Poți să tot freci, rămîne la fel. Pesemne atmosfera o fi devenit corozivă...

Se opri, meditativ, și clătină din cap la rîndul lui, apoi își reluă drumul. Șoricelul își încrucișa brațele și începu să mestece cu un aer absent, dar scui pă brusc simțind gustul de chewing-gum pentru pisici. Le-ncurcase negustorul.

în sufragerie, Chloe lua masa cu Colin.

— Ei, întrebă Nicolas. Ți-e mai bine?

— Ia te uită, zise Colin, te-ai hotărît să vorbești ca toată lumea?

— Acum nu sînt în ținută oficială, explică Nicolas.

— Nu-i rău, zise Chloe.

Ochii îi străluceau, era îmbujorată la față și părea fericită că e din nou acasă.

— A mîncat jumătate din pateul cu pui, spuse Colin.

— îmi face plăcere, spuse Nicolas. Asta nu-i din Gouffe.

— Ce vrei să faci azi, Chloe? întrebă Colin.

— Chiar, spuse Nicolas, mîncăm devreme sau tîrziu?

— Mi-ar plăcea să ies cu voi doi, și cu Isis, și cu Chick, și cu Alise, și să mergem la patinoar, și prin magazine, și la un ceai dansant, spuse Chloe, și să-mi cumperi un inel verde cu închizătoare.

— Bun, zise Nicolas, atunci mă duc repede să-mi văd de bucătărie.

— Gătește-n haine civile, Nicolas, spuse Chloe, e mult mai puțin obositor pentru noi. Și pe urmă o să și termini mai iute.

— Mă duc să scot bani din sipetul de dublezoni, anunță Colin, iar tu, Chloe, telefonează-le prietenilor. O să facem o plimbare de toată frumusețea.

— Le telefonez, zise Chloe.

Se sculă și alergă la telefon. Ridică receptorul și imită țipătul cucuvelei, ca să arate că vrea să vorbească cu Chick.

Nicolas strînse masa apăsînd pe o mică pîrghie și vesela murdară o porni spre chiuvetă printr-un tub pneumatic cu secțiune mare, ascuns sub covor. Părăsi încăperea și ajunse pe culoar.

Șoricelul, ridicat pe lăbuțele dindărăt, răzuia cu mîinile unul dintre ochiurile adumbrite. Partea răzuită strălucea iarăși.

— Ia te uită! zise Nicolas. A reușit!!... Remarcabil!

Șoricelul se opri, gîfînd, și-i arătă lui Nicolas mîinile jupuite și însîngerate.

— Vai! zise Nicolas. Te-ai rănit!... Hai, lasă. La urma urmelor e încă destul soare aici. Hai să te bandajez... îl puse în buzunarul de la piept și șoricelul, cu sufletul la gură și ochii mijiți, își lăsa să-i atîrne sărmanele lăbuțe mutilate.

Colin răsucea cu mare rapiditate butoanele de la sipetul de dublezoni și fredona. Nu mai era chinuit de neliniștea din ultimele zile și își simțea inima în formă de portocală. Sipetul era de marmură albă încrustată cu fildeș, iar butoanele din ametist negru-verzui. Nivelul indica șaizeci de mii de dublezoni.

Capacul basculă cu un pocnet uns și lui Colin zîmbetul îi îngheță pe buze. Indicatorul de nivel, blocat, nu se știe din ce pricină, se oprise, după două-trei oscilații, la treizeci și cinci de mii de dulbezoni. Vîrî mîna în sipet și verifică repede exactitatea ultimei cifre. Făcînd un rapid calcul mintal, îi constată verosimilitatea. Din o sută de mii, douăzeci și cinci îi dăduse lui Chick ca să se însoare cu Alise, cincisprezece mii se duseră pe mașină, cinci mii pe ceremonie... restul se duseseră foarte firesc. Asta-l liniști întrucîtva.

— E normal, spuse el cu glas tare, și vocea i se păru ciudat de schimbată.

Luă cît îi trebuia, șovăi, puse la loc, cu un gest obosit, jumătate din sumă și închise capacul. Butoanele se învîrtiră repede cu un zăngănit limpede. Lovi ușor cadranul de nivel și verifică dacă suma conținută era corect indicată.

Apoi se îndreptă. Rămase așa cîteva clipe, uluit de enormitatea sumelor de care avusese nevoie ca să-i dăruiască Chloe tot ce socotea demn de ea și zîmbi ducîndu-se

89

cu gîndul la Chloe, ciufulită, dimineața, în pat, și la forma cearșafului pe trupul ei culcat și la nuanța chihlimbarie a pielii ei cînd îi ridica cearșaful și își impuse brusc să nu se gîndească la sipet fiindcă nu era momentul să se gîndească la asemenea lucruri. Chloe se îmbrăca.

— Spune-i lui Nicolas să facă sandvișuri, spuse ea, ca să plecăm imediat... Le-am dat întîlnire la Isis.

Colin o sărută pe umăr, profitînd de-o scurtă dezvăluire a lui, și dădu fuga să-l anunțe pe Nicolas. Nicolas tocmai isprăvisese de oblojit șoricelul și-i încropea o mică

pereche de
cîrje din bambus.

— Uite, sfinși el. Mergi cu astea și pînă diseară nici n-o să se mai cunoască.

— Ce are? întrebă Colin mîngîindu-l pe cap.

— A vrut să curețe geamurile de pe culoar, spuse Nicolas. A izbutit, dar a pățit-o.

— Nu-ți mai face griji pentru asta O să se-ndrepte de la sine.

— Nu știu, spuse Nicolas. E ciudat. Ai zice că geamurile respiră greu.

— O să se-ndrepte, spuse Colin... cel puțin așa cred... nu s-a mai întîmplat niciodată pîn-acum?

— Nu, zise Nicolas.

Colin rămase cîteva clipe în fața ferestrei de la bucătărie.

— S-ar putea să fie uzura normală. Am putea încerca să le schimbăm...

— O să te coste foarte scump, spuse Nicolas.

— Da, zise Colin. Mai bine s-așteptăm.

— Ce voiai? întrebă Nicolas.

— Nu mai găti, spuse Colin. Doar sandvișuri... plecăm imediat.

— Bine. Atunci mă-mbrac, spuse Nicolas.

Lăsă șoricelul jos și acesta se-ndreptă spre ușă, clătîindu-se între cîrjele minuscule. De-o parte și de alta îi atîrnau mustățile.

XXX

STRADA își schimbase cu desăvîrșire aspectul de cînd plecaseră Colin și Chloe. Acum, frunzele copacilor erau mari și casele își lepădau culoarea palidă, nuanțîndu-se într-un verde stins înainte de-a căpăta bejul molcom al verii. Caldărîmul devenea elastic și delicat sub pași, iar văzduhul mirosea a zmeură.

Era încă rece, dar îndărătul ferestrelor cu geamuri albastrii se ghicea vremea frumoasă. Flori verzi și albastre creșteau de-a lungul trotuarelor și în jurul tulpinilor lor firave seva șerpua cu un ușor foșnet umed, ca o sărutare de melci.

Nicolas era în frunte. Avea un costum sport din lînă călduroasă, de culoarea muștarului, și, pe dedesubt, purta un pulover cu gît cu un motiv în culori reprezentînd un somon ă la Chambord, aidoma cu cel de la pagina 607 din *Cartea de bucate* a lui Gouffe.

Pantofii de piele galbenă și cu tălpi de crep, aproape nu atingeau vegetația Avea grijă să meargă pe cele două

brazde curățate pentru a permite trecerea mașinilor. Colin și Chloe veneau în urma lui, Chloe îl ținea pe Colin de mână și trăgea lung în piept miresmele din văzduh. Chloe purta o rochie de lână albă și o mantilă de leopard benzolat, ale cărui pete, atenuate în urma tratării chimice, se desfăceau în nimburi și se întretăiau în interferențe curioase. Părul ei spumos flutura nestînjenit și stârnea un dulce abur parfumat de iasomie și garoafe. Colin, cu ochii pe jumătate închiși, se călăuzea după parfum și buzele îi fremătau ușor la fiecă inhalare. Fațadele caselor se destindeau oarecum, părăsindu-și rectitudinea severă, și noua înfățișare a străzii îl deruta uneori pe Nicolas, care trebuia să se oprească pentru a citi plăcuțele emailate.

— Ce facem întâi? întrebă Colin.

— Mergem prin magazine, răspuse Chloe. Nu mai am nici o rochie.

— Nu vrei să mergem la Surorile Calotte, ca de obicei? spuse Colin.

91

90

— Nu, zise Chloe, vreau să mergem prin magazine și să-mi cumpăr rochii de gata și ce-mi mai trebuie.

— Isis o să te revadă cu multă plăcere, sînt sigur, Nicolas, spuse Colin.

— Și de ce? întrebă Nicolas.

— Nu știu...

Dădură colțul pe strada Sidney Bechet și-ajunseră.

Portăreasa, în fața intrării, se legăna într-un balansoar mecanic al cărui motor scotea pocnete pe un ritm de polcă. Era un sistem învechit

Isis le ieși în întîmpinare. Chick și Alise ajunseseră înaintea lor. Isis era îmbrăcată într-o rochie roșie și-i surîse lui Nicolas. O sărută pe Chloe și timp de cîteva clipe toți se pupară unul pe altul.

— Arăți bine, draga mea Chloe, spuse Isis. Credeam că ești bolnavă. Acum m-am liniștit.

— îmi e mai bine, spuse Chloe. Nicolas și Colin m-au îngrijit grozav.

— Ce mai fac verișoarele dumitale? întrebă Nicolas.

Isis roși pînă-n albul ochilor.

— Mă-ntreabă de dumneata din două-n două zile, răspuse ea

— Fermecătoare fete, spuse Nicolas, întorcîndu-se un pic, dumneata însă ești mai energică.

— Da..., zise Isis.

— Și călătoria voastră? întrebă Chick.
— A mers bine, spuse Colin. Șoseaua era foarte proastă la început, dar pe urmă s-a aranjat
— Afară de zăpadă, spuse Chloe, era bine... Și-și duse mâna la piept
— Unde mergem? întrebă Alise.
— Dacă vreți, pot să vă rezum conferința lui Partre, spuse Chick.
— Ai cumpărat multe produse de-ale lui după plecarea noastră? întrebă Colin.
— O!... Nu..., zise Chick.
— Și cu serviciul? întrebă Colin.
— E!... Merge... zise Chick. Am un tip care mă-nlocuiește când trebuie să plec.
- Și-.o face pe gratis? întrebă Colin.

92

— E!... Aproape! zise Chick. Vreți să mergem chiar acum la patinoar?
— Nu, mergem prin magazine, spuse Chloe. Dar dacă bărbații vor să se ducă la patinaj...
— E o idee, zise Colin.
— O să le însoțesc eu prin magazine, spuse Nicolas. Trebuie să fac niște cumpărături.
— E bine așa, spuse Isis. Să mergem însă repede, ca să mai avem și puțin timp de patinaj după aceea.

XXXI

COLIN ȘI CHICK patinau de-o oră și pe gheață începea să se adune lume. Tot aceleași fete, tot aceiași băieți, tot căzături și tot feciori-fărășari cu răzuitoarea. Impiegatul tocmai pusese la pick-up un șlagăr pe care, de câteva săptămîni, toți obișnuiții patinoarului îl învățaseră pe dinafară, îl înlocui cu cealaltă față, la care se aștepta toată lumea, căci toanele lui ajunseseră să fie cunoscute, dar discul se poticni brusc și un glas cavernos răsună în toate mega-foanele, afară de unul, disident, care continuă să dea muzică. Glasul îl ruga pe domnul Colin să binevoiască a veni la ghișeul de control, deoarece era chemat la telefon.

— Oare ce să fie? spuse Colin.

Se grăbi spre mantinelă, urmat de Chick, și ieși pe covorul de cauciuc. O luă de-a lungul barului și pătrunse în ghișeul de control, unde se afla microfonul. Omul cu discurile tocmai curăța unul dintre ele cu peria de pir ca să înlătore asperitățile produse de uzură.

— Alo! zise Colin luînd receptorul. Ascultă.
Chick îl văzu, mai întîi uluit, devenind apoi brusc de

culoarea gheții.

— E grav? întrebă el. Colin îi făcu semn să tacă.

— Vin acum, spuse el în receptor și-l puse în furcă.

Pereții cabinei se strîngeau și Colin ieși, urmat
îndeaproape de Chick, cînd erau cît pe ce să-l strivească.

O

93

luă la fugă pe patine. Picioarele i se răsuceau în toate
părțile. Chemă un îngrijitor.

— Deschide-mi repede cabina 309.

— Și pe-a mea, 311..., zise Chick.

îngrijitorul veni după ei cam agale. Colin se întoarse, îl
zări la zece metri și așteptă să ajungă în dreptul lui.

Luîndu-și avînt, îi expedie cu sălbăticie o formidabilă
lovitură de patină sub bărbie și capul îngrijitorului zbură
și se înfipse într-unui dintre coșurile de aerisire ale
instalației, în vreme ce Colin smulgea cheia pe care
cadavrul, cu un aer absent, încă o mai ținea în mîină.

Colin deschise o cabină și împinse în ea corpul îl scuipe
și se năpusti spre 309. Chick închise ușa în urma lui.

— Ce s-a-ntîmplat? întrebă el cînd ajunse, abia trăgîndu-
și sufletul.

Colin își și scosese patinele și își încălțase pantofii.

— Chloe, zise Colin, Chloe e bolnavă.

— Grav?

— Nu știu, zise Colin. A avut o sincopă. Era gata și o
pornise.

— încotro? strigă Chick.

— Acasă!..., strigă Colin și dispăru pe scara de beton
sonor.

La celălalt capăt al patinoarului, oamenii de la instalații
ieșiră sufocați, deoarece nu mai funcționa ventilația, și
se prăbușiră, storși de vlagă, de jur-împrejurul pistei.

Chick, năucit, cu o patină în mîină, privea pierdut spre
locul pe unde dispăruse Colin.

Pe sub ușa cabinei 128, o șuviță de sînge spumos
șerpuia lent și lichidul roșu începu să curgă pe gheață în
picături mari, aburinde și grele.

XXXII

ALERGA din răspuțeri, și, în fața ochilor săi, oamenii
se înclinau încet, căzînd ca niște popice, lungiți pe
caldarîm, cu un plesnet moale, ca o foaie mare de carton
lăsată să cadă pe lat

94

Și Colin alerga, alerga, unghiul ascuțit al orizontului,
strîns între case, se năpustea spre el. Sub pașii săi era

noapte. O noapte de vară neagră, amorfă și anorganică, iar cerul era fără culoare, un tavan, un unghi ascuțit în plus, alerga spre vârful piramidei, retezat în dreptul inimii de zone de noapte mai puțin neagră, dar mai erau încă trei străzi pînă la a lui.

Chloe se odihnea, nespuns de limpede, în frumosul lor crivat de nuntă. Ținea ochii deschiși, răsuflea însă din greu. Alise era cu ea. Isis îl ajuta pe Nicolas care prepara, după Gouffe, un întăritor sigur, iar șoricelul spârgea în dinții lui ascuțiți semințe de iarbă de fiertură pentru băutura lui cea mai grozavă.

Colin nu știa însă, alerga, îi era frică, de ce n-ajunge oare să stăm întotdeauna împreună, trebuie să-ți fie și frică, poate-i un accident, a strivit-o vreo mașină, o fi întinsă-n pat, n-o s-o pot vedea, n-au să mă lase să intru, da, ce vă-nchipuiți, c-o să-mi fie frică de Chloe a mea, o s-o văd în ciuda voastră, ba nu, Colin, nu intra. Poate nu-i decît rănită, atunci n-o să se-ntîmple nimic, mîine o să mergem împreună la Pădure, ca să revedem banca, îi țineam mîna într-a mea, și părul ei lîngă al meu, parfumul ei pe pernă. Îi iau mereu perna, iar o să ne batem seara, perna mea i se pare prea îndesată, rămîne prea rotundă sub capul ei, și cînd i-o iau, pe urmă, miroase ca părul ei. N-o să-i mai simt niciodată dulcea mireasmă a părului.

În față i se înălță trotuarul. Îi trecu dintr-un salt de uriaș, era la primul etaj, urcă, deschise ușa și totul era calm și liniștit, nici urmă de oameni în negru, nici urmă de duhovnic, tihna covoarelor cu desene gri-albastre. Nicolas îi spuse: „Nu-i nimic grav”, și Chloe surîse, era fericită să-l revadă.

XXXIII

MINA CHLOEI, caldă și încrezătoare, stătea în mîna lui Colin. Îl privea, ochii ei limpezi, un pic mirați, îl priveau destinși. La picioarele platformei, în cameră, se îngrămădeau griji, se-nversunau să se înăbușe unele pe altele. Chloe își simțea o forță opacă în trup, în torace, o prezență vrăjmașă,

95

nu se pricepea să lupte, tușea din cînd în cînd, ca să-și urnească adversarul încleștat în miezul cărnii ei. I se părea că respirînd adînc se lasă de-a binelea pradă furiei cenușii a inamicului, răutății lui viclene. Pieptul abia i se ridica, și atingerea cearșafurilor netede pe picioarele lungi și goale îi domolea mișcările. Lîngă ea, Colin, puțin încovoiat, o privea. Se lăsa noaptea, se închea în

straturi concentrice în jurul micului nucleu luminos al
lămpii aprinse la căpățiul patului, încastrată în perete,
închisă cu o placă rotundă de cristal mat

— Pune-mi niște muzică, iubitele, spuse Chloe.

Pune-mi melodiile care-ți plac ție.

— O să te obosească, spuse Colin.

Glasul lui venea de undeva, de foarte departe, arăta rău.

Pieptul întreg îi era ocupat de inimă, abia acum își
dădea seama de asta

— Nu, te rog, zise Chloe.

Colin se sculă, coborî scărița de stejar și încarcă aparatul
automat. Difuzoare se găseau în toate încăperile. îl puse
în funcțiune pe cel din dormitor.

— Ce-ai pus? întrebă Chloe. Surîdea Știa prea bine.

— Îți aduci aminte? zise Colin.

— Mi-aduc...

— Nu te doare?

— Nu prea rău.

Acolo unde fluviile se varsă-n mare ia naștere o bară
greu de trecut, și mari vârtejuri înspumate în care joacă
epavele. între noaptea de afară și nimbul lămpii,
aducerile-a-minte se revărsau din întuneric, se izbeau de
lumină și, când cufundate, când la suprafață, își arătau
pîntecele albe și spinările argintii. Chloe se ridică puțin.

— Hai, stai lângă mine.

Colin se apropie de ea, se lungi la căpăți de-a latul
patului și capul Chloe i se odihnea în scobitura brațului
stîng. Dantela de la cămașa ei ușoară îi desena pe pielea
aurie o plasă nestatornică, umflată cu gingășie de
boltirea sînilor. Mîna Chloe se agăța de umărul lui
Colin.

— Nu ești supărat?...

— De ce supărat?

96

— Că ai o nevestă așa de neroadă...

O sărută-n adîncitura umărului încrezător.

— Trage-ți un pic brațul, Chloe. O să răcești.

— Nu mi-e frig, spuse Chloe. Ascultă discul.

Era ceva eterat în cîntecul lui Johnny Hodges, ceva
inexplicabil și desăvîrșit de senzual. Senzualitatea în
stare pură, desprinsă de trup.

Colțurile camerei se modificau și se rotunjeau sub
înfrurirea muzicii. Colin și Chloe se odihneau acum în
centru] unei sfere.

— Ce-a fost? întrebă Chloe.

— *The Mood to be Wooed*, răspunse Colin.

— Simțeam că-i asta, spuse Chloe. Cum o să poată intra doctorul la noi în cameră, acum, cu forma asta?

XXXIV

NICOLAS se duse să deschidă. În prag era un doctor.

— Sînt doctorul, zise el.

— Bine, zise Nicolas. Dacă vreți să vă dați osteneala să mă urmați...

îl luă după sine.

— Iată, explică el, după ce ajunseră la bucătărie.

Gustați de-aici și spuneți-mi cum vi se pare.

Era, într-un receptacol silico-sodo-calcio-vitrificat, o băutură de-o culoare aparte, bătînd în purpura lui Cassius și verdele de bășica udului cu o ușoară virare spre albastrul de crom.

— Ce-i asta? întrebă doctorul.

— O băutură..., spuse Nicolas.

— Știu asta..., dar, zise doctorul, la ce e bună?

— Un întăritor, zise Nicolas.

Doctorul duse paharul la nas, adu-mecă, se aprinse, trase-n piept și gustă, apoi bău și se ținu de burtă cu amîndouă mîinile, dînd drumul trusei de doctorizat.

— Are efect, nu? zise Nicolas.

— PhhhL. Da, zise doctorul. Să plesnești, nu alta...

Sînteți veterinar?

97

— Nu, zise Nicolas, bucătar. În sfîrșit, efect are, prin urmare.

— Destul, zise doctorul. Mă simt înveselit.

— Veniți să vedeți bolnava, spuse Nicolas. Acum sînteți dezinfectat.

Doctorul se urni din loc, dar în direcția greșită. Părea destul de puțin stăpîn pe mișcările sale.

— Ei! zise Nicolas, ia spuneți!... Sînteți în stare să consultați, nu?

— De, zise doctorul, aș dori și avizul unui confrate, așa că l-am rugat pe Mangemanche să vie...

— Bun, zise Nicolas. Atunci, poftiți pe-aici. Deschise ușa dinspre scara de serviciu.

— Coborîți trei etaje și faceți la dreapta. Intrați și acolo este...

— Bine, zise doctorul...

începu să coboare și se opri brusc.

— Da' unde sînt?

— Acolo..., zise Nicolas.

— Ah! Bine!..., zise doctorul.

Nicolas închise ușa la loc. Sosea și Colin.

— Ce-a fost? întrebă el.
— Un doctor. Părea idiot, așa că m-am descotorosit de el.
— Da' e nevoie de un doctor, zise Colin.
— Sigur că da, zise Nicolas. Trebuie să vină Mangemanche.
— Mai bine, zise Colin. Se auzi iar soneria.
— Stai pe loc, zise Colin, mă duc eu.
Pe culoar, șoricelul i se cațără pe picior, cocoșându-se pe umărul drept. Se grăbi și-i deschise profesorului.
— Bună ziua! zise acesta din urmă.
Era îmbrăcat în negru și purta o cămașă de un galben țipător.
— Din punct de vedere fiziologic, declară el, negrul pe fond galben reprezintă contrastul maxim. Adug că nu obosește vederea și că astfel eviți să fii strivit pe stradă.
— Desigur, încuviință Colin.
Profesorul Mangemanche să tot fi avut vreo patruzeci de ani. Era în stare să și-i ducă-n cârcă. Dar nici unul mai mult. Era spân, avea o bărbuță ascuțită, ochelari inexpressivi.
— Vreți să mă urmați? propuse Colin.
— Nu știu, zise profesorul, șovăi... Se hotărî totuși.
— Cine e bolnav?
— Chloe, zise Colin.
— Ah! zise profesorul, asta-mi amintește-o melodie...
— Da, zise Colin, chiar aceea e.
— Bun, încheie Mangemanche, să mergem. Ar fi trebuit să mi-o spuneți mai devreme. Ce are?
— Nu știu, zise Colin.
— Nici eu, mărturisi profesorul; acum pot să ți-o spun pe șleau.
— Da' o să știți curînd? întrebă Colin neliniștit.
— Se poate, spuse profesorul Mangemanche, dubitativ.
Ar mai trebui a o examina...
— Dar veniți odată..., spuse Colin.
— Desigur..., zise profesorul.,
Colin îl conduse pînă la ușa camerei și-și aminti deodată ceva
— Fiți atent cînd intrați, spuse el, e rotundă.
— Da, sînt deprins, zise Mangemanche, e însărcinată?
— Nu, nu, zise Colin..., sînteți idiot... camera e rotundă.
— Rotundă, rotundă? întrebă profesorul. Ați pus prin urmare un disc de Ellington?
— Da, zise Colin.
— Am și eu acasă, spuse Mangemanche. Cunoașteți

Slap Happy?

— Prefer..., începu Colin, dar își aminti de Chloe care aștepta, și-l împinse pe profesor în cameră.

— Bună ziua, zise profesorul. Urcă scara

— Bună ziua, răspunse Chloe. Cum vă simțiți?

— Ei, Doamne, răspunse profesorul, mă mai supără ficatul din când în când. Știți ce-i durerea de ficat?

— Nu, zise Chloe.

— Bineînțeles, răspunse profesorul, cu siguranță că naveți nimic la ficat.

99

Se apropie de Chloe și-i luă mâna.

— Cam călduță, hm?

— Nu-mi dau seama.

— Da, zise profesorul, dar nu e bine. Se așeză pe pat.

— Să vă fac o auscultație, dacă nu vă plictisește.

— Vă rog, zise Chloe.

Profesorul scoase din trusă un stetoscop cu amplificator și lipi capsula de spatele Chloe.

— Numărați, zise el. Chloe numără.

— Asta nu, spuse doctorul, după douăzeci și șase vine douăzeci și șapte.

— Da, zise Chloe, scuzați-mă

— E de-ajuns, de altfel, zise doctorul. Tușiți?

— Da, zise Chloe, și tuși.

— Ce are, domnule doctor? întrebă Colin, e ceva grav?

— Hhm!..., spuse profesorul, are ceva la plămînul drept Nu știu însă ce anume...

— Și-atunci? întrebă Colin.

— Ar trebui să vină la mine pentru un examen mai perfecționat, spuse profesorul.

— Nu prea vreau să se scoale din pat, domnule doctor, spuse Colin. Dacă i se face rău, ca azi după-amiază?

— Nu, zise profesorul, nu-i ceva grav. Am să vă dau o rețetă, dar va trebui s-o respectați.

— Desigur, domnule doctor, zise Chloe. își duse mâna la gură și începu să tușească.

— Nu tușiți, zise Mangemanche.

— Nu tuși, iubito, zise Colin.

— Nu pot să mă țin, zise Chloe, cu o voce întretăiată de tuse.

— Foarte curioasă muzică i se aude în plămîn, spuse profesorul.

Părea cam plictisit

— E normal, domnule doctor? întrebă Colin,

— Pînă la un punct..., răspunse profesorul.

Se trase de bărbuță, care reveni la locul ei cu un pocnet sec.

- Când să vă vizităm, domnule doctor? întrebă Colin.

100

— Peste trei zile, răsj repun aparatele în funcțiune

— De obicei nu rîndul ei.

vă s

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ iunsH profesoral.

Trebuie sa-mj

V-IU

T nlTe" ua "CiITDc" T3

— Nu, zise profesorul. Prefer să construiesc aeromodele, dar sînt tot timpul sîcîit, așa că de-un an de zile o lungesc cu unul și n-am timp să termin. Să te scoată din sărite, nu alta !...

— Desigur, zise Colin.

— Niște rechini, zise profesorul. Mă asemui cu bunăvoință nefericitului de naufragiat pe care monștri hulpavi abia așteaptă să-l vadă picotind ca să-i răstoarne luntrea fragilă.

— Frumoasă imagine, zise Chloe, rîzînd încetișor ca să nu tușească iarăși.

— Atenție, micuțo, spuse profesorul, punîndu-i mîna pe umăr. E o imagine complet tîmpită, ținînd seama că, după *Geniul civil* din 15 octombrie 1944, contrar opiniei comune, din cele treizeci și cinci de specii de rechini cunoscute, doar trei sau patru mănîncă oameni! Și totuși, ei se dau mai puțin la om decît omul la ei....

— Ce bine vorbiți, domnule doctor, zise Chloe cu admirație.

Ii plăcea mult doctorul acesta

— *Geniul civil*, zise doctorul. Nu eu. Și cu asta vă las.

Depuse un țocăit pe obrazul drept al Chloe și-o bătu ușurel pe umăr, după care coborî scărița își încurcă piciorul drept în cel stîng și pe cel stîng în ultimul fuscel și veni de-a berbeleacul.

— Aveți o instalație specială, ținu el să-i atragă atenția lui Colin, frecîndu-și șalele cu vigoare.

— Scuzați-mă, zise Colin.

— Și pe urmă, adăugă profesorul, încăperea asta sferică are ceva deprimant. Încercați să puneți *Slap Happy*, o va face probabil să-și revină la loc sau, dacă nu, dați-o la rindea

— Așa vom face, zise Colin. Ați fi de acord cu un mic aperitiv?

— Fie, zise profesorul. La revedere, micuțo, strigă el

către Chloe când să iasă din cameră.

71

li

101

Chloe tot mai râdea. De jos, o zăreai așezată în uriașul pat scund ca pe-o estradă de ceremonie, luminată dintr-o parte de lampa electrică. Razele de lumină i se filtrau prin păr, luînd culoarea soarelui prin ierburile abia încolțite, iar lumina ce-i mîngîiase pielea se așternea pe lucruri, aurie.

— Ai o soție drăguță, îi spuse profesorul lui Colin în anticameră.

— Da, zise Colin.

Și izbucni dintr-o dată în plîns, știind cît suferea Chloe.

— Ei, zise profesorul, mă pui într-o situație penibilă...

O să trebuiască să te consolez... Ia uite...

Scotoci într-un buzunar interior de la haină și scoase din el un carnetel legat în piele roșie.

— Uite-o pe-a mea

— A dumneavoastră? întrebă Colin care făcea eforturi să se liniștească.

— Soția mea, explică profesorul.

Și Colin deschise mașinal carnetul și izbucni în rîs.

— Asta e, zise profesorul. Nu dă greș niciodată. Toți fac haz. Dar, la urma urmelor..., ce-o fi avînd oare așa de caraghios?

— Eu... nu... nu știu, se bîlbîi Colin, și se prăbuși, pradă unei crize de hlizeală acută.

Profesorul își reluă carnetul.

— Sînteți toți o apă și-un pămînt, zise el, vă-nchipuiți că femeile au nevoie să fie frumoase... Ei, și cu aperitivul cum rămîne?

XXXV

COLIN, urmat de Chick, împinse ușa negustorului de leacuri. Ușa făcu „DingL.” și geamul i se prăvăli peste un sistem complicat de fiole și aparate de laborator.

Alarmat de zgomot, negustorul își făcu apariția. Era înalt, bătrîn și costeliv, iar capul îi era împodobit de-o coamă albă zburlită.

Se repezi la tejea, apucă telefonul și formă un număr cu iuțeala căpătată dintr-o lungă deprindere.

— Alo! zise el.

102

Vocea lui avea timbrul unei sirene de ceață, iar podeaua, sub picioarele lui lungi, negre și plate, se legăna ritmic înainte și-napoi, în vreme ce pale de neguri măturau

tejgheaua.

— Alo! Firma Gershwin? Ați putea să-mi înlocuiți un geam la ușa de la intrare?! Într-un sfert de oră?...

Grăbiți-vă, se poate să vină alt client... Bine...

Lăsați jos receptorul care-și reveni cu greu în furcă.

— Domnilor, cu ce vă pot fi de folos?

— Să executați rețeta aceasta..., sugerează Colin.

Farmacista luă hîrtia, o îndoi sub forma unei benzi lungi și înguste și-o introduse într-o mică ghilotină de birou.

— S-a făcut, zise el apăsînd un buton roșu. Cuțitul căzu și rețeta se dezdoi și căzu fleșcă.

— Treceți azi la ceasurile șase dinspre seară, doctoriile vor fi gata

— Știți însă, zise Colin, sîntem foarte grăbiți...

— Am vrea, adăugă Chick, să ni le faceți pe loc.

— Bine, răspunse negustorul, atunci așteptați, vă rog.

Mă duc să prepar cele de trebuință.

Colin și Chick se așezară pe o banchetă de catifea purpurie, drept în fața tejghelei, și așteptară. Negustorul se lăsă în jos îndărătul tejghelei și părăsi încăperea pe o ușă ascunsă, tîrîndu-se aproape neazit Frecușul trupului său deșirat și costeliv pe parchet se auzi tot mai stins, apoi se mistui în aer.

Cei doi priveau pereții. Pe lungi etajere de aramă patinată se aliniau borcane cu substanțe simple și leacuri topice suverane. O fluorescentă compactă emana din ultimul borcan din fiecare șir. Într-un recipient conic de sticlă groasă și corodată, mormoloci umflați se învîrteau în spirală descendentă și atingeau fundul recipientului, apoi plecau iar spre suprafață, vertical, și își relaua rotirea excentrică, lăsînd în urmă o dîră alburie de apă densificată. Alături, pe fundul unui acvariu lung de cîteva metri, negustorul instalase un banc de încercare pentru broaște cu duze și, ici-colo, zăceau . cîteva broaște inutilizabile ale căror inimi, patru la număr, abia mai băteau.

În spatele lui Chick și-al lui Colin se desfășura o vastă frescă ce-l înfățișa pe negustorul de leacuri preacurvînd cu

103

maică-sa, în costumul lui Cesare Borgia la curse. Pe mese erau o mulțime de mașini de confecționat pilule și unele mergeau, deși cu încetinitorul.

Pilulele ieșeau dintr-un ștuț de sticlă albastră și erau colectate în mîini de ceară care le puneau în cornete de

hîrtie plisată.

Colin se sculă în picioare ca să privească mai bine mașina cea mai apropiată și dădu la o parte carterul ruginit care o proteja. Înăuntru, un animal compozit, jumătate carne, jumătate metal, se spetea să-nghită materia primă și s-o elimine sub formă de cocoloașe uniforme.

— Vino să vezi, Chick, zise Colin.

— Ce? întrebă Chick.

— E foarte curios!..., zise Colin.

Chick privi. Animalul avea un maxilar alungit care executa mișcări laterale rapide. Sub pielea transparentă se observau coaste tubulare din oțel subțire și o conductă digestivă care se contracta leneș.

— E un iepure modificat, zise Chick.

— Crezi?

— E un procedeu curent, spuse Chick. Păstrezi funcția dorită. Acesta și-a păstrat mișcările tubului digestiv, fără partea chimică a digestiei. E mult mai simplu decât să faci pilule cu un tabletor obișnuit.

— Ce mănîncă? întrebă Colin.

— Morcovi cromați, răspuse Chick. Se fabricau la uzina în care-am lucrat după terminarea liceului. Și apoi li se dau elementele constitutive ale pilulelor...

— Grozavă invenție, zise Colin, și face pilule foarte reușite.

— Da, zise Chick. Rotunde de toL

— Ia spune-mi..., zise Colin întorcîndu-se ca să se așeze.

— Ce? întrebă Chick.

— Cît ți-a mai rămas din cei douăzeci și cinci de mii de dublezoni pe care ți-i dădusem înainte de plecarea în călătorie?

— Hmmm!..., răspuse Chick.

— Ar fi timpul să te hotărăști să te-nsori cu Alise. Eatîț de umilitor pentru ea s-o duci mai departe ca acum!!!

104

— Da..., răspuse Chick.

— În fine, ți-au rămas douăzeci de mii de dublezoni, nu? Oricum... Ajunge pentru căsătorie...

— Numai că..., zise Chick.

Se opri, îi venea greu să-i dea drumul.

— Numai că ce? insistă Colin. Nu ești singurul care să aibă încurcături bănești...

— Știu eu, zise Chick.

— Și atunci? zise Colin.

— Atunci, zise Chick, nu mi-au mai rămas decît trei mii două sute de dublezoni...

Colin se simțea groaznic de ostenit. În creier i senvîrteau, cu un vuiet surd de maree, forme ascuțite și spălăcite. Înțepeni pe banchetă.

— Nu-i adevărat..., spuse el.

Era frînt de oboseală, frînt de parcă ar fi fost pus salerge, sub amenințarea cravașei, într-o lungă cursă cu obstacole.

— Nu-i adevărat..., repetă el... Vrei să-mi tragi o păcăleală...

— Nu... zise Chick.

Chick stătea în picioare. Rîcîia, cu vîrfurile degetului, colțul mesei de lîngă el. Pilulele se rostogoleau în ștuțurile de sticlă cu un zgomot mărunț de bile, iar mototolitul hîrtiei de către mîinile de ceară crea o atmosferă de restaurant magdalenian.

— Da' ce-ai făcut cu ei? întrebă Colin.

— Am cumpărat Partre, spuse Chick. Se căută în buzunar.

— Ia privește. L-am găsit ieri. Nu-i o minune?

Era *Florile refuzate* în marochin perlat cu planșe de Kierkegaard.

Colin luă cartea și-o privi; nu vedea însă paginile. Vedea ochii Alisei, la nunta lui, și privirea de minunare tristă pe care-o arunca rochiei purtate de Chloe. Dar Chick nu putea înțelege. Ochii lui Chick nu se ridicau niciodată așa de sus.

— Ce vrei să-ți spun..., șopti Colin. Deci ai cheltuit tot?...

105

— Săptămîna trecută am pus mîna pe două manuscrise de-ale lui, spuse Chick și vocea-i tremura de-o înflăcărare înăbușită. Și i-am și înregistrat șapte conferințe...

— Da... zise Colin.

— De ce mă-ntrebi? spuse Chick. Păi lui Alise îi e totuna dac-o iau sau nu de nevastă. Așa cum e, e fericită. O iubesc mult, știi, și pe urmă și ei îi place enorm Partre!

Una dintre mașini părea s-o ia razna Pilulele ieșeau în cascadă și cînd cădeau în cornetele de hîrtie țîșneau fulgere violete.

— Ce se-ntîmplă? spuse Colin. E periculos?

— Nu cred, spuse Chick. Oricum, să nu stăm lângă ea.
Auziră, destul de departe, închizându-se o ușă, și negustorul de leacuri se ivi brusc îndărătul tejghelei.

— V-am făcut s-așteptați, spuse el.

— Nu contează, îl asigură Colin.

— Ba da..., zise negustorul. Anume am făcut-o. Chestiune de reputație.

— Una dintre mașinile dumneavoastră parcă a luat-o razna, spuse Colin arătându-i instalația cu pricina.

— Aha!..., zise negustorul de leacuri.
Se aplecă, luă de sub tejghea o carabină, o duse la umăr, și, țintind liniștit, trase. Mașina zvîcni în aer și căzu horcăind.

— Nu-i nimic, spuse negustorul. Din cînd în cînd precumpănește iepurele asupra oțelului și trebuie suprimat
Ridică mașina, apăsă pe carterul inferior ca s-o facă să urineze și-o atîrnă într-un cui.

— Pofțiți leacurile, zise el scoțînd o cutie din buzunar. Fiți atent, sînt foarte tari. Nu depășiți doza.

— Ah! zise Colin. Și, după dumneavoastră, pentru ce sînt?

— N-aș putea să spun..., răspunse negustorul.
Își trecu prin chica albă o mîină lungă cu unghii ondulate.

— Ar putea fi pentru multe lucruri..., trase el concluzia.
Dar o plantă obișnuită n-ar rezista multă vreme la așa ceva.

— Ah! zise Colin. Cît vă datorez?

— E foarte scump, spuse negustorul. Ar trebui să mă ucideți și să plecați fără să plătiți...

106

— Oh! zise Colin, sînt prea obosit..

— Atunci, doi dublezoni, spuse negustorul. Colin scoase portofelul.

— Știți, spuse negustorul, e furt curat

— Mi-e totuna., spuse Colin, cu glas stins. Plăți și plecă. După el venea Chick.

— Ești prost, spuse negustorul de leacuri, conducîndu-l pînă la ușă. Sînt bătrîn și slăbănog.

— N-am timp, șopti Colin.

— Nu-i adevărat, spuse negustorul. N-ați fi așteptat atîta..

— Acum am leacurile, spuse Colin. La revedere, domnule.

Pe stradă înainta pieziș, atacînd dintr-o coastă, ca să-și

cruțe forțele.

— Știi, spuse Chick, n-o să mă despart de Alise chiar dacă nu mă-nSOR cu ea..

— Oh! spuse Colin. Nu pot să-ți spun nimic... în definitiv, te privește...

— Așa-i viața, spuse Chick.

— Nu, spuse Colin.

XXXVI

VÎNTUL își croia drum printre frunze și ieșea din copaci împovărat cu miresme de muguri și de flori. Oamenii pășeau ceva mai sus și respirau mai adânc, căci era aer din belșug. Soarele își desfăcea razele pe îndelete și le aventura, prevăzător, prin locuri cu neputință de atins direct, curbindu-le în unghiuri rotunjite și untdelemnii, dar se izbea de lucruri foarte negre și atunci și le retrăgea iute detot, cu o mișcare nervoasă și precisă de caracatiță aurie. Enormul lui trup arzător se apropie încetul cu încetul și apoi, încremenit, începu să vaporizeze apele continentale și orologiile bătură de trei ori.

Colin îi citea Chloeii o poveste. Era o poveste de dragoste și se sfârșea bine. Tocmai atunci eroul și eroina își scriau scrisori.

107

— De ce durează atîta? spuse Chloe. De obicei merge mult mai repede...

— Ești chiar așa de obișnuită cu lucrurile astea? întrebă Colin.

Pișcă zdravăn de vîrf o rază de soare care se pregătea să atingă un ochi al Chloeii. Raza se contractă domol și porni să se plimbe pe mobilele din cameră.

Chloe roși.

— Nu, nu sînt obișnuită..., spuse ea sfioasă, dar mi se pare...

Colin închise cartea.

— Ai dreptate, Chloe.

Se ridică și se apropie de pat

— E vremea să-ți iei o pilulă. Chloe se înfiora.

— E foarte neplăcut, spuse ea. E musai?

— Cred că da, spuse Colin. Astă-seară o să te duc la doctor acasă, o să știe, în sfîrșit, ce ai. Pînă atunci trebuie să-ți iei pilulele. Pe urmă, poate c-o să-ți dea altceva...

— E groaznic, spuse Chloe.

— Trebuie să fii rezonabilă.

— Cînd iau o pilulă, parcă mi s-ar încaieră două fiare-n

piept Și nici nu-i adevărat., nu trebuie să fii rezonabil...

— E mai bine să nu fii, uneori însă trebuie, spuse

Colin. Deschise cutiuța

— Au o culoare urâtă, spuse Chloe, și duhnesc.

— Sînt ciudate, recunosc, spuse Colin; dar trebuie să le
iei.

— Uite, spuse Chloe. Se mișcă singure și sînt și pe
jumătate transparente și cu siguranță e ceva viu în ele.

— Sigur e că-n apa pe care-o bei după ele, spuse

Colin, nu trăiesc mult

— Ce prostie spui... poate-i un pește... Colin începu să
rîda.

— Atunci o să te-ntărească. Se aplecă spre ea și o
sărută.

— Ia-o, Chloe, iubito, fii drăguță!

— O iau, spuse Chloe, dar atunci să mă săruți!

— Sigur, spuse Colin. Nu ți-e lehamite să săruți un
bărbat rău ca mine...

- E drept că nu ești frumos, îl necăji Chloe.

108

— Nu-i vina mea

Colin lăsă nasul în pămînt

— Nu dorm destul, continuă el.

— Colin, iubitele, sărută-mă, sînt rea. Dă-mi
două pilule.

— Ești nebună, spuse Colin. Doar una. Hai, înghite...

Chloe închise ochii, păli și-și duse mîna la piept

— Gata, spuse ea, făcînd un efort, iar începe...

I se iveau broboane de sudoare la rădăcina părului
strălucitor.

Colin se așeză lîngă ea și-și petrecu un braț pe după
gîtul ei. Ea îi prinse mîna într-ale ei și gemu.

— Liniștește-te, Chloe, draga mea, spuse Colin;
trebuie.

— Mă doare..., șopti Chloe.

Lacrimi mari ca niște ochi îi apărură în colțul pleoapelor
și-i desenară brazde reci pe obrajii bucălați și mătăsoși.

XXXVII

— NU MAI POT să stau în picioare..., șopti Chloe.

Stătea pe marginea patului și încerca să se scoale.

— Nu merge deloc..., sînt moleșită detot

Colin veni lîngă ea și-o ridică. Chloe se agăță de umerii
lui.

— Ține-mă, Colin. O să cad!

— Te-a obosit statul în pat..., spuse Colin.

— Nu, spuse Chloe. Pilulele negustorului tău bătrîn.

încercă să stea singură în picioare și se clătină. Colin o prinse și ea îl tîrî pe pat în cădere, alături de ea

— Așa mi-e bine, spuse Chloe. Stai lângă mine. Ce mult e de cînd nu ne-am mai culcat împreună.

— Nu trebuie, spuse Colin.

— Ba da, trebuie. Sărută-mă. Sînt nevasta ta, da sau ba?

— Da, spuse Colin, dar nu ți-e bine.

— Nu-i vina mea, spuse Chloe, și buzele îi tremurară parcă a plîns.

Colin se aplecă spre ea și o sărută cu multă gingășie, ca și cum ar fi sărutat o floare.

109

— Mai, spuse Chloe. Și nu doar pe față... Ce, nu mă mai iubești? Nu-ți mai trebuie femeie?

O strînse mai tare-n brațe. Era caldă și înmiresmată. Un flacon de parfum ieșind dintr-o cutie capitonată-n alb.

— Da, spuse Chloe întinzîndu-se... mai...

XXXVIII

— SÎNTEM în întîrziere, afirmă Colin.

— Nu-i nimic, spuse Chloe, potrivește-ți ceasul.

— Și chiar nu vrei să mergem cu mașina?...

— Nu..., spuse Chloe. Vreau să mă plimb cu tine pe stradă.

— Da' e o bucată bună de drum!

— Nu-i nimic, spuse Chloe... Cînd m-ai... sărutat, adineauri, asta mi-a redat vlaga Am poftă să merg un pic.

— Să-i spun atunci lui Nicolas să vină să ne ia cu mașina? sugeră Colin.

— Oh! dacă vrei...

Pentru vizita la doctor își pusese rochița bleu-deschis, cu un decolteu triunghiular foarte jos și pe deasupra o mantilă de linx cu tocă asortată. Pantofii de piele de șarpe vopsit întregeau ansamblul.

— Hai, pisicuțo, zise Colin.

— Nu-i pisică, afirmă Chloe. E linx.

— E prea greu de pronunțat, spuse Colin.

Ieșiră din cameră și pășiră în antreu. În dreptul ferestrei, Chloe se opri.

— Oare ce-o fi aici? E mai puțină lumină ca de obicei...

— Ba deloc, spuse Colin. E soare berechet.

— Ba da, mi-aduc bine-aminte, soarele venea pînă la desenul ăsta de pe covor, și-acum vine doar pîn-acolo...

— Depinde de oră, spuse Colin.

— Ba nu depinde de nici o oră, de vreme ce era tot la

ora asta!...

— O să ne uităm și mâine la aceeași oră, spuse Colin.

— Vezi doar, venea pînă la a șaptea dungă. Acolo, e la a cincea...

— Hai, spuse Colin, întîrziem.

10

Chloe își înjgheba un zîmbet cînd trecu pe dinaintea marii oglinzi de pe culoarul cu dale. Ceea ce avea ea nu putea fi grav și, de-acum înainte, aveau să meargă des la plimbare. O să-și drămuiască dublezonii, îi rămăseseră destui ca să-și facă o viață plăcută. Poate c-o să și muncească.

Broasca de oțel zăngăni și ușa se-nchise. Chloe se agățase de brațul lui. Mergea cu pași mărunți și ușori.

Colin făcea un pas la doi de-ai ei.

— Sînt mulțumită, zise Chloe. E soare, și ce frumos miros copacii!

— Sigur! spuse Colin. E primăvară!

— Da? spuse Chloe, făcîndu-i malițioasă cu ochiul. -O luară la dreapta Mai aveau de trecut pe lîngă două clădiri înainte de a intra în cartierul medical. O sută de metri mai departe, începură să simtă mirosul anestezicelor care, în zilele cu vînt, răzbătea și mai departe. Construcția trotuarului se schimba. Acum era un canal larg și plat, acoperit cu grătare de beton cu bare înguste și dese. Pe sub bare curgea un amestec de alcool și eter care căra tampoane de vată mînjită de scursori și de puroi, uneori de sînge. Lungi filamente de sînge pe jumătate coagulat colorau din loc în loc șuvoiul volatil și fișii de carne pe jumătate putrezită se perindau agale, învîrtindu-se ca niște iceberguri prea topite. Nu se simțea decît mirosul de eter. Fese de tifon și pansamente coborau de asemenea de-a lungul curentului, desfășurîndu-se și inelele adormite. În dreptul fiecărei clădiri se vărsa în canal cîte un tub de evacuare și, privind cîteva clipe gura tuburilor, puteai stabili specialitatea medicului. Un ochi se-nvîrte în loc, îi privi cîteva momente și pieri sub un strat gros de vată, roșcat și puhav, ca o meduză bolnăvicioasă.

— Nu-mi place aici. Aerul o fi el foarte sănătos, dar de privit nu-i deloc plăcut...

— Deloc, zise Colin.

— Vino pe mijlocul străzii.

— Bine, spuse Colin, dar riscăm să fim striviți.

— Rău am făcut c-am refuzat mașina, spuse Chloe.

Nici nu-mi mai simt picioarele.

— Ai noroc că stă departe de cartierul mării chirurgii...
— Taci din gură! spuse Chloe. Nu mai ajungem odată?

111

începu iarăși să tușească din senin și Colin se făcu alb ca varul.

— Nu tuși, Chloe!... o imploră el.

— Nu, Colin, dragule..., spuse ea ținându-se din greu.

— Nu tuși... am ajuns... aici e.

Firma profesorului Mangemanche înfățișa o falcă uriașă înghițind o lopată de săpător din care nu se mai vedea decât foaia de fier. Asta o făcu pe Chloe să rîdă. încet detot, abia auzit, de frică să n-o apuce iarăși tușea. Pe ziduri atîmau fotografii în culori cu vindecări miraculoase de-ale profesorului, luminate de lămpi care, pentru moment, nu funcționau.

— Vezi, spuse Colin. E un mare specialist. Celelalte case n-au o decorație atît de bogată.

— Asta nu dovedește decât că are mulți bani, spuse Chloe.

— Sau că-i un om de gust E foarte artistic.

— Da, spuse Chloe. Aduce a măcelărie model. Intrară și se pomeniră într-un mare vestibul rotund smălțuit în alb. Spre ei se-ndreaptă o infirmieră.

— Aveți oră? întrebă ea

— Da, răspunse Colin. Poate-am întîrziat puțin...

— N-are importanță, îi asigură infirmiera. Profesorul a terminat cu operațiile pe ziua de azi. Sînteți buni să mă urmați?

Se supuseră, și pașii le răsuna pe smalțul pardoselii cu un sunet mat și înalt. în peretele circular se deschideau o serie de uși și infirmiera îi conduse către aceea care purta reproducerea la scară, în aur ambutisat, a firmei gigantice de afară. Deschise ușa și se dădu la o parte lăsîndu-i să intre, împinseră încă o ușă transparentă și masivă și se pomeniră în biroul profesorului. Acesta din urmă, în picioare la fereastră, își parfuma bărbuța cu o periută de dinți înmuiată în esență de opoponax.

Se-ntoarse la auzul zgomotului și înainta spre Chloe cu mîna întinsă.

— Ei cum te simți azi?

— Pilulele erau groaznice, spuse Chloe.

Figura profesorului se întunecă. Acum avea un aer de corcitură.

- Supărător..., murmură el. M-așteptam.

112

Rămase un minut pe loc, visător, apoi își dădu seama că

mai ținea încă în mână periuța de dinți.

— Ține asta, îi spuse el lui Colin, vîrîndu-i-o în mînă.

Șezi, puișor, îi spuse Chloe.

Ocoli biroul și se așeză și el.

— Vezi, îi spuse el, ai ceva la plămîn. Mai exact, ceva în plămîn. Speram să fie...

Se întrerupse și se ridică brusc.

— Vorba lungă sărăcia omului, spuse el. Veniți cu mine. Pune periuța aia unde vrei, adăugă el adresîndu-ise lui Colin, care chiar că nu mai știa cum să scape de ea Colin vru s-o urmeze pe Chloe și pe profesor, dar trebui să dea la o parte un soi de văl invizibil și dens care tocmai se lăsase între ei. Inima i se strîngea de-o neliniște stranie și-i bătea neregulat. Făcu o sforțare, își reveni în fire și strînse pumnii. Adunîndu-și toate puterile, izbuti să înainteze cîtiva pași și, de cum îi atinse mîna Chloe, răul se risipi.

Ea îi dădu mîna profesorului care-o conduse într-o săliță albă cu plafonul cromat și cu o întregă latură ocupată de un aparat neted și bondoc.

— Aș prefera să șezi, spuse profesorul. N-o să dureze mult.[^]

În fața mașinii era un ecran de argint roșu, cu ramă de cristal, și pe soclu sclipea un singur buton de reglare din email negru.

— Rămîi? îl întrebă profesorul pe Colin.

— Da, aș vrea, spuse Colin.

Profesorul răsuci butonul. Lumina fugi din încăpere sub forma unui torent limpede care pieri pe sub ușă și printr-o gaură de aerisire prevăzută sub mașină și ecranul se luminează încetul cu încetul.

XXXIX

PROFESORUL Mangemanche îl bătea ușor pe spate pe Colin.

— Nu te neliniști, bătrîne, îi spuse el. Totul se poate aranja.

Colin privea în pămînt, zdrobit. Chloe îl ținea de braț.

Se străduia din răputeri să pară veselă.

113

— Așa e, spuse ea, n-o să țină mult..

— Desigur, șopti Colin.

— În sfîrșit, adăugă profesorul, dacă-mi urmează tratamentul, o să se simtă probabil mai bine.

— Probabil, spuse Colin.

Erau în vestibulul rotund și alb și glasul lui Colin răsuna de tavan ca și cum ar fi venit de foarte departe.

— în orice caz, încheie profesorul, o să vă trimit nota de plată.

— Bineînțeles, spuse Colin. Vă mulțumesc pentru grija arătată, domnule doctor...

— Și dacă nu-i merge mai bine, spuse profesorul, să mai veniți la o consultație. Mai e încă o soluție, operația, pe care nici măcar n-am luat-o în considerare.

— Sigur că da, spuse Chloe, strângându-l pe Colin de braț, și de data asta izbucni în hohote de plîns.

Profesorul se trăgea de bărbuță cu amîndouă mîinile.

— Foarte neplăcut, spuse el.

Urntă un moment de liniște. îndărătul ușii transparente, apăru o infirmieră și ciocăni încet de două ori. în fața ei, în interiorul ușii, se aprinse o lampă verde „Intrați”.

— A venit un domn care mi-a spus să-i anunț pe doamna și pe domnul că-i așteaptă Nicolas.

— Mulțumesc, domnișoară Hoit, răspunse profesorul.

Ești liberă, adăugă el, și infirmiera plecă.

— Ei bine! șopti Colin, o să vă spunem la revedere, domnule doctor...

— Desigur..., spuse profesorul. La revedere. îngriji-țivă... încercați să plecați...

XL

— CEVA RĂU? spuse Nicolas fără să se întoarcă, înainte ca mașina să demareze.

Chloe continua să plîngă, cu fața în blana albă, și Colin avea o față de mort. Mirosul din trotuare devenea tot mai puternic. Vaporii de eter umpleau strada.

— Dă-i drumul, spuse Colin.

— Ce are? întrebă Nicolas.

14

— Oh! Ceva mai rău nici nu se putea! spuse Colin.

își dădu seama de ce-i ieșise din gură și se uită la Chloe.

O iubea atît de mult în clipa aceea, încît s-ar fi omorît pentru nesocotința lui.

Chloe, chircită într-un colț al mașinii, își mușca pumnii.

Părul lucios îi cădea peste ochi și ea își călca în picioare toca de blană. Plîngea din răsuputeri, ca un copilaș, dar fără zgomot.

— Iartă-mă, Chloe, iubito, spuse Colin. Sînt un monstru.

Se-apropie de ea și-o trase lîngă el. îi săruta bieții ochi rătăciți și-i simțea inima bătîndu-i înăbușit și rar în piept

— O să te vindecăm, spuse el. Voiam să spun că nu ți se putea-ntîmpla nimic mai rău decît să te văd bolnavă, indiferent ce boală, ai avea...

— Mi-e frică..., spuse Chloe. Cu siguranță c-o să mă opereze.

— Nu, spuse Colin. O să te vindeci înainte.

— Ce are? repetă Nicolas. Pot să vă fiu de folos cu ceva?

Arăta și el foarte nefericit Siguranța lui obișnuită i se muiase de-a binelea

— Chloe, draga mea, spuse Colin, liniștește-te.

— Sigur, spuse Nicolas. O să se vindece foarte repede.

— Nufărul ăsta, spuse Colin. De unde-o fi luat așa ceva?

— Are un nufăr? întrebă Nicolas neîncrezător.

— în plămînul drept. Profesorul credea la început că nu-i decît ceva de natură animală. Cînd colo, asta e. Lam văzut pe ecran. E de pe acum destul de mare, oricum înșă, trebuie să-i venim de hac într-un fel.

— Sigur că da, spuse Nicolas.

— Nu vă puteți da seama ce e, hohoti Chloe, doare așa de rău cînd se mișcă!!!

— Nu plînge, spuse Nicolas. N-ajută la nimic și te mai și obosești.

Automobilul demară. Nicolas îl conducea încet printre casele complicate. Soarele dispărea treptat după copaci și vîntul se răcorea.

115

i:::

— Doctorul e de părere să se ducă la munte. Pretinde că frigul o să omoare scîrboșenia aia...

— Precis din drum a luat-o, spuse Nicolas. Erau o grămadă de porcării de-astea

— Mai spune că trebuie să fie tot timpul înconjurată de flori, adăugă Colin, ca s-o sperie pe cealaltă...

— De ce? întrebă Nicolas.

— Fiindcă dacă înflorește, spuse Colin, au să apară și altele. Dar n-o să-l lăsăm să-nflorească...

— Și ăsta-i tot tratamentul? întrebă Nicolas.

— Nu, răspunse Colin.

— Ce mai e?

Colin șovăia să răspundă. O simțea pe Chloe plîngînd cu capul pe el și ura chinul la care se vedea silit s-o supună.

— Nu trebuie să bea..., spuse el.

— Ce?... întrebă Nicolas. Nimic?

— Nu, spuse Colin.

— Nici chiar nimic, totuși!

— Două linguri pe zi..., șopti Colin.

— Două linguri!..., spuse Nicolas.

Nu mai scoase nici un cuvânt și-și aținti privirea asupra drumului ce i se așternea în față.

XLI

ALISE sună de două ori și așteaptă. Ușa de la intrare îi părea mai strîmtă ca de obicei. Covorul era parcă mai spălăcit și mai subțiat îi deschise Nicolas.

— Bună ziua!..., spuse el. Ai venit să-i vezi?

— Da, spuse Alise. Sînt acasă?

— Da, spuse Nicolas. Vino. Chloe e-aici. Închise ușa la loc. Alise examina covorul.

— Nu mai e la fel de multă lumină aici ca-nainte, spuse ea De ce oare?

— Nu știu, spuse Nicolas.

— Curios, spuse Alise. Acolo parcă era un tablou?

— Nu-mi amintesc, spuse Nicolas. Își trecu prin păr o mîină șovăielnică.

16

— La drept vorbind, spuse el, parcă nu mai e aceeași atmosferă.

— Da, spuse Alise. Asta e.

Purta un taior maro-închis, elegant croit, și-n mîină ducea un buchet mare de narcise.

— Tu, spuse Nicolas, vād că ești în formă. Îți merge bine, nu?

— Da, spuse Alise, bine. Chick mi-a făcut cadou un taior, vezi...

— Îți vine bine, spuse Nicolas.

— Norocul meu, spuse Alise, că ducesa de Bovouard are aceeași măsură cu mine. E de ocazie. Chick voia o hîrtie dintr^unul din buzunarele lui, și atunci l-a cumpărat.

Îl privi pe Nicolas și adăugă:

— Tu n-o duci grozav.

— Ei! Spuse Nicolas... Nu știu. Am impresia că-mbătrînesc.

— Ia să-ți vād pașaportul, spuse Alise. Nicolas căută în buzunarul de la spate.

— Uite-l, spuse el.

Alise deschise pașaportul și pālă.

— Cîți ani aveai? întrebă ea în șoaptă.

— Douăzeci și nouă... spuse Nicolas.

— Uite...

Nicolas numără. Ieșeau treizeci și cinci.

— Nu-nțeleg..., spuse el.

— Trebuie să fie o greșeală, spuse Alise. Nu-ți dau mai mult de douăzeci și nouă de ani.

— Arătăm de douăzeci și unu, spuse Nicolas.

— O să se aranjeze sigur, spuse Alise.
— îmi place părul tău, spuse Nicolas. Hai, hai s-o vezi pe Chloe.

— Ce se petrece-aici? întrebă Alise îngândurată.

— Oh! spuse Nicolas. Boala asta Ne răvășește pe toți.
O să se-aranjeze și-o să-ntineresc.

Chloe stătea lungită pe pat, îmbrăcată într-o pijama de mătase mov și într-un capot lung din pichet satinat, într-o nuanță pală de un bej portocaliu. În jurul ei erau flori multe și mai cu seamă orhidee și trandafiri. Erau și hortensii, garoafe, camelii, ramuri lungi de flori de piersic și de

117

migdal și brațe întregi de iasomie. Chloe era desfăcută la piept și pe chihlimbarul sînului drept i se reliefa o imensă corolă albastră. Pomeții îi băteau în trandafiri și ochii îi străluceau, uscați însă, iar părul îi era vaporos și electricizat ca firele de mătase.

— O să răcești! spuse Alise. învește-te!

— Nu, șopti Chloe. Trebuie. Așa e tratamentul.

— Ce flori frumoase! spuse Alise. Colin e pe cale să se ruineze, adăugă ea cu veselie ca s-o facă pe Chloe să râdă.

— Da, șopti Chloe. Și schiță un surîs chinuit.

— Caută de lucru, spuse ea cu voce stinsă. De-asta nu-i acasă.

— De ce vorbești așa? întrebă Alise.

— Mi-e sete..., spuse Chloe într-un suspin.

— Și chiar bei numai două linguri pe zi? spuse Alise.

— Da..., oftă Chloe.

Alise se aplecă spre ea și-o sărută.

— O să te vindeci curînd.

— Da, spuse Chloe. Plec mîine cu Nicolas și cu mașina.

— Și Colin?

— El rămîne, spuse Chloe. Trebuie să muncească.

Bietul Colin!... Nu mai are dublezoni...

— De ce? întrebă Alise.

— Florile..., spuse Chloe.

— Crește? murmură Alise.

— Cine, nufărul? spuse Chloe încet. Nu, cred că e pe ducă...

— Atunci ești mulțumită?

— Da, spuse Chloe. Dar mi-e tare sete.

— De ce nu aprinzi lumina? întrebă Alise. E-așa dentu-neric aici.

— De cîtva timp e-aşa, spuse Chloe. De cîtva timp.
Nu-i nimic de făcui încercă.
Alise răsuci comutatorul și-n jurul lămpii se desenă un halou ușor.
— Mor lămpile, spuse Chloe. Și pereții se strîng. Și fereastra, aici.
— Adevărat? întrebă Alise.
— Privește...

18

Marea deschidere de sticlă care se întindea pe toată lățimea peretelui nu mai ocupa decît două dreptunghiuri lungi, rotunjite la capete. În mijlocul deschiderii se formase un soi de peduncul care lega cele două margini și zăgăzuia intrarea soarelui. Tavanul se lăsase destul de mult și platforma pe care ședea patul lui Colin și Chloe nu mai era prea departe de podea.

— Cum se poate-așa ceva? întrebă Alise.
— Nu știu..., spuse Chloe. Uite, nițică lumină.
Intrase șoricelul cu mustățile negre cu un ciob de la un ochi de geam de pe culoarul dinspre bucătărie, care răspîndea o lumină vie.
— De cum se face prea întuneric, explică Chloe, miaduce el puțină.
Mîngîie mica vietate care-și depuse prada pe noptieră.
— Ce drăguță ești c-ai venit să mă vezi totuși, spuse Chloe.
— Oh, spuse Alise, știi doar că te iubesc.
— Știu, spuse Chloe. Și Chick?
— Oh! E bine, spuse Alise. Mi-a cumpărat un taior.
— E frumos, spuse Chloe. Îți vine bine. încetă să mai vorbească.
— Ți-e rău? spuse Alise. Biata de tine. Se plecă și-o mîngîie pe Chloe pe obraz.
— Da, gemu Chloe. Ce sete mi-e...
— Te-nțeleg, spuse Alise. Dacă te-aș săruta, nu ți-ar mai fi chiar așa de sete.
— Da, spuse Chloe. Alise se aplecă spre ea.
— Oh! suspină Chloe. Ce buze răcoritoare ai... Alise zîmbi. Ochii îi erau umezi.
— Unde pleci? întrebă ea.
— Nu departe, spuse Chloe. La munte. Se-ntoarse pe partea stîngă.
— îl iubești mult pe Chick?
— Da, spuse Alise. El însă ține mai mult la cărțile lui.
— Nu știu, spuse Chloe. Poate-i adevărat. Dacă nu maș fi măritat cu Colin, tare mult mi-ar plăcea să fii tu cu

el.

Alise o sărută încă o dată.

119

XLII

CHICK ieși din prăvălie. Nu găsisse nimic interesant înăuntru. Mergea privindu-și picioarele încălțate în piele brun-roșcată și se minună văzînd că unul încearcă să-l tragă într-o parte, iar celălalt în direcția opusă. Medita cîteva clipe, construi în minte bisectoarea unghiului și se avîntă de-a lungul acestei linii. Fu cît pe ce să fie strivit de un uriaș taxi obez și nu scăpă decît mulțumită saltului grațios ce-l azvîrli pe picioarele unui trecător, care înjură și intră în spital să ceară îngrijire.

Chick porni mai departe, drept înaintea ochilor se afla o librărie, pe strada Jimmy Noone, cu o firmă imitată după Mahogany Hali de Lulu White. împinse ușa care-i întoarse ghiontul cu brutalitate, și, fără să mai insiste, intră prin vitrină.

Librarul fuma pipa păcii, șezînd pe operele complete ale lui Jules Romains, care le-a conceput anume pentru asta. Avea o foarte frumoasă pipă a păcii din pămînt vegetal pe care-o înfunda cu frunze de măslin. Lîngă el mai era o chiuvetă ca să-și verse mațele și un prosop umed, ca să-și răcorească tîmplele, și un flacon de alcool mentolat pentru intensificarea efectului pipei.

Își ridică spre Chick privirea, descărnată și rău mirositoare.

— Ce doriți? întrebă el.

— Să văd cărțile..., răspuse Chick.

— Vedeți-le, spuse insul și se-aplecă peste chiuvetă, dar se speriasse degeaba

Chick o porni spre fundul prăvăliei. Domnea o atmosferă prielnică descoperirilor. Sub tălpi îi trosniră cîteva insecte. Mirosea a piele veche și a fum de frunze de măslin, miros mai degrabă îngrozitor.

Cărțile erau rînduite în ordine alfabetică, negustorul însă nu prea știa alfabetul, iar Chick găsi colțul cu Partre între A și U. Se-narmă cu lupa și începu să cerceteze legăturile. Nu-i trebui mult ca să identifice pe un exemplar din *Finanța și Neonul*, celebrul studiu critic despre firmele luminoase, o amprentă digitală interesantă. Scoase febril din buzunar o cutiuță care cuprindea, pe lîngă o pensulă din păr de iepure, praf de compostat și un *îndreptar al sticletelui model*, de canonicul Vouille. Lucră grijuliu, comparînd cu o fișă pe care-o scoase din portofel, și se opri cu sufletul la gură. Era amprenta de la arătătorul

stîng al lui Partre, pe care, pînă atunci, nimeni n-o putuse identifica decît pe pipele lui vechi. Strîngînd la piept prețioasa descoperire, se întoarse la librar.

— Cît face asta?

Librarul se uită la carte și rînji:

— Ah! care va să zică ai dat peste ea...!

— Ce-are așa grozav? întrebă Chick făcînd pe miratul.

— Phhh!..., hohoti librarul, scăpînd pipa care căzu în chiuvetă și se stinse.

Trînti o înjurătură și-și frecă mîinile, mulțumit că nu mai trebuia să tragă din porcăria aia scîrboasă.

— Vă-ntreb..., insistă Chick.

Inima începea să-l lase și pocnea zgomotos în coșul pieptului, neregulat, cu sălbăticie.

— Ha, ha, ha!..., făcu librarul înăbușindu-se și rostogolindu-se pe jos. Gumeț mai ești!...

— Vă rog, spuse Chick descumpănit, explicați-vă...

— Cînd mă gîndesc, spuse librarul, că pentru amprenta asta a trebuit să-i ofer în mai multe rînduri pipa păcii și să-nvăț prestidigitația ca s-o-n!ocuiesc, în ultima clipă, cu o carte....

— Să zicem, spuse Chick. De vreme ce știi, cît?

— Nu-i scumpă, spuse librarul, dar am ceva și mai și. Așteaptă.

Se ridică, dispăru după un semiparavan care despărțea prăvălia în două, scotoci în ceva și se întoarse imediat

— Iată, spuse el aruncînd pe teighea un pantalon.

— Ce-i asta? șopti Chick neliniștit

O delicioasă înflăcărare punea stăpînire pe el.

— Un pantalon de-al lui Partre!..., vesti mîndru librarul.

— Cum ați izbutit? spuse Chick extaziat

— Am profitat de-o conferință..., explică librarul. Nici n-a băgat de seamă. Sînt și arsuri de pipă, știți...

— Cumpăr, spuse Chick.

— Ce? întrebă negustorul, fiindcă mai am ceva..

120

121

Chick își duse mîna la piept Nu reuși să-și potolească zbuciumul inimii și-o lăsă un pic s-o ia razna.

— Iată, spuse iarăși negustorul.

Era o pipă pe a cărei imamea Chick recunoscuse lesne urma dinților lui Partre.

— Cît? întrebă Chick.

— Știți, spuse librarul, că în prezent pregătește o enciclopedie a greței în douăzeci de volume cu ilustrații și-o

să am manuscrise...

— Dar n-o să pot în vecii vecilor..., spuse Chick zdrobit

— Și credeți că de-asta o să mă doară-n cur? întrebă librarul.

— Cît fac astea trei? întrebă Chick.

— O mie de dublezoni, spuse negustorul. Ultimul preț. Ieri am refuzat o mie două sute, și asta pentru că pari mai spălat.

Chick scoase portofelul. Era alb ca varul.

XLIII

— VEZI, spuse Colin, nu mai punem față de masă.

— Nu-i nimic, spuse Chick. Nu înțeleg însă de ce-i lemnul așa de soios...

— Nu știu, spuse Colin, cu gândul în altă parte. Cred că nu mai poate fi curățat Mustește mereu dinăuntru.

— Oare înainte covorul nu era de lână? întrebă Chick.

Ăsta pare de bumbac...

— E același, spuse Colin. Nu, nu cred că-i altul.

— Curios, spuse Chick, ai impresia că ți se strîmtează lumea-n jur.

Nicolas aducea o supă grasă în care pluteau crutoane. Le umplu bine farfuriile.

— Ce-i asta, Nicolas? întrebă Chick.

— O supă à la Kub și cu făină de iocfidea, răspunse Nicolas. Ceva extra

— Ah! spuse Chick, ai dibuit-o în Gouffe?

— Ei, asta-i spuse Nicolas. E o rețetă de Pomiane.

Gouffe, ăsta-i bun pentru snobime. Și-apoi, ce material îți trebuie pentru asta!...

— Doar ai ce-ți trebuie, spuse Chick.

— Ce? spuse Nicolas. Doar gaze și frigider, ca peste tot. Oare ce vă-nchipuiți?

— Oh!... Nimic!!!, spuse Chick.

Se frământă pe scaun. Nu știa cum să ducă mai departe conversația.

— Vrei vin? întrebă Colin. Nu mai am decît de-ăsta în pivniță. Nu-i rău.

Chick întinse paharul.

— Alise a venit s-o vadă pe Chloe, acum trei zile, spuse Colin. N-am putut s-o văd și ieri Nicolas a dus-o pe Chloe la munte.

— Da, spuse Chick. Mi-a spus Alise.

— Am primit o scrisoare de la profesorul Mangemanche, spuse Colin. Îmi cere bani mulți. Cred că-i un om capabil.

Pe Colin îl dorea capul. Ar fi vrut ca Chick să

vorbească, să-i povestească întâmplări, orice. Chick privea țintă în gol, prin fereastră. Deodată se ridică și, scoțînd un metru din buzunar, se duse să măsoare giurgiuvelele.

— Mi se pare că se schimbă ceva, spuse el.

— Cum așa? întrebă Colin cu nepăsare.

— Se-ngustează, spuse Chick, ca și încăperea...

— Cum adică? întrebă Colin. N-are nici o noimă...

Chick nu răspunse. își luă carnetul și creionul și însemnă niște cifre.

— Ți-ai găsit de lucru? întrebă el.

— Nu..., spuse Colin. Am acum o întâlnire și alta mâine.

— Ce fel de slujbă cauți? întrebă Chick.

— O! ce-o fi, spuse Colin. Numai să mă plătească.

Florile costă foarte mult

— Da, spuse Chick.

— Și tu, cu slujba ta? spuse Colin.

— Aranjasem să mă-nlocuiască un tip, spuse Chick, pentru că aveam multe de făcut..

— Acceptaseră? întrebă Colin.

— Da, mergea, erau la curent.

— Atunci?

:

122

123

— Când să mă întorc, îl lămuri Chick, mi-au spus că celălalt se descurcă foarte bine, dacă vreau însă alt post, pot să-mi ofere unul. Doar că mai prost plătit...

— Unchiul tău nu mai poate să-ți dea bani, spuse Colin.

Nici măcar nu-l mai întreba. I se părea evident

— N-o să-i pot cere, spuse Chick. A murit

— Nu mi-ai spus...

— Nu era ceva interesant, șopti Chick.

Nicolas se întoarse cu o tigaie unsuroasă în care se zbăteau trei cîrnați negri.

— Mîncăți-i așa, spuse el, nu pot să le vin de hac. Sînt nemaipomenit de rezistenți. Am pus acid azotic, de astas negri, dar n-a fost de-ajuns.

Colin izbuti să-și înfigă furculița într-unui dintre cîrnați și-acesta se încovrigă într-un ultim spasm.

— Eu am prins unul, spuse el. Treci la rînd, Chick!

— încerc, dar e-al naibii de tare. împroșcă masa cu o pală de grăsime.

— Drace! spuse el.

— Nu-i nimic, spuse Nicolas. Prinde bine pentru lemn.

Chick reuși pînă la urmă să se servească, și Nicolas duse cel de-al treilea cîrnat

— Nu știu ce se-ntîmplă, spuse Chick. Oare înainte era tot așa aici?

— Nu, mărturisi Colin. E o schimbare peste tot Nu pot face nimic. E ca lepra. Asta de cînd nu mai am dublezoni...

— Nu mai ai deloc? întrebă Chick.

— Foarte puțini..., răspunse Colin. Am plătit anticipat șederea la munte și florile, fiindcă n-am vrut să cruț nimic ca s-o scap pe Chloe din asta Dar pe lîngă asta, lucrurile merg prost de la sine.

Chick își isprăvise cîrnatul.

— Vino să vezi culoarul dinspre bucătărie! spuse Colin.

— Te urmez, spuse Chick.

Prin geamuri, de ambele părți, se întrezărea cîte un soare șters, livid, presărat cu pete negre mari, puțin mai luminos în centru. Cîteva mănunchiuri firave de raze izbuteau să pătrundă în culoar, dar, în atingere cu plăcile de

124

ceramică, odinioară atît de strălucitoare, se lichefiau șiroind în lungi dîre umede. Un iz de beci se desprindea din pereți. Șoricelul cu mustățile negre, într-un ungher, își făcuse un cuib la-nălțime. Nu mai putea să se joace pe pardoseală cu razele de aur, ca înainte. Se zgribulise într-o grămadă de petice și dîrdîia tot, cu mustățile lungi încleioșate de umezeală. Reușise, o vreme, să rîcîie un pic ochiurile de geam ca să le facă să strălucească iar, dar îndeletnicirea era prea covîrșitoare pentru lăbuțele lui și zăcea de-atunci în colțul acela, tremurînd și stors de vlagă.

— Radiatoarele nu-ncălzesc? întrebă Chick, ridicîn-duși gulerul de la haină.

— Ba da, spuse Colin, încălzesc toată ziua, dar nu-i nimic de făcut. Aici a-nceput..

— Mare pacoste, spuse Chick. Ar trebui să-l chemi pe arhitect.

— A venit, spuse Colin. Și de-atunci s-a îmbolnăvit

— Oh! spuse Chick. Poate o să se rezolve.

— Nu cred, spuse Colin. Hai să ne terminăm masa cu Nicolas.

Intrară în bucătărie. Și aici încăperea se micșorase.

Nicolas, așezat la o masă lăcuită în alb, mînca distrat, citind o carte.

— Ascultă, Nicolas..., spuse Colin.
— Da, spuse Nicolas. Mă pregăteam să vă aduc desertul.
— Nu-i vorba de asta, spuse Colin. O să-l mîncăm aici. Altceva e. Nicolas, nu vrei să te dau afară?
— N-am chef, spuse Nicolas.
— Trebuie. Aici scazi. Ai îmbătrînit cu zece ani în opt zile.
— Cu șapte ani, îl corectă Nicolas.
— Nu vreau să te văd în halul ăsta. Nu ești tu de vină, ci atmosfera
— Dar ție, spuse Nicolas, ție nu-ți dăunează?
— Nu-i totuna, spuse Colin. Știu că trebuie s-o fac bine pe Chloe, restul mi-e indiferent, așa că asupra mea n-are nici o influență. Ce mai e pe la club?
— Nu mă mai duc deloc..., spuse Nicolas.

125

— Nu mai admit așa ceva, repetă Colin. Familia Ponteauzanne caută un bucătar, am semnat eu în locul tău. Vreau să-mi spui dacă ești de acord.
— Nu, spuse Nicolas.
— Bine! spuse Colin, și totuși o să te duci.
— E scîrbos din partea ta, spuse Nicolas. Am aerul că spăl putina ca un șobolan.
— Nu, spuse Colin. Trebuie. Știi bine cît mă doare lucrul ăsta...
— Sigur că știu, spuse Nicolas și își închise cartea, lăsîndu-și capul pe brațe.
— N-ai de ce să te superi, spuse Colin.
— Nu m-am supărat, mormăi Nicolas. Ridică apoi capul. Plîngea în tăcere.
— Sînt un idiot, spuse el.
— Ești un tip grozav, zise Colin.
— Nu, spuse Nicolas. Aș vrea să mă sihăstresc în unghiul odăii. Aș scăpa de unghia vieții. Și-apoi, acolo aș fi liniștit

XLIV

COLIN urcă pe scara abia luminată de vitralii încremenite și se pomeni la primul etaj. În fața lui, pe piatra rece a zidului se reliefa o ușă neagră. Întră fără să sune, umplu o fișă cu date și o înmîină aprodului care o goli, o făcu cocoloș, o introduse în țeava unui pistol gata pregătit și ochi atent un ghișeu amenajat în paravanul de alături. Apăsă pe trăgaci astupîndu-și urechea dreaptă cu mîna stîngă și trase, începu să-și încarce iarăși tacticos pistolul în vederea unui nou vizitator.

Colin rămase în picioare pînă cînd o sonerie îi ordonă aprodului să-l introducă în biroul directorului.

Colin îl urmă printr-un lung pasaj cu viraje în pantă. La viraje, pereții rămîneau perpendiculari pe sol, înclinîndu-se, prin urmare, la un unghi corespunzător, și trebuia să meargă foarte repede ca să-și păstreze echilibrul. Înainte de a-și da seama ce se petrece cu el, se pomeni în fața directorului. Se așeză, docil, într-un fotoliu năvăș care se cabra sub greu-

126

tatea lui și nu se astîmpără decît la un gest poruncitor al stăpînului său.

— Așadar?... spuse directorul.

— Ei bine, iată!... spuse Colin.

— Ce știi să faci? întrebă directorul.

— Cunosc primele noțiuni... spuse Colin.

— Vreau să spun, spuse directorul, cum îți petreci timpul?

— Cele mai luminoase ceasuri mi le petrec ca să lentunec.

— De ce? întrebă pe un ton mai scăzut directorul.

— Fiindcă mă supără lumina, spuse Colin.

— A!... Hm!... bombăni directorul. Știi pentru ce post căutăm un om aici?

— Nu, spuse Colin.

— Nici eu..., spuse directorul. Trebuie să-l întreb pe directorul meu adjunct. Dar nu mi se pare c-o să poți face față postului.

— De ce? întrebă Colin la rîndul său.

— Nu știu..., spuse directorul.

Părea neliniștit și se dădu un pic înapoi, cu fotoliu cu tot.

— Nu te-apropia!..., spuse el repezit.

— Dar... nici nu m-am clintit..., spuse Colin.

— Da..., da..., bodogăni directorul. Așa spun toți... Și cînd colo...

Se aplecă, neîncrezător, spre birou, fără a-l slăbi din ochi pe Colin, și ridică receptorul, agitîndu-l violent.

— Alo!..., strigă el. Imediat la mine!...

Puse receptorul în furcă și continuă să-l măsoare pe Colin cu o privire bănuitoare.

— Cîți ani ai? întrebă el.

— Douăzeci și unu..., spuse Colin.

— Atîta-ți dădeam și eu..., șopti interlocutorul lui. Se auzi un ciocănit la ușă.

— Intră! strigă directorul, și chipul i se destinse.

În birou intră un ins șubrezit de praful de hîrtie pe care-l

inhalase întruna și ale cărui bronhiole ghiceai că sînt pline ochi cu celuloză reconstituită. Sub braț ducea un dosar.

— Ai sfărîmat dosul de la scaun, spuse directorul.

127

Ti

— Da, spuse directorul adjunct Puse dosarul cu spatele pe masă.

— Știți, se poate repara... Se întoarse către Colin.

— Vă pricepeți la reparat scaunele cu spătar?

— Cred..., spuse Colin descumpănit. E foarte greu?

— Am consumat, îl asigură directorul adjunct, aproape trei borcane de gumarabică și tot n-am reușit.

— O sa le plătești, spuse directorul. Ți le voi opri din salariu.

— Le-am oprit din salariul secretarei mele, spuse directorul adjunct. Nu fiți îngrijorat, domnule șef.

— Prin urmare, întrebă timid Colin, căutați pe cineva ca să repare scaune?

— Desigur! spuse directorul.

— Nu-mi mai aduc bine aminte, spuse directorul adjunct. Dar dumneata nu *poți* să repara un scaun...

— De ce? spuse Colin.

— Pur și simplu pentru că nu poți, spuse directorul adjunct

— Mă-ntreb cum de ți-ai dat seama? spuse directorul.

— • în particular, spuse directorul adjunct, fiindcă scaunele acestea sînt cu neputință de reparat și, în general, fiindcă nu-mi face impresia că ar putea repara un scaun.

— Dar ce-are a face un scaun cu munca de birou? spuse Colin.

— Pesemne că dumneata te lungești pe podea cînd lucrezi? rînji directorul.

— Se vede treaba că nu muncești prea des, supralicita directorul adjunct

— Ți-o spun pe șleau, spuse directorul, ești un trîntor!...

— Asta ești..., un trîntor..., aprobă directorul adjunct

— Noi, conchise directorul, în nici un caz nu putem angaja un trîntor !...

— Mai cu seamă cînd n-avem să-i dăm de lucru..., spuse directorul adjunct.

— E absolut ilogic, spuse Colin năucit de vocile lor de birou.

— De ce ilogic, ai? întrebă directorul,

— Pentru că, spuse Colin, unui trântor tocmai asta trebuie să-i dai, să nu muncească.

— Așa care va să zică, spuse directorul adjunct, prin Urmare vrei să-i iei locul directorului?

Acesta din urmă izbucni în râs la un asemenea gând.

— E nemaipomenit!..., spuse el.

Fața i se înnegura și-și trase fotoliul și mai îndărăt.

— Ia-l de-aici..., îi spuse el directorului adjunct Acuma văd bine de ce-a venit... Hai, repede!... Cară-te de aici, puturosule! urlă el.

Directorul adjunct se repezi la Colin, dar acesta puse mâna pe dosarul spătos uitat pe masă:

— Dacă te-atingi de mine..., spuse el. Se retrase încetul cu încetul spre ușă.

— Șterge-o ! striga directorul. Unealtă a lui Satin !

— Boșorogule, spuse Colin, și apăsă pe clanță. Azvîrli spătarul spre birou și se năpusti pe culoar. Când ajunsese la intrare, aprodul trase cu pistolul după el și glonțul de hîrtie făcu o gaură în formă de cap de mort în ușa abia închisă.

XLV

— RECUNOSC, e o piesă frumoasă, spuse antichitarul, învîrtindu-se în jurul pianocitei adus de Colin.

— E din arțar lustruit, spuse Colin.

— Văd, spuse antichitarul. Presupun că merge bine.

— Încerc să vînd tot ce am mai bun, spuse Colin.

— Pesemne că vi se rupe inima, spuse antichitarul, aplecîndu-se ca să examineze un desen mărunț al lemnului.

Suflă cîteva fire de praf care întunecau luciul mobilei.

— N-ați prefera să cîștigați bani muncind ca să puteți să vi-l păstrați?

Colin își aduse aminte de biroul directorului și de împușcătura aprodului și spuse nu.

— Și totuși la asta o s-ajungeți, spuse antichitarul, cînd n-o să mai aveți nimic de vîndut...

— Dacă nu mi-ar mai spori cheltuielile..., spuse Colin, și se corectă: ... dacă cheltuielile ar înceta să-mi crească, aș

129

scoate destul vînzîndu-mi lucrurile ca să pot trăi fără să muncesc. Nu să trăiesc foarte bine, dar oricum, să trăiesc.

— Nu vă place munca? spuse antichitarul.

— E groaznică, spuse Colin. Îl coboară pe om la

nivelul mașinii.

— Și cheltuielile nu-ncetează să vă crească? întrebă antichitarul.

— Florile sînt foarte scumpe, spuse Colin, ca și viața la munte...

— Dar dacă s-ar vindeca? spuse antichitarul.

— Oh! spuse Colin. Schiță un zîmbet fericit

— Ce minunat ar fi!..., șopti el.

— Nu e totuși absolut imposibil, spuse antichitarul.

— Nu! Sper că nu!..., spuse Colin.

— Trebuie însă timp, spuse antichitarul.

— Da, spuse Colin, și soarele apune...

— Poate să răsară iar, îl încuraja antichitarul.

— Nu cred, spuse Colin. Răul e undeva în adînc. Se lăsă o tăcere.

— Are tot ce-i trebuie? întrebă antichitarul arătînd spre pianoceile.

— Da, spuse Colin. Toate receptaculele sînt pline.

— Cînt destul de bine la pian, l-am putea încerca.

— Dacă vreți, spuse Colin.

— Mă duc să caut un scaun.

Se aflau în mijlocul prăvăliei unde își transportase Colin pianoceile. Peste tot erau stive de obiecte vechi în formă de jețuri, scaune, etajere sau alte mobile. Era cam întuneric și mirosea a ceară de India și a vibrion siniliu. Antichitarul se înarma cu un taburet de fontă cositorită și se instala. Scosese clanța de la ușă, care nu mai putea da din ea și deci n-avea cum să-i mai deranjeze.

— Știți ceva de Duke Ellington?.. spuse Colin.

— Da, spuse antichitarul. O să vă cînt *Blues of the Vagabond*.

— La cît să reglez? spuse Colin. Cîntați trei variații?

— Da, spuse antichitarul.

— Bun, spuse Colin. O să iasă o jumătate de litru una peste alta. E bine?

130

— Perfect, răspunse negustorul, care începu să cînte.

Avea un tușeu de o extremă sensibilitate și notele își luau zborul la fel de aeriene ca mărgăritarele pentru

clarinet de Barney Bigard în versiunea lui Duke.

Colin se așezase pe jos ca să asculte, rezemat cu spatele de pianoceile, și plîngea cu lacrimi mari, eliptice și mlădioase, care i se rostogoleau pe haine și alergau prin praf. Muzica îl străbătea și ieșea filtrată, iar melodia care ieșea din el semăna mai mult cu *Chloe* decît cu *Blues-ul Vagabondului*. Negustorul de antichități îngîna un contracînt \ de-o simplitate pastorală și-și legăna

capul într-o parte ca un șarpe cu clopoței. Cîntă cele trei variații și se opri. Colin, fericit pînă în străfundul sufletului, rămăsese pe jos, și totul era ca pe vremea cînd Chloe nu era bolnavă.

— Ce trebuie făcut acum? întrebă antichitarul.

Colin se ridică și deschise micul panou mobil, efectuînd manevra, și luară amîndoi cele două pahare pline cu un lichid cu irizări de curcubeu. Antichitarul bău cel dintîi, plescăind din limbă.

— Este exact gustul blues-uîui, spuse el. Și chiar al acestui blues. Știi că-i grozavă invenția dumitale!...

— Da, spuse Colin, mergea foarte bine.

— Știi, spuse antichitarul, o să-ți dau cu siguranță un preț foarte bun.

— Am să fiu foarte mulțumit, spuse Colin. Toate-mi merg prost acum.

— Ce să-i faci, spuse antichitarul. Nu se poate să-ți meargă totdeauna bine.

— ^ Dar s-ar putea să nu-ți meargă totdeauna rău, spuse Colin. Îți amintești mult mai ușor clipele plăcute; la ce bun, atunci cele rele?

. — Ce-ar fi să cînt *Misty Morning*? propuse antichitarul. Oare-i bună?

— Da, spuse Colin. Are un efect formidabil. Produce un cocteil gris-perle și verde de izmă, cu gust de piper și de fum.

Antichitarul se așeză iarăși la pian și cîntă *Misty Morning*. îl băură. Pe urmă mai cîntă *Blue Bubbles* și se opri fiindcă începuse să cînte două note deodată, iar Colin s-audă

131

cîte patru arii diferite în același timp. Colin închise cu grijă capacul pianului. >

— Ei, spuse, antichitarul, trecem acum la afaceri?

— Dda! spuse Colin.

— Pianocteilul dumitale e o chestie fantastică, spuse antichitarul, îți dau pe el trei mii de dublezoni.

— Nu, spuse Colin, e prea mult.

— Insist, spuse antichitarul.

— Da' e-o tîmpenie, spuse Colin. Nu vreau. Două mii, dacă vrei.

— Nu, spuse antichitarul. Ia-l înapoi, refuz.

— Nu pot să ți-l vînd pe trei mii, spuse Colin, e de-a dreptul furt!...

— Nici pomeneală..., stărui antichitarul. Pot să-l revînd cu patru mii cît ai bate din palme...

— Știi bine c-o să-l ții pentru dumneata, spuse Colin.
— Evident, spuse antichitarul. Ia ascultă, nici ca dumneata, nici ca mine, să dăm pe din două mărul gîlcevii: două mii cinci sute de dublezoni.
— Fie, spuse Colin, de acord. Da' ce facem cu cele două jumătăți ale mărului ăsta afurisit?
— Iată..., spuse antichitarul.
Colin luă banii și-i puse cu grijă în portofel. Se clătina un pic.
— Nu prea o duc la băutură, spuse el.
— E firesc, spuse antichitarul. Ce zici, vii din cînd în cînd să ascuți cîte-un păhărel cu mine?
— Da, îți promit, spuse Colin. Acum trebuie să plec. Nicolas o să mă facă cu ou și cu oțet!
— Te conduc o bucată de drum, spuse antichitarul, trebuie să tîrgui ceva.
— Ești foarte amabil!... spuse Colin.
Ieșiră. Cerul albastru-verzui atîrna pînă aproape de caldarîm și pe jos pete mari albe însemnau locurile unde se zdrobiseră nori.
— A fost furtună, spuse antichitarul.
Făcură cîteva metri împreună, și însoțitorul lui Colin se opri în fața unui bazar.
- Așteaptă-mă o clipă, spuse el. Mă-ntorc!...

132

Intră. Prin vitrină, Colin îl zări alegîndu-și un obiect pe care-l privi atent în zare și-l vîrî în buzunar.
— Gata!..., spuse antichitarul trăgînd ușa după el.
— Ce-ai luat? întrebă Colin.
— Un boloboc, răspunse antichitarul. Am de gînd să-mi cînt tot repertoriul de îndată ce te conduc, iar pe urmă am de umblat

BREAK1

XLVI

NICOLAS își privea cuptorul. Stătea în fața lui cu o rangă și o lampă de sudură și-i verifica interiorul. Cuptorul se coșcovea pe deasupra și foile de tablă se înmuiau, căpătînd consistența unor felii subțiri de șvaițer. Auzi pașii lui Colin pe culoar și se-ndreptă din șale pe scaun. Se simțea obosit. Colin deschise ușa și intră. Părea mulțumit.

— Ei? întrebă Nicolas. A mers?
— L-am vîndut, spuse Colin. Două mii cinci sute...
— Dublezoni?... spuse Nicolas.
— Da, spuse Colin.
— De nesperat!...

— Nici eu nu m-așteptam. Ce, te uita la cuptor?
— Da, spuse Nicolas. E pe cale să se transforme în marmită cu mangal și mă-ntreb cum maica mă-sii a ajuns în halul ăsta..
— E foarte ciudat, spuse Colin, dar nu e mai ciudat ca restul. Ai văzut culoarul?
— Da, spuse Nicolas. Începe să fie de brad...
— Țineam să-ți spun încă o dată că nu vreau să mai rămîi aici.
— Ai o scrisoare, spuse Nicolas.
— De la Chloe?

— Da, spuse Nicolas, pe masă.
Pe cînd desfăcea scrisoarea, Colin auzea glasul dulce al Chloe și-i fu de-ajuns s-asculte ca s-o citească. Stătea scris:

„Scumpul meu Colin,
Mă simt bine, vremea e frumoasă. Singurul lucru neplăcut sînt cîrțițele de zăpadă, niște animale care se tîrăsc între zăpadă și pămînt, au blană portocalie și seara țipă tare.

133

V

Fac mușuroaie mari de zăpadă și cazi pe ele. E soare mult și o să mă-ntorc curînd".

— Vești bune, spuse Colin. Prin urmare, te duci la familia Ponteauzanne.
— Nu, spuse Nicolas.
— Ba da, spuse Colin. Le trebuie un bucătar și nu vreau să rămîi aici..., prea îmbătrînești, și îți repet c-am semnat în locul tău.
— Și șoricelul? spuse Nicolas. Cine o să-i dea de mîncare?
— O să am eu grijă de el, spuse Colin.
— Imposibil, spuse Nicolas. Și-apoi nici nu mai sînt amenințat
— Ba da, spuse Colin. Atmosfera de-aici te strivește... Nici unul din voi nu poate rezista.
— Mereu spui asta, spuse Nicolas, dar asta nu explică nimic.
— În sfîrșit, nu asta-i problema!...
Nicolas se ridică și-și trosni oasele. Avea o înfățișare tristă.
— Nu mai gătești nimic după Gouffe, spuse Colin. Îți neglijezi bucătăria, te lași pe tînjală.
— Ba nu, protestă Nicolas.
— Lasă-mă să spun mai departe, zise Colin. Nu-ți mai

pui hainele bune duminica și nu te mai bărbierești în fiecare zi.

— Nu-i o crimă, spuse Nicolas.

— Ba e o crimă, spuse Colin. Nu te pot plăti după merit în prezent însă, meritul tău e în scădere și am și eu o

parte de vină.

— Nu-i adevărat, spuse Nicolas. Nu-i vina ta că ai neazuri.

— Ba da, spuse Colin, fiindcă m-am însurat și fiindcă...

— Prostii, spuse Nicolas. Cine-o să gătească?

— Eu, spuse Colin.

— Dar tu o să fii cu slujba!... N-o să ai timp.

— Nu, n-o să fiu. La urma urmelor, mi-am vândut pianocelelul pe două mii cinci sute de dublezoni.

— Ei, spuse Nicolas, mare scofală !...

- Ai să te duci la Pontea Suzanne, spuse Colin.

134

— Of! spuse Nicolas. Mă plictisești. Mă duc. Dar nu-i frumos din partea ta.

— O să-ți reiei bunele maniere.

— Las' c-ai protestat destul împotriva bunelor mele maniere...

— Da, spuse Colin, fiindcă n-avea rost să-ți dai osteneala cu mine.

— Mă plictisești, spuse Nicolas. Mă plictisești și iar mă plictisești.

XLVII

COLIN auzi un ciocănit la ușa de la intrare și se grăbi. La un papuc avea o gaură mare și-și ascunse piciorul sub covor.

— Sus mai stai, spuse Mangemanche intrînd. Emitea un gîfîit compact

— Bună ziua, domnule doctor, spuse Colin roșind, pentru că era silit să-și arate piciorul.

— V-ați schimbat apartamentul, spuse profesorul, înainte nu era parcă așa departe.

— Da' de unde, spuse Colin. E același.

— Da' de unde, spuse profesorul. Cînd faci o glumă, e în interesul dumitale să fii mai serios și să găsești răspunsuri mai spirituale.

— Da? spuse Colin... Desigur.

— Ce mai face bolnava noastră?, spuse profesorul.

— Mai bine. Arată mai bine și nu mai are dureri.

— Hm!... spuse profesorul. Dubios.

Urmat de Colin, trecu în camera Chloeii, aplecîndu-și

capul ca să nu se izbească de pragul de sus, dar acesta se lăsa instantaneu și profesorul slobozi o înjurătură grosolană. Chloe, în pat, asista rîzînd la intrarea profesorului.

Camera ajunsese la dimensiuni destul de reduse. Covorul, contrar celor din restul încăperilor, se îngroșase, iar patul se afla acum într-un mic alcov cu perdele de satin. Marea deschidere din perete era în întregime divizată în patru ferestruici pătrate de către pedunculile de piatră care crescuseră pînă la capăt Stăruia o lumină oarecum cenușie, dar curată.

135

— Iar o să-mi spurcă n-ați schimbat apartamentul, ai? spuse Mangemanche.

— Vă jur, domnule doctor..., începu Colin.

Se opri, căci profesorul îl privea cu un aer neliniștit și bănuitor.

— Glumeam!..., sfîrși el rîzînd. Mangemanche se apropie de pat.

— Hai, dezbracă-te. Am să te auscult. Chloe își întredeschise mantila de puf.

— Ah! spuse Mangemanche. Te-au operat, pe-acolo...

— Da..., răspuse Chloe.

Sub sînul drept avea o mică cicatrice, perfect rotundă.

— L-au scos pe-aici după ce-â murit? întrebă profesorul. Era mare?

— Un metru, cred, spuse Chloe. Cu o floare mare de douăzeci de centimetri.

— Scîrboasă treabă!... mormăi profesorul. N-ai avut noroc. De mărimea asta, nu-i ceva obișnuit!

— L-au omorît celelalte flori, spuse Chloe. Îndeosebi o floare de vanilier pe care mi-au adus-o la urmă.

— Curios, spuse profesorul. N-aș fi crezut ca vanilierul să poată avea un asemenea efect Mă gîndeam mai curînd la ienupăr sau la salcîm. Medicina, știți, e o joacă de neghiobi, conchise el.

— Desigur, spuse Chloe.

Profesorul o auscultă Se ridică în picioare.

— E bine, spuse el. Evident, au rămas urme.

— Da? spuse Chloe.

— Da, spuse profesorul. Acum ai un plămîn complet sau aproape complet oprit.

— Nu mă deranjează, spuse Chloe, dacă celălalt e sănătos!

— Dacă însă contractezi ceva la celălalt, spuse profesorul, o să fie supărător pentru soțul dumitale.

— Pentru mine nu? întrebă Chloe.
— Pentru dumneata n-o să mai fie, spuse profesorul. Se ridică în picioare.
— Nu vreau să te înspăimînt fără rost, dar fii cît se poate de atentă.
— Sînt foarte atentă, spuse Chloe.
I se făcură ochii mari. îşi trecu mîna sfioasă prin păr.
— Cum să fac ca să fiu sigură că nu mă mai aleg iar cu altul? spuse ea, şi plînsul aproape îi îneca glasul.
— Nu te nelinişti, puişor, spuse profesorul. Nu e nici un motiv să te mai alegi cu altceva
Profesorul privi în jur.
— îmi plăcea mai mult celălalt apartament al vostru. Avea un aer mai sănătos.
— Da, spuse Colin, dar nu-i vina noastră...
— Spune-mi, cu ce te ocupi dumneata? întrebă profesorul.
^
— învăţ cîte ceva, spuse Colin. Şi-o iubesc pe Chloe.
— Munca dumitale nu-ţi aduce nici un venit? întrebă profesorul.
— Nu, spuse Colin. Nu muncesc în înţelesul obştesc al cuvîntului.
— Munca e ceva infect, ştiu bine, şopti profesorul, dar lucrul pe care ți-l alegi să-l faci nu poate să aducă venituri, de vreme ce...
Se opri.
— Data trecută îmi arătaseşi un aparat care dădea rezultate uimitoare. îl mai ai cumva?
— Nu, spuse Colin. L-am vîndut. Pot să vă ofer totuşi ceva de băut...
Mangemanche îşi vîrî degetele pe după gulerul cămăşii lui galbene şi se scarpină pe gît.
— Te urmez. La revedere, domniţă, spuse el.
— La revedere, domnule doctor, spuse Chloe.
Se strecură tocmai în fundul patului şi îşi trase învelitoarea pînă la gît. Chipul îi era limpede şi suav pe cearşafurile de un albastru-levănţică şi cu tiv purpuriiu.
XLVIII
CHICK trecu de porţiţa de control şi-i dădu maşinii fişa lui de pontaj. Ca de obicei, se poticni de pragul porţii metalice dinspre pasajul de acces la ateliere şi-n faţă îl izbi cu violenţă o pală de aburi şi de fum negru.
Zgomotele începeau s-ajungă pînă la el: zumzetul înfundat al turbo-alternatoarelor generale, şuiertul podurilor rulante pe grinzile încrucişate, vacarmul răbufnirii vînturilor dezlăn-

136

137

țuite ale văzduhului pe tabla de pe acoperiș. Pasajul era foarte întunecos, luminat din șase-n șase metri de câte un bec roșiatic a cărui lumină se prelingea lenevoasă pe obiectele netede, agățându-se, ca să le ocolească, de asperitățile pereților și ale pardoselii. Sub pașii lui, tabla deformată era fierbinte, plesnită pe alocuri, și prin găuri se zărea, jos detot, gura roșie și neagră a cuptoarelor de piatră. Pe deasupra capului său, fluidele treceau horăind prin țevi groase, vopsite în gri și în roșu și, la fiecare pulsație a inimii mecanice pe care fochiștii o puneau sub presiune, schelăria de susținere se lăsa un pic înainte, cu o ușoară ezitare și eu o vibrație adâncă. Pe ziduri se formau picături care uneori se desprindeau la câte o pulsație mai puternică și, când îi cădea vreo picătură pe gât, Chick se înfiora. Era o apă spălăcită mirosind a ozon. Pasajul cotea tocmai la capăt și pardoseala, din grilaj de șipci acum, domina atelierele.

Dedesubt, în dreptul fiecărei mașini butucănoase, se zbătea câte un om luptându-se să nu fie hăcuit de angrenajele lacome. De piciorul drept al fiecăruia era prins câte un inel greu de fier, care nu era desfăcut decât de două ori pe zi: la amiază și seara. Se luptau cu mașinile pentru piesele metalice care ieșeau zornăind prin orificiile înguste prevăzute la partea superioară. Dacă nu erau prinse la timp, piesele cădeau aproape instantaneu în gura forfotitoare de mecanisme unde se petrecea sinteza.

Erau aparate de toate mărimile. Chick se deprinsese cu spectacolul. Lucra la capătul unuia dintre ateliere și trebuia să controleze mersul normal al mașinilor și să le arate oamenilor cum să le repună în funcțiune când se opreau după ce le smulgeau câte o halcă de carne.

Pentru purificarea atmosferei, jeturi lungi de esențe traversau oblic hala, iluminate din loc în loc de reflexe și condensând în jurul lor vaporii și pulberile de metal și de ulei fierbinte care urcau în coloane drepte și subțiri deasupra fiecărei mașini. Chick ridică ochii. Țevile continuau să-l urmeze. Ajunse la colivia platformei de coborâre, intră și trase ușa după el. Își scoase din buzunar o carte de Partre, apăsă pe butonul de comandă și începu să citească așteptând să atingă solul.

Izbitura înăbușită a platformei de tamponul metalic îl smulse din toropeală. Ieși și se duse în biroul său, o cutie de sticlă slab luminată de unde putea supraveghea

atelierele. Se așeză, își redeschise cartea și își reluă lectura, ațipind în pulsația fluidelor și-n vuietul mașinilor.

O notă discordantă în vacarm îl făcu deodată să-și ridice privirea. Se uită să vadă dincotro venea zgomotul suspect. Unul din jeturile de purificare tocmai se oprise brusc în mijlocul halei și rămînea în aer, parcă retezat în două. Cele patru mașini, pe care nu le mai deservea, trepidau. Se vedea de la distanță cum se frămîntau și, în dreptul fiecăreia, se gîrbovea tot mai mult cîte o arătare. Chick lăsă cartea jos și se năpusti afară. Alergă spre tabloul de comandă al jeturilor și coborî repede o manetă. Jetul frînt rămînea încremenit. Semăna cu lama unei coase și vaporii de la toate patru mașinile urcau în aer învîrtejindu-se. Părăsi tabloul și se repezi la mașini. Se opreau încetul cu încetul. Oamenii destinați fiecăreia zăceau pe jos. Piciorul drept îndoit forma un unghi bizar din pricina inelului de fier și toți patru aveau mîna dreaptă retezată de la încheietură: sîngele ardea în contact cu metalul lanțului și răspîndea în aer o duhoare groaznică de animal viu carbonizat.

Chick, cu ajutorul cheii lui, desfăcu inelele care imobilizau trupurile și pe acestea le întinse în fața mașinilor.

Se întoarse în birou și-i chemă telefonic pe brancardierii de serviciu. Reveni apoi lîngă tabloul de comandă și încercă să repună jetul în funcțiune. Zadarnic. Lichidul pornea orizontal, într-adevăr, dar, ajuns în dreptul celei de-a patra mașini, se mistuia pe loc și i se puteazări secțiunea la fel de netă ca și cînd ar fi fost retezat cu o lovitură de secure.

Pipăindu-și plictisit cartea din buzunar, se îndreptă spre Biroul Central. Cînd să părăsească atelierul, se dădu la o parte ca să le facă loc brancardierilor care ieșeau după ce stivuiseră cele patru corpuri pe un mic electrocar și se pregăteau să le verse în Colectorul General.

Parcurse un nou culoar. Departe în fața lui, electrocarul vira cu un zumzet molcom, aruncînd cîteva scînteii albe. Plafonul, foarte scund, îi răsfrîngea zgomotul pașilor pe metal. Planșeul urca puțin. Ca s-ajungă la Biroul Central, trebuia să treacă pe lîngă alte trei ateliere, și Chick își vedea

138

139

distrat de drum. Sosi în sfîrșit la blocul principal și intră la șeful personalului.

— E o avarie la numerele șapte sute nouă, zece,

unsprezece și doisprezece, comunică el unei secretare aflate îndărătul unui ghișeu. Cred că cei patru oameni trebuie înlocuiți și mașinile evacuate. Pot să vorbesc cu șeful personalului?

Secretara manevră câteva butoane roșii de pe un tablou de mahon lăcuit și spuse: „Intrați, vă așteaptă”.

Chick intră și se așază. Șeful personalului îl privi cu un aer întrebător.

— Îmi trebuie patru oameni, spuse Chick.

— Bine, spuse șeful personalului, mâine o să-i ai.

— Unul dintre jeturile de purificare nu mai funcționează, adăugă el.

— Asta nu mă privește, spuse șeful personalului. Vezi alături.

Chick ieși și îndeplini aceleași formalități înainte de-a intra la șeful materialului.

— Unul dintre jeturile de purificare de la șapte sute nu mai funcționează, spuse el.

— Deloc?

— Nu merge pînă la capăt, spuse Chick.

— N-ai putut să-l repui în funcțiune?

— Nu, spuse Chick, nu-i nimic de făcut

— O să vin să-ți văd atelierul, spuse șeful materialului.

— Îmi scade randamentul, spuse Chick. Repede, vă rog.

— Asta nu mă privește, spuse șeful materialului. Vorbește cu șeful producției.

Chick se duse în blocul învecinat și intră la șeful producției. Era un birou violent iluminat și, îndărătul biroului, fixat de perete, un mare tablou de sticlă mată pe care vârful unei linii roșii se deplasa foarte încet spre dreapta, ca o omidă pe buza unei frunze; acele unor mari indicatoare de nivel circulare, cu cadru cromat, se roteau și mai lent sub tablou.

— Producția dumentale scade cu 0,7%, spuse șeful. Ce se-ntîmplă?

— Patru mașini scoase din funcțiune, spuse Chick.

— La 0,8 ești concediat, spuse șeful producției.

140

Consultă nivelul rotindu-se cu fotoliul cromat

— 0,78, spuse el. În locul dumentale, m-aș pregăti de peacum.

— E prima dată cînd mi se-ntîmplă, spuse Chick.

— Regret, spuse șeful producției. Poate să fii dat la alt serviciu...

— Nu țin, spuse Chick. Nu țin să muncesc. Nu-mi place.

— Nimeni n-are dreptul să spună asta, spuse șeful producției. Ești concediat, adăugă el.
— N-aveam ce face, spuse Chick. Ce-i oare dreptatea?
— N-am auzit de așa ceva, spuse șeful producției. Am de lucru, cu alte cuvinte.
Chick părăsi biroul. Se întoarse la șeful personalului.
— Puteți să mă plătiți? întrebă el.
— Ce număr? întrebă el.
— Ce număr? întrebă șeful personalului.
— Atelierul 700. Inginer.
— Bun.

Se întoarse către secretară și-i spuse:
— Fă cele necesare.

Apoi vorbi în dispecerul interior.

— Alo! spuse el. Un inginer de schimb, tip 5, pentru atelierul 700.

— Poftim, spuse secretara înmînîndu-i lui Chick un plic. Cei o sută zece dublezoni ai dumneavoastră.

— Mulțumesc, spuse Chick și plecă.

Se-ncrucișă cu inginerul care avea să-l înlocuiască, un tânăr slab și blond, cu înfățișare ostenită. Se îndreptă spre liftul cel mai apropiat și pătrunse în cabină.

XLIX

— INTRĂ, strigă gravorul de discuri. Privi către ușă.
Era Chick.

— Bună ziua, spuse Chick. Vin tot pentru înregistrările acelea pe care vi le-adusesem.

— Recapitulez, spuse interlocutorul. Pentru cele treizeci de fețe, confecționarea utilajului, gravarea cu

141

pantograful a douăzeci de exemplare numerotate, pe ambele fețe, totul face, una peste alta, o sută opt dublezoni. Vă las la o sută cinci.

— Poftim, spuse Chick. Am un cec de o sută zece dublezoni, vi-l andosez și-mi dați înapoi cinci dublezoni.

— De acord, spuse gravorul de discuri.

Deschise sertarul și-i dădu lui Chick o bancnotă de cinci dublezoni nou-nouță.

Ochii lui Chick îi scăpătau în fundul capului.

L

ISIS COBORÎ. Mașina o conducea Nicolas. Acesta se uită la ceas și-o urmări cu privirea în vreme ce ea pătrundea în casa lui Colin și-a Chloe. Avea uniformă nouă de gabardină albă și o șapcă de piele albă.

întinerise, dar expresia lui neliniștită trăda o adâncă tulburare.

Scara pierdea brusc din lățime la etajul lui Colin, și Isis putea atinge și balustrada și zidul rece fără să îndepărteze brațele. Covorul nu mai era decât un strat subțire de puf care abia mai acoperea lemnul. Ajunse pe palier, gîfîi un pic și sună.

Nimeni nu veni să deschidă. Nu se auzea nici un zgomot de scară, decât, din cînd în cînd, un ușor trosnet urmat de o împroșcătură umedă ori de cîte ori se destindea o treaptă.

Isis mai sună o dată. Auzea, de cealaltă parte a ușii, freacățul ușor al ciocanului de oțel pe metal. Zgîlțîi puțin ușa care se deschise dintr-odată.

Intră și se împiedică de Colin. Stătea lungit pe jos, cu fața pe dușumea, într-o parte, și brațele înainte... Ochii îi erau închiși. În antreu era întuneric. În jurul ferestrei se zărea un cearcăn de lumină care nu pătrundea. Colin respira molcom. Dormea.

Isis se aplecă, îngenunche lîngă el și-l mîngîie pe obraz. Pielea îi fremăta ușor și ochii i se mișcară sub pleoape. O privi pe Isis și păru să adoarmă la loc. Isis îl scutură un pic. Colin se ridică în capul oaselor, își trecu mîna peste gură și spuse:

142

— Dormeam.

— Da, spuse Isis. Nu mai dormi la tine-n pat?

— Nu, spuse Colin. Am vrut să rămîn aici ca să-l aștept pe doctor și să mă duc după flori.

Avea un aer complet dezorientat

— Ce e? spuse Isis.

— Chloe, spuse Colin. Iar tușește.

— Se vede că-i o rămășiță de iritație, spuse Isis.

— Nu, spuse Colin. E celălalt plămîn.

Isis se ridică și alergă spre camera Chloe. Lemnul parchetului îi clefăia sub pași. Nu recunoștea camera. În pat, Chloe, cu capul pe jumătate vîrît în pernă, tușea, fără zgomot, dar fără întrerupere. Se săltă un pic auzindo pe Isis intrînd și-și trase sufletul. Schiță un surîs pierit cînd Isis veni alături de ea, se așeză pe pat și-o luă-n brațe ca pe-un prunc bolnav.

— Nu tuși, Chloe, draga mea, șopti Isis.

— Ce floare frumoasă ai, spuse Chloe într-o suflare, inspirînd garoafa roșie învoaltă pe care Isis și-o înfipsea în păr. Îmi face bine, adăugă ea

— Tot bolnavă ești? spuse Isis.

— Plămînul celălalt, cred, spuse Chloe.
— Ba nu, spuse Isis, tot primul te mai face încă să tușești un pic.
— Nu, spuse Chloe. Unde-i Colin? S-a dus să-mi caute flori?
— Vine repede, spuse Isis. L-am întîlnit. Are bani? adăugă ea.
— Da, spuse Chloe, mai are puțini. La ce bun? Nu-s de nici un folos!...
— Te doare? întrebă Isis.
— Da, spuse Chloe, dar nu rău. Camera s-a schimbat, precum vezi.
— îmi place mai mult așa, spuse Isis. înainte era prea mare.
— Celelalte camere cum arată? spuse Chloe.
— Oh! Bine..., spuse Isis evaziv.
încă-i venea în minte senzația parchetului rece ca o mlaștină.

143

— Mi-e totuna că se schimbă. Atîta vreme cît e cald și rămîne confortabilă...
— Sigur! spuse Isis. E mai drăguț un apartament mic.
— Șoricelul stă cu mine, spuse Chloe. îl vezi, acolo-n colț. Nu voia să se mai ducă pe culoar.
— Da..., spuse Isis.
— Mai dă-mi garoafa, spuse Chloe, îmi face bine.
Isis și-o desprinse din păr și i-o dădu, Chloe și-o apropie de buze și-o mirosi trăgînd adînc în piept
— Ce mai face Nicolas? spuse ea.
— Bine, spuse Isis. Dar nu mai e vesel ca-nainte. Cînd o să mai vin, am să-ți mai aduc flori.
— Mi-era drag Nicolas, spuse Chloe. Nu te măriți cu el?
— Nu pot, șopti Isis. Nu sînt la-nălțimea lui...
— Nu-i nimic, spuse Chloe, dacă te iubește...
— Părinții mei nu îndrăznesc să deschidă vorba despre asta, spuse Isis. Oh!...
Garoafa pălea vîzînd cu ochii, se boți, se usca parcă.
Acum cădea, ca o pulbere fină, pe sîinii Chloe.
— Oh! spuse Chloe la rîndul ei, iar o să tușesc... Ai văzut?...
Se întrerupse ca să-și ducă mîna la gură. O apucă un nou acces violent de tuse.
— Asta... din mine... asta le ucide pe toate..., îngăimă ea
— Nu vorbi, spune Isis. N-are nici o importanță. O să-ți

aducă altele Colin.

Lumina, în cameră, era albastră și aproape verde prin unghere. Nu era încă nici urmă de umezeală, covorul era destul de gros, dar una dintre cele patru ferestre pătrate era aproape în întregime astupată.

Isis auzi zgomotul umed al pașilor lui Colin în antreu.

— A venit, spuse ea. Cu siguranță îți aduce flori. Colin își făcu apariția. Ținea în brațe un buchet uriaș de liliac.

— Uite, Chloe, iubito, spuse el. Ia-l !... Ea întinse brațele.

— Ce bun ești, dragul meu, spuse ea.

Puse buchetul pe cealaltă pernă, se întoarse pe-o parte și-și îngropa fața în ciorchinii albi și dulci.

144

Isis se ridică.

— Pleci? spuse Colin.

— Da, spuse Isis. Sînt așteptată. Am să mă-ntorc cu flori.

— Ar fi drăguț din partea ta să vii mâine dimineață, spuse Colin. Trebuie să mă duc să caut de lucru și nu vreau s-o las singură pînă nu vorbesc iar cu doctorul.

— Am să vin..., spuse Isis.

Se plecă puțin, cu băgare de seamă, și-o sărută pe Chloe pe obrazul gingaș. Chloe ridică mîna și-o mîngîie pe Isis pe față, fără a-ntoarce însă privirea. Respira cu lăcomie parfumul florilor de liliac care se despletea în volute leneșe în jurul părului ei strălucitor.

LI

COLIN abia mergea de-a lungul drumului. Acesta se înfunda pieziș printre valuri de pămînt dominate de cupole de sticlă care căpătau, la lumină, o sclipire verde-albăstruie și nesigură.

Din cînd în cînd ridica ochii și citea plăcuțele indicatoare ca să se asigure că înaintează în direcția cea bună și-a-tunci vedea cerul, brăzdat de-a latul de dungi castanii murdare și albastre.

Depart de față putea zări, pe deasupra taluzurilor, coșurile aliniat ale serei principale.

În buzunar avea ziarul în care se căutau bărbați între douăzeci și treizeci de ani pentru pregătirile de apărare a țării. Mergea cît putea de repede; picioarele i se înfundau însă în pămîntul cald care, pretutindeni, își recîștiga treptat drepturile asupra clădirilor și drumului. Plante nu se zăreau. Mai cu seamă pămînt, în calupuri uniforme, grămădite de-o parte și de alta, alcătuiind

rambleuri abrupte în echilibru nesigur, și, uneori, câte un morman greoi se clătina, se rostogolea de-a lungul taluzului și se surpa lent pe suprafața drumului.

Pe alocuri, rambleurile se făceau mai scunde și Colin întrezărea, prin geamurile năclăite ale cupolelor, forme

145
albastru-întunecate, care se agitau nedeslușit pe un fond mai clar.

Grăbi pasul, smulgându-și picioarele din găurile pe care le lăsau în sol. Pământul se strîngea imediat la loc, ca un mușchi circular, și nu mai dăinuia decît o vagă adîncitură, abia vizibilă, care dispărea aproape instantaneu.

Coșurile se apropiau. Colin simțea cum inima i se învîrtește-n piept ca o fiară turbată. Apucă strîns ziarul prin stofa de la buzunar.

Solul era lunecos și-i fugea de sub picioare, dar se îngloda mai puțin și drumul se întărea simțitor. Zări primul coș chiar alături, înfîpt în pământ ca o țepă. Păsări de culoare închisă se roteau în jurul gurii lui pe unde se prelingea un fir subțire de fum verde. La picioarele coșului, o proeminență rotunjită îi asigura stabilitatea. Clădirile începeau ceva mai departe. Era o singură poartă.

Intră, își curăță tălpile pe un grătar lucios cu lame oțelitate și-o luă de-a lungul unui culoar scund, mărginit de lămpi cu lumină filantă. Pardoseala era din cărămizi roșii, iar partea de sus a zidurilor, ca și plafonul, era împodobită cu plăci de sticlă groase-de cîțiva centimetri, prin care se întrezăreau stive întunecate și încremenite. La capătul culoarului se făcea o ușă. Avea numărul indicat în ziar și Colin intră fără să ciocănească, conform recomandării din anunț.

îndărătul biroului său, un bătrîn în bluză albă, cu părul încîlcit, citea un manual. De zid atîrnau arme felurite, binocluri strălucitoare, puști cu cremene, aruncătoare de moarte de diverse calibre și o colecție completă de smul-gătoare de inimi de toate mărimile.

— Bună ziua, domnule, spuse Colin.

— Bună ziua, domnule, spuse omul. Vocea îi era dogită și îngroșată de vîrstă.

— Am venit pentru anunț, spuse Colin.

— Da? spuse omul. E o lună de cînd tot apare degeaba. E o muncă destul de grea, știți...

— Da, spuse Colin, dar este bine plătită!

— Ei, Doamne! spuse omul. Te macină, vezi dumneata,

și poate nu-și merită prețul, dar n-am căderea să-mi
146

defăimez administrația De altminteri, eu sînt încă-n
viață, vezi bine...

— Lucrați de mult? întrebă Colin.

— De un an, spuse omul. Am douăzeci și nouă de ani.
Își trecu peste chipul brăzdat o mîină zbîrcită și
tremurătoare.

— Și-acum, vezi dumneata, m-am ajuns... pot să stau la
birou și să citesc manualul toată ziua...

— Am nevoie de bani, spuse Colin.

— Asta se-ntîmplă des, spuse omul, dar munca te face
filozof. După trei luni o să ai mai puțină nevoie.

— Am ca să-mi îngrijesc soția, spuse Colin.

— Nu zău? spuse omul.

— E bolnavă, explică Colin. Munca nu-mi place.

— Îmi pare rău de dumneata Cînd e bolnavă, femeia nu
mai e bună de nimic.

— O iubesc, spuse Colin.

— Fără-ndoială, spuse omul. Dacă n-ar fi așa, n-ai vrea
să muncești. O să-ți arăt locul de muncă. E la etajul de
deasupra

Îi călăuzi pe Colin prin pasaje ireproșabile cu bolți joase
și scări de cărămizi roșii, pînă la o ușă, învecinată cu
altele, care purta un simbol.

— Aici e, spuse omul. Intră, o să-ți explic ce ai de
făcut

Colin intră. Încăperea era mică, pătrată. Pereții și
pardoseala erau din sticlă. Pe pardoseală era așezat un
bloc masiv de pămînt în formă de sicriu, dar foarte gros,
cel puțin un metru. Alături, pe jos, stătea făcută sul o
pătură grea de lînă. Nici o mobilă. O mică nișă,
prevăzută în perete, adăpostea un sipet de fier albastru.
Omul se duse la sipet și-l deschise. Scoase din el
douăsprezece obiecte strălucitoare și cilindrice cu o
gaură în mijloc, minusculă.

— Pămîntul e sterp, știi ce-nseamnă asta, spuse omul,
pentru apărarea țării trebuie materiale de prima mîină.
Dar, pentru ca țevile de pușcă să crească uniform și fără
distorsiuni, s-a constatat, de multă vreme, că e necesară
căldura umană. Lucru valabil, de altfel, pentru toate
armele.

— Da, spuse Colin.

147

— Faci douăsprezece găuri mici în pămînt, spuse omul,
repartizate în dreptul centrului inimii și al ficatului și te

întinzi pe pământ după ce te dezbraci. Te învelești apoi cu postavul de lână sterilizat de-acolo și stai în așa fel, încît să degajezi o căldură absolut uniformă.

Chicoti spart și se plesni peste coapsa dreaptă.

— Făceam paisprezece în primele zece zile din fiecare lună. Ah!... eram puternic!...

— Și? întrebă Colin.

— Și rămîi așa douăzeci și patru de ore, și după douăzeci și patru de ore țevile de pușcă au crescut. Apoi sînt scoase. Se stropește pământul cu ulei și-o iei de la cap.

— Cresc în jos? spuse Colin.

— Da, e o sursă de lumină dedesubt, spuse omul.

Țevile au un fototropism pozitiv, cresc însă în jos pentru că sînt mai grele decît pământul, așa că se iluminează mai ales de dedesubt, ca să nu se producă distorsiuni.

— Și ghinturile? spuse Colin.

— Țevile de tipul acesta cresc gata ghintuite, spuse omul. Se folosesc semințe selecționate.

— La ce servesc coșurile? întrebă Colin.

— Pentru aerisire, spuse omul, și pentru sterilizarea cuverturilor și a clădirilor. Nu-i nevoie de măsuri de prevedere speciale, fiindcă se face foarte energetic.

— Cu căldură artificială nu merge? spuse Colin.

— Prost, spuse omul. Ca să crească bine, le trebuie căldură omenească.

— Femei întrebuițați? spuse Colin.

— Nu sînt apte pentru munca asta, spuse omul. N-au pieptul destul de neted pentru o bună repartizare a căldurii. Acum te las să te-apuci de lucru.

— O să câștig într-adevăr zece dublezoni pe zi? spuse Colin.

— Sigur că da, spuse omul, plus o primă dacă depășești douăsprezece țevi...

Ieși din încăpere și închise ușa. Colin ținea în mîna cele douăsprezece semințe. Le puse alături și începu să se dezbrace. Ținea ochii închiși și buzele îi tremurau din cînd în cînd.

148

LII

— NU ȘTIU ce se-ntîmplă, la început mergea bine. Cu ultimele însă nu vom putea face decît arme speciale.

— Totuși o să mă plătiți? întrebă Colin neliniștit.

Trebuia să încaseze șaptezeci de dublezoni și o primă de zece dublezoni. Lucrase cît putuse mai bine, dar controlul țevilor dezvăluia unele anomalii.

— Uită-te și dumneata, spuse omul.

Avea în față una dintre țevi și-i arătă lui Colin extremitatea evazată.

— Nu înțeleg, spuse Colin. Primele erau perfect cilindrice.

— De bună seamă pot fi folosite pentru fabricarea flintelor cu cremene, spuse omul; dar ăsta-i un tip de acum cinci războaie și avem deja un stoc considerabil.

Foarte neplăcut

— îmi dau toată osteneala.

— Sigur că da, spuse omul. Îți voi da cei optzeci de dublezoni ce ți se cuvin.

Luă din sertarul biroului un plic sigilat

— Am cerut să fie aduși aici ca să te scutesc să te mai duci la serviciul de plată, spuse el, îți trebuie uneori luni întregi ca să-ți capeți banii, și dumneata pari grăbit

— Vă mulțumesc, spuse Colin.

— Nu ți-am verificat încă producția de ieri. O să vină îndată. Nu vrei să-ștepti o clipă?

Glasul lui behăitor și poticnit era un chin pentru urechile lui Colin.

— Aștept, spuse el.

— Vezi dumneata, spuse omul, sîntem siliți să fim foarte atenți la amănuntele astea, fiindcă, oricum, puștile trebuie să fie la fel una cu alta, chiar dacă nu există cartușe...

— Da, spuse Colin.

— N-avem prea des cartușe, spuse omul, am rămas în urmă cu planul la cartușe, avem mari rezerve pentru un model de pușcă scos din fabricație, dar n-am primit ordin să fabricăm pentru noile puști, și-așa nu ne putem sluji de ele. Nu contează, de altfel. Ce-ai vrea să facem cu o pușcă împotriva unei mașini pe roți? Inamicii fabrică o mașină pe

149

roți de fiecare două puști pe care le fabricăm noi. Așa avem superioritatea numerică. Dar unei mașini pe roți puțin îi pasă de o pușcă ori chiar de zece puști, mai cu seamă fără cartușe...

— Aici nu se fabrică mașini pe roți? întrebă Colin.

— Ba da, spuse omul, abia terminăm însă planul pentru ultimul război, așa că nu merg bine, trebuie să le distrugem și, cum sînt construite foarte solid, asta ia mult timp.

Se-auzi un ciocănit la ușă și se ivi un agent de transport împingînd un cărucior alb sterilizat Sub un cearșaf alb se afla producția lui Colin din ajun. La una dintre

extremități cearșaful se ridica. Asta n-ar fi trebuit să se întâmple la țevile perfect cilindrice, și Colin se simți neliniștit. Agentul de transport ieși închizînd ușa.

— Ah!..., spuse omul. Nu pare să se fi aranjat Ridică pînza. Sub ea erau douăsprezece țevi de oțel albastru și rece și, la capătul fiecăreia, se desfăcea cîte un frumos trandafir alb, proaspăt și cu umbre cafenii în adîn-citurile petalelor catifelate.

— Oh!..., șopti Colin. Ce frumoși sînt!... Omul nu spunea nimic. Tuși de două ori.

— N-o să fie nevoie să mai vii la lucru mîine, spuse el șovăind.

Degetele i se încleștau nervos de marginea căruciorului.

— Pot să le iau? spuse Colin. Pentru Chloe?

— Au să moară dacă le desprinzi de oțel. Știi, sînt din oțel.

— Nu-i cu puțință, spuse Colin.

Luă cu delicatețe un trandafir și încercă să-l rupă din tulpină. Făcu o mișcare greșită și una dintre petale îi sfîșie mîna pe-o lungime de cîteva centimetri. Din mîna îi țîșneau, zvîcnind lent, guri mari de sînge negru pe care Colin le înghițea mașinal. Privea petala albă pătată de o semilună roșie și omul îl bătă pe umăr și-l împinse binișor către ușă.

LIII

CHLOE dormea. Peste zi, nufărul îi împrumuta frumoasa culoare alb-gălbuie a pielii sale, dar, în timpul

150

somnului, nu era nevoie, și petele roșii din obraji îi reapăreau. Ochii îi puneau două peceti vineții sub frunte și, de departe, nu știa dacă erau deschiși. Colin ședea pe un scaun în sufragerie și aștepta. În jurul Chloe erau multe flori. Putea să mai aștepte cîteva ore pînă să-și caute altă slujbă. Voia să se odihnească puțin ca să facă o impresie bună și să ocupe un post cu adevărat rentabil. În cameră era aproape beznă. Fereastra se închisese pînă la zece centimetri de pervaz și lumina nu mai intra decît sub forma unei fișii înguste. Doar fruntea și ochii îi erau luminați. Restul feței lui viețuia în umbră. Pick-up-ul nu mai funcționa, trebuia să-l întoarcă cu mîna la fiecare disc și asta-l obosea. Discurile se uzau și ele. Acum, la unele, abia mai recunoșteai melodia își spunea că dacă Chloe ar avea nevoie de ceva, i-ar da de veste imediat șoricelul. Oare Nicolas se va însura cu Isis? Cu ce rochie o să se îmbrace Isis la nuntă? Cine suna oare la ușă?

— Bună ziua, Alise, spuse Colin. Vii s-o vezi pe Chloe?

— Nu, spuse Alise. Vin așa

Puteau rămîne în sufragerie. Mulțumită părului Alisei, era mai multă lumină. Mai erau două scaune.

— Îți era urît, spuse Colin. Știu ce înseamnă asta.

— Chick e acolo, spuse Alise. E acasă la el.

— Trebuie s-aduci ceva, încercă o explicație Colin.,

— Nu, spuse Alise, trebuie să stau în altă parte.

— Da, spuse Colin. Zugrăvește acum...

— Nu, spuse Alise. Are toate cărțile, dar de mine nu mai vrea s-audă.

— I-ai făcut vreo scenă? spuse Colin.

— Nu, spuse Alise.

— A înțeles greșit ce i-ai spus, dar cînd o să-i treacă furia, ai să-i explici.

— Mi-a spus pur și simplu că nu mai are decît exact atîția dublezoni cît îi trebuie ca să-și dea la legat în piele de neant ultima carte, spuse Alise, și că nu mai poate suporta să mă țină la el fiindcă nu poate să-mi dea nimic și m-aș urîți dacă mi-aș strica mîinile.

— Are dreptate, spuse Colin. Nu trebuie să muncești.

151

— Dar îl iubesc pe Chick, spuse Alise. Aș fi muncit pentru el.

— Nu-i de nici un folos. De altfel, nici nu poți, ești prea frumoasă.

— De ce m-a dat afară? spuse Alise. Oare fiindcă întradevăr sînt foarte frumoasă?

— Nu știu, spuse Colin, mie însă-mi poți mult chipul și părul tău.

— Uite, spuse Alise.

Se ridică, trase micul inel de la fermoar și rochia îi căzu la pămînt. Era o rochie din lînă de culoare deschisă.

— Da..., spuse Colin.

Încăperea se luminase puternic și Colin o vedea pe Alise întregă. Sîinii ei păreau gata să-și ia zborul, iar mușchii prelungi ai picioarelor ei zvelte erau robuști și fierbinți la pipăit

— Pot săruta? întrebă Colin.

— Da, spuse Alise, mi-ești tare drag.

— O să-ți fie frig, spuse Colin.

Alise se-apropie de el. I se așeză pe genunchi și ochii ei începură să plîngă fără zgomot

— De ce nu mai vrea s-audă de mine? Colin o legăna încetișor.

— Nu înțelege. Știi, Alise, totuși e un băiat bun.

— Mă iubea mult, spuse Alise. Credea că pînă la urmă cărțile vor accepta ca el să-și împartă sentimentele! Dar nu se poate.

— O să-ți fie frig, spuse Colin. O sărută și o mîngîia pe păr.

— De ce oare nu te-am întîlnit întîi pe tine? spuse Alise. Te-aș fi iubit la fel de mult, acum însă nu pot.

— Știu, spuse Colin. Și eu, acum, o iubesc mai mult pe Chloe.

O ridică în picioare și-i dădu rochia de jos.

— Puneți-o, pisicuțo, spuse el. O să-ți fie frig.

— Nu, spuse Alise. Și-apoi, ce dacă. Se îmbracă mașinal.

— N-aș vrea să fii tristă, spuse Colin.

— Ești drăguț, spuse Alise, dar sînt foarte tristă. Cred totuși că voi putea face ceva pentru Chick.

152

— Ai să te duci la părinții tăi, spuse Colin. Or fi vrînd poate să te vadă... sau la Isis.

— Chick n-are să fie acolo, spuse Alise. N-am nevoie să mă duc la nimeni, dacă nu vine și Chick.

— O să vină, spuse Colin. Am să mă duc eu să-l văd.

— Nu, spuse Alise. Nu se mai poate intra la el. Stă încuiat tot timpul.

— Am să-l văd totuși. Ori dacă nu, o să treacă el să mă vadă.

— Nu cred, spuse Alise. Nu mai e Chick cel de altădată.

— Ba da, spuse Colin. Oamenii nu se schimbă. Se schimbă lucrurile.

— Nu știu, spuse Alise.

— Te însoțesc, spuse Colin. Trebuie să plec să-mi caut de lucru.

— Nu merg într-acolo, spuse Alise.

— Te-nsoțesc pînă jos, spuse Colin.

Alise era în fața lui. Colin își puse mîinile pe umerii ei. Îi simțea fierbințeala gîtului și pletele moi și ondulate lîngă pielea lui. Își plimba mîinile de-a lungul trupului Alisei. Ea nu mai plîngea. Părea dusă departe.

— N-aș vrea să faci vreo prostie, spuse Colin.

— Oh! spuse Alise. N-o să fac nici o prostie...

■ — Mai vino să mă vezi, spuse Colin, dacă ți-e urît

— Poate am să mai vin, spuse Alise.

Privea stăruitor înăuntru. Colin o luă de mînă. Coborîră scara. Alunecau, din cînd în cînd, pe treptele umede.

Jos, Colin îi spuse la revedere. Ea rămase nemișcată și privi în urma lui.

LIV

ULTIMA sosise chiar atunci de la legător, Chick o mîngîia înainte de a o pune la loc, în casetă. Era îmbrăcată în piele de neant, groasă și verde, numele lui Partre se desprindea cu litere gravate în legătură. Pe un singur raft, Chick avea toată ediția curentă, iar toate variantele, manuscrisele, primele tiraje, paginile speciale ocupau nișe separate, prevăzute în perete.

153

Chick suspină. Alise îl părăsise de dimineață. Era silit să-i spună să plece. Îi mai rămînea un dublezon și-o bucată de brînză și rochiile ei îl stinghereau în dulap, unde voia să atîrne hainele vechi ale lui Partre pe care librarul i le procura în chip miraculos. Nu-și aducea aminte în ce zi o sărutase pentru ultima oară. Nu-și mai putea pierde timpul s-o sărute. Trebuia să-și repare pickup-ul ca să-nvețe pe dinafară textul conferințelor lui Partre. Dacă i s-ar fi întîmplat să spargă discurile, trebuia să poată păstra textul.

Toate cărțile lui Partre se aflau acolo, toate cărțile publicate. Legăturile luxoase ferite cu grijă în casete de piele, ornamentele aurite, exemplarele prețioase, cu margini albastre mari, tirajele limitate pe moarteamuștelor sau pe verge Saintorix aveau rezervat un perete întreg împărțit în alveole moi căptușite cu piele catifelată. Fiecare operă ocupa o alveolă. Împodobind peretele din față, rînduite în stive broșate, articolele lui Partre, extrase cu evlavie din revistele, ziarele, periodicele nenumărate cărora catadicsea să le acorde rodnica-i colaborare.

Chick își trecu mîna peste frunte. De cînd oare trăia cu el Alise?... Dublezonii lui Colin fuseseră meniți să-l ajute s-o ia de nevastă, ea însă nu ținea neapărat. Se mulțumea să-l aștepte și se mulțumea să stea cu el; dar e inacceptabil așa ceva din partea unei femei, auzi, să stea cu tine numai și numai fiindcă te iubește. Și el o iubea. Nu putea admite să-și piardă timpul cu ea, de vreme ce Partre n-o mai interesa. Cum se poate să nu te intereseze un om ca Partre?... capabil să scrie orice, despre orice subiect, și cu cîtă precizie... Cu siguranță că lui Partre no să-i trebuiască mai mult de-un an ca să realizeze *Enciclopedia Greții*, iar ducesa de Bovouard avea să colaboreze la lucrarea asta, și au să fie niște manuscrise nemaipomenite. Era musai, pînă atunci, să cîștige destui

dublezoni ca să reziste și să pună la ciorap măcar un acout pentru librar. Chick nu-și plătitse impozitele. Dar suma impozitelor îi era mai utilă sub forma unui exemplar din *Gaura Sfintei Colomba*. Alisei i-ar fi plăcut ca Chick să-și folosească dublezonii pentru plata impozitelor, îi propunea chiar să-și vîndă vreun lucru de-al ei în scopul ăsta. Acceptase și obținuse exact prețul unei legături pentru

154

Gaura Sfintei Colomba. Alise putea să se lipsească foarte bine de colier.

Ezita să mai deschidă ușa. Poate că Alise și aștepta îndărătul ei ca el să răsucească cheia. Nu credea. Pașii ei răsuna pe scară, ca niște izbituri mărunte de ciocan, tot mai îndepărtate. Ar putea să se-ntoarcă la părinții ei și să-și reia studiile. La urma urmelor, întreruperea nici nu era mare. Poți recupera în scurt timp cursurile pierdute. Alise însă nu mai muncea deloc. Prea se ocupa mult de treburile lui Chick și de masa și de călcatul cravatei lui. Impozitele, la urma urmelor, nici n-avea să le plătească. S-a mai pomenit oare să te sîcîie la tine acasă fiindcă nu ți-ai plătit impozitele? Asta nu se-ntîmplă. Poți da un acout, un dublezon, și pe urmă te lasă-n pace și o vreme nu mai vorbește nimeni despre asta. Oare un tip ca Partre își plătește impozitele? E posibil, la urma urmei, însă din punct de vedere moral, e recomandabil oare să ți plătești impozitele, pentru ca să ai în schimb dreptul de a fi pus la popreală fiindcă alții plătesc impozite care slujesc la întreținerea poliției și a înalților funcționari? Este un cerc vicios care trebuie rupt; ia să nu mai plătească nimeni o bucată de vreme destul de îndelungată și vor muri de sfîrșeală toți funcționarii și războiul nu va mai exista

Chick își deschise pick-up-ul cu două platane și puse două plăci diferite de Jean-Sol Partre. Voia să le asculte pe amîndouă deodată, ca să țîșnească idei noi din ciocnirea dintre două idei învechite. Se instala la distanță egală de cele două difuzoare, așa încît capul să i se găsească exact în punctul unde avea să se producă ciocnirea și să păstreze astfel, automat, rezultatul impactului.

Acele stropșiră la prima rotire și se cuibăriră în scobitura riley, iar vorbele lui Partre răsunară în creierul lui Chick. De la locul său, Chick privea pe fereastră și constată că ici-colo, pe acoperișuri, se înălțau fumuri în mari rotocoale albastre, colorate în roșu pe dedesubt, ca

fumul de hîrtie. Vedea mașinal cum roșul întrece tot mai mult albastrul și cuvintele se izbeau unele de altele cu scâpărări puternice, desfășurîndu-i oboseliile sale un câmp de odihnă moale ca mușchiul în luna mai.

155

LV

VORNICUL poliției își scoase din buzunar țigăla și-l folosi ca să izbească într-un enorm gong peruvian care afîrna în spatele lui. Se auzi un ropot de cizme cu ținte la toate etajele, zgomot de căderi succesive, și, pe tobogan, țîșniră în birou șase dintre cei mai buni agenți ai săi.

Se sculară de pe jos, se bătură peste buci ca să se scuture de praf și luară poziția de drepți.

— Douglas! strigă vornicul.

— Prezent! răspunse primul polițai.

— Douglas ! repetă vornicul.

— Prezent, spuse cel de-al doilea

Apelul continuă. Vornicul poliției nu putea ține minte numele tuturor oamenilor săi și Douglas era un nume generic tradițional.

— Misiune specială! ordonă el.

Intr-un singur gest, cei șase polițai își duseră mîna la buzunarul revolver ca să arate că aveau asupra lor egalizatorul cu douăsprezece împoșcături.

— Conduc personal! sublinie vornicul.

Izbi violent în gong. Ușa se deschise și se ivi un furier.

— Plec, anunță vornicul. Misiune specială.

Blocnotează. Furierul își luă blocul și creionul și încremeni în poziția

reglementară de înregistrare numărul șase.

— Recuperarea impozitelor de la numitul Chick cu poprire prealabilă, îi dictă șeful. Bumbăceală cu fire de contrabandă și beștelire severă. Poprire totală sau chiar parțială, combinată cu violare de domiciliu.

— Notat! spuse furierul.

— La drum, Douglas, ordonă vornicul poliției.

Se sculă în picioare și se instala în fruntea escadrilei, care porni din loc apăsător, imitînd, cu cele douăsprezece picioare ale ei, zborul cucului cu ciuboțele. Cei șase erau îmbrăcați într-un combinezon colant de piele neagră, blindat la piept și la umeri, iar casca lor din oțel afumat, în formă de scufie, cobora în jos pe ceafă și apăra tîmplele și fruntea. Toți purtau cizme grele și metalice. Vornicul avea o ținută asemănătoare, dar din piele roșie, iar pe umeri îi străluceau două stele de aur.

Egalizatoarele umflau buzunarele revolver

156

ale acoliților săi; el ținea în mână o mică măciucă de aur și la centură îi atârna o grenadă aurită grea. Coborîră pe scara de onoare și santinela luă o poziție înțepată, în vreme ce vornicul își ducea mîna spre cască. La poartă aștepta o mașină specială. Vornicul luă loc la spate, iar cei șase polițai se înșirară pe scările laterale, cei doi grași pe o parte și cei patru slabi pe cealaltă. Șoferul purta tot un combinezon de piele neagră, însă fără cască. Porni. Mașina n-avea roți, ci o sumedenie de picioare vibratile, așa încît proiectilele rătăcite nu riscau să spargă cauciucurile. Picioarele sfîrșiră pe pămînt și șoferul vira din scurt la prima răspîntie; din interior, ți se părea că ești pe creasta unui talaz care se sparge.

LVI

PRIVIND în urma lui Colin care se îndepărta, Alise îi spuse-n gînd din răspuțeri la revedere. Ce mult o iubea pe Chloe, se ducea să-și caute de lucru pentru ea, să-i poată cumpăra flori, și lupta împotriva grozăviei care o mistuia în adîncul pieptului. Umerii largi ai lui Colin erau un pic lăsați, părea atît de ostenit, părul blond nu-i mai era pieptănat și îngrijit ca odinioară. Ce blînd știa să se arate Chick cînd vorbea despre o carte de Partre și cînd îl explica pe Partre. într-adevăr, de Partre nu se poate lipsi, n-o să-i dea prin cap să caute altceva în loc, orice-ar fi, Partre spune tot ceea ce Chick însuși ar vrea să poată spune. Partre nu trebuie lăsat să-și publice enciclopedia, asta ar însemna moartea lui Chick, are să fure, are să ucidă un librar. Alise porni la drum agale. Partre își petrecea zilele într-un birt, bînd și scriind cu alți inși de-o seamă cu el care vin să bea și să scrie, beau ceai de peste mări și alcooluri dulci, ăsta-i scutește să gîndească la ce scriu, și intră și iese lume multă, asta răscolește ideile de la fund și mai pescuiești ba una, ba alta, nu se cade să înlături tot ce-i inutil, pui un pic de idei și-un pic de inutilitate, diluezi. Oamenii înghit mai ușor așa ceva, mai cu seamă femeile cărora nu le plac lucrurile pure. N-avea prea mult de mers pînă la birt; Alise văzu de departe cum unul din chelnerii în haină albă și pantaloni lămîii servea un picior de porc împănat lui Don Evany Marque,

157

celebrul jucător de bez-gol, care, în loc să-și umple paharul, lucru pe care-l detesta, înghițea alimente

condimentate ca să le facă sete vecinilor. Alise intră, Jean-Sol Partre, la locul său obișnuit, scria, era lume multă și sporovăială molcomă. Ca printr-o minune obișnuită, lucru într-adevăr neobișnuit, Alise ochi un scaun liber lângă Jean-Sol și se așeză. Își puse pe genunchi geanta grea și-i desfăcu închizătoarea. Peste umărul lui Jean-Sol, zărea titlul paginii, *Enciclopedie*, volumul al nouăsprezecelea. Puse o mână sfioasă pe brațul lui Jean-Sol; acesta se opri din scris.

— Ați și ajuns aici, spuse Alise.

— Da, răspunse Jean-Sol. Doriți să-mi vorbiți?

— Voiam să vă rog să n-o publicați, spuse ea.

— E greu, spuse Jean-Sol. E așteptată.

Își scoase ochelarii, suflă peste lentile și și-i puse la loc; ochii nu i se mai vedeau.

— Desigur, spuse Alise. Vreau să spun însă c-ar trebui doar s-o amânați.

— Oh, spuse Jean-Sol, dacă nu-i vorba decît de asta, sar putea încerca.

— Ar trebui s-o amânați cu zece ani, spuse Alise.

— Zău? spuse Jean-Sol.

— Da, spuse Alise. Zece ani sau mai mult, firește. Știți, e mai bine să le dați răgaz oamenilor să facă economii ca s-o poată cumpăra.

— O să fie destul de plicticoasă la citit, spuse Jean-Sol Partre, fiindcă am și început să mă plictisesc rău detot să scriu la ea. Am o crampă puternică la încheietura stîngă de-atîta ținut foaia.

— Vă compătimesc, spuse Alise.

— Pentru crampă?

— Nu, spuse Alise, pentru că publicarea.

— De ce?

— Am să vă explic: Chick își cheltuiește toți banii ca sa cumpere ce produceți dumneavoastră și nu mai are bani.

— Mai bine ar cumpăra altceva, spuse Jean-Sol, eu numi cumpăr niciodată cărțile.

— E pasionat după ceea ce faceți.

nu vreți să amânați

158

— Este dreptul lui, spuse Jean-Sol. A optat.

— După mine, e prea angajat, spuse Alise. Și eu am optat, dar sînt liberă, fiindcă nu mai vrea să trăiesc cu el, așa că vă voi ucide, de vreme ce nu vreți să amânați publicarea.

— Mă veți face să-mi pierd mijloacele de existență, spuse Jean-Sol. Cum vreți să-mi mai încasez drepturile

de autor dacă mor?

— Vă privește, spuse Alise, nu pot ține seama de toate o dată ce înainte de toate vreau să văucid.

— Sînteți de acord însă că nu pot capitula în fața unui asemenea argument? întrebă Jean-Sol Partre.

— Sînt de acord. Își deschise geanta și scoase smulgătorul de inimi al lui Chick, pe care i-l luase* de cîteva zile din sertarul biroului.

— Vreți să vă descheiați la guler? întrebă ea.

— Zău, spuse Jean-Sol scoțîndu-și ochelarii, toată povestea asta mi se pare de-a dreptul idioată.

Își desfăcu nasturii de la guler. Alise își adună forțele și, cu un gest hotărît, împlîntă smulgătorul de inimi în pieptul lui Partre. Acesta o privi, murea foarte repede și avu o ultimă licărire mirată în ochi, văzînd că inima lui e în formă de tetraedru. Alise se făcu albă ca varul, Jean-Sol Partre murise de-a binelea și ceaiul se răcea. Luă manuscrisul *Enciclopediei* și-l făcu ferfeniță. Unul dintre chelneri veni să șteargă sîngele și toată porcăria pe care o făcuse amestecat cu cerneala din stilou pe măsuta dreptunghiulară. Alise îi plăti chelnerului, deschise cele două brațe ale smulgătorului de inimi și inima lui Partre rămase pe masă; strînse instrumentul strălucitor și-l puse la loc în geantă, apoi ieși în stradă, ținînd în mînă cutia de chibrituri pe care Partre o păstra în buzunar.

LVII

ALISE privi înapoi. Un fum negru și des umplea vitrina și oamenii începeau să se strîngă, arsese trei bețe de chibrit pînă reușise să dea foc, cărțile lui Partre nu voiau să se-a-prindă. Librarul zăcea după biroul său, inima, alături de el,

159

începea să-i ardă, deja țîșneau din ea jeturi încovoiate de sînge și o flacără neagră. Primele două librării, la trei sute de metri mai în spate, ardeau trosnind și bufnind, librării muriseră, toți cîți îi vînduseră cărți lui Chick aveau să moară de aceeași moarte și librăriile lor aveau să ardă. Alise plîngea și se grăbea, își amintea de ochii lui Jean-Sol Partre cînd își văzuse inima, la-nceput nu voia să-l ucidă, doar să împiedice apariția noii sale cărți și să-l salveze pe Chick din ruina care-l înghițea treptat. Erau cu toții coalizați împotriva lui Chick, voiau să pună mîria pe banii lui, profitau de pasiunea lui pentru Partre, îi vindeau haine vechi fără valoare și pipe cu amprente, își meritau soarta care-i aștepta. Zări la stînga o vitrină

ornată cu volume broșate, se opri, își luă suflet și intră.

Librarul se apropie de ea

— Ce doriți? întrebă el.

— Aveți Partre? spuse Alise.

— Desigur, spuse librarul, pentru moment însă moaște nu vă pot oferi, toate sînt reținute de un bun client al nostru.

— Chick? întrebă Alise.

— Da, răspuse librarul, așa cred că-l cheamă.

— Nu va mai veni să le cumpere, spuse Alise.

Se apropie de el și lăsa să-i cadă batista. Librarul se aplecă trosnind ca s-o ridice, ea îi împlîntă smulgătorul de inimi în spate cu un gest rapid, iar o podidise plînsul și tremura, librarul căzu cu fața pe podea, Alise nu mai îndrăzni să-și ia batista, librarul își încheștase degetele pe ea Smulgătorul de inimi ieși la lumină, ținea între brațe inima librarului, mică detot și de un roșu-deschis, Alise depărta brațele și inima se rostogoli lîngă librarul ei. Trebuia să dea zor, luă un teanc de ziare, aprinse un chibrit și-l aruncă sub tejghea și deasupra lui aruncă ziarele, apoi zvîrli în flăcări o duzină de Nicolas Calas pe care le luă din raftul cel mai la-ndemîna și flacăra se năpusti asupra cărților cu o vibrație fierbinte; lemnul tejghelei fumea și trosnea, aburi umpleau magazinul. Alise răsturnă peste foc un ultim raft cu cărți și ieși pe dibuite, scoase clanța ca să nu poată intra nimeni și o luă iar la fugă. O usturau ochii și părul îi mirosea a fum, alerga și lacrimile aproape nu-i mai curgeau pe obraji, vîntul le zvînta imediat Se apropia de cartierul unde locuia Chick, mai rămăseseră doar vreo doi sau trei librari, restul nu

160

prezentau nici o primejdie pentru el. Aruncă o privire îndărăt înainte de-a intra în prăvălia următoare; departe, în spatele ei, se vedeau înălțîndu-se pe cer coloane groase de fum și lumea dădea buzna să privească funcționarea complicată a aparatului Corpului de Pompieri. Mașinile lor mari și albe trecură pe stradă în timp ce ea închidea ușa; le urmări cu privirea prin vitrină, iar librarul se apropie de ea întrebînd-o ce dorește.

LVIII

— DUMNEATA, spuse vornicul poliției, dumneata rămîi aici, în dreapta ușii, iar dumneata, Douglas, continuă el întorcîndu-se către al doilea dintre agenții grași, dumneata stai la stînga, și nu lăsați pe nimeni să

intre.

Cei doi agenți polițai își luară egalizatorul și lăsară mîna dreaptă să le atîrne de-a lungul coapsei drepte, cu țeava orientată spre genunchi, în poziția reglementară. Își legară curelușa de la cască pe sub bărbia care se revărsa peste ea în față și în spate. Vornicul intră urmat de cei patru agenți polițai slabi; postă iarăși cîte unul de fiecare parte a ușii, cu ordinul de a nu lăsa pe nimeni să iasă. Se îndreptă spre scară, urmat de cei doi slabi care-i mai rămăseseră. Semănau unul cu altul, erau măslinii la față, ochii le erau negri și buzele subțiri.

LIX

CHICK opri pick-up-ul pentru a schimba cele două discuri pe care le-ascultase simultan pînă la sfîrșit. Luă altele dintr-o nouă serie; sub unul dintre discuri, găsi o fotografie a Alisei, credea c-o pierduse. Era din trei sferturi, luată sub o lumină stinsă, și fotograful trebuise să așeze un proiector în spatele ei ca să-i aducă puțin soare deasupra părului. Schimbă discurile, ținînd fotografia în mîna. Aruncînd o privire pe fereastră, constată că se înălțau noi coloane de fum, mai aproape de el. Avea să asculte cele două discuri și să coboare la librarul de-alături. Se așeză,

161

mîna îi readuse fotografia sub ochi, o privi mai atent, semăna cu Partre; încetul cu încetul, imaginea lui Partre se suprapunea peste imaginea Alisei și îi zîmbi lui Chick, cu siguranță avea să-i dea cu dedicație tot ce voia; se auzeau pași urcînd pe scară, ciuli urechea și răsunară ciocănituri în ușă. Lăsă^ jos fotografia, opri pick-up-ul și se duse să deschidă. În față văzu combinezonul de piele al unuia dintre agenții poliției, după el venea al doilea și vornicul poliției intră ultimul, pe veșmîntul roșu și pe casca lui neagră se tîrau răsfrîngeri fugare în penumbra palierului. /

— Numele dumatăle este Chick? spuse vornicul. Chick se trase înapoi și se făcu alb la/față. Se trase înapoi pînă la peretele cu cărțile cele frumoasa

— Ce-am făcut? întrebă el.

Vornicul se căută în buzunarul de la piept și citi hîrtia:

— *Recuperarea impozitelor dela numitul Chick, cu poprire prealabilă. Bumbăceală cu fire de Contrabandă și beștelire severă. Poprire totală sau chiar parțială combinată cu violare de domiciliu.*

— Dar... o să-mi plătesc impozitele, spuse Chick.

— Da, spuse vornicul, o să le plătești după. întîi trebuie

să-ți aplicăm o bumbăceală cu fire de contrabandă. E un bumbac în toată firea, folosim perifrază ca să nu le dăm oamenilor emoții.

— Am să vă dau toți banii pe care-i am, spuse Chick.

— De bună seamă, spuse vornicul.

Chick se apropie de masă și trase sertarul; ținea acolo un smulgător de inimi de format mare și un sticletomor în stare proastă. Smulgătorul de inimi nu-l găsi, dar sticleto-morul bomba un teanc de hîrtii vechi.

— Ia spune, zise vornicul, cauți într-adevăr bani?

Cei doi agenți se depărtară unul de celălalt, ținînd egalizatoarele.

Chick se-ndreptă, avea-n mîna sticletomorul.

— Atenție, șefule! strigă unul dintre agenții poliției.

— Trag, șefule? întrebă cel de-al doilea.

— N-o să puneți mîna pe mine cu una, cu două..., spuse Chick.

— Foarte bine, spuse vornicul, atunci o să-ți luăm cărțile.

162

Unul dintre agenți apucă o carte aflată la-ndemîna. O deschise cu brutalitate.

— Doar pagini scrise, șefule, anunță el.

— Violeaz-o, spuse vornicul.

Agentul apucă volumul de legătură și-l scutură cu putere. Chick începu să urle.

— Nu v-atingeți de el!...

— Ia spune, mă rog, spuse vornicul, de ce nu te folosești de sticletomor? Știi bine că-n ordin stă scris: Violare de domiciliu.

— Jos mîinile de pe carte, răcni Chick, încă o dată, și ridică sticletomorul, dar cocoșul de oțel căzu fără să pocnească.

— Trag, șefule? întrebă iar agentul poliției.

Cartea tocmai se desfăcuse din legătură și Chick se năpusti înaintea aruncînd sticletomorul inutilizabil.

— Trage, Douglas, spuse vornicul retrăgîndu-se.

Corpul lui Chick se prăvăli la picioarele polițaiului; trăsuseră amîndoi.

— Îi aplicăm bumbăceală cu fire de contrabandă, șefule? întrebă celălalt agent polițai.

Chick încă mai mișca. Se ridică în mîini și izbuti să stea în genunchi. Își ținea pîntecele și chipul i se strîmba în timp ce picături de sudoare îi înecau ochii. Avea o creștătură mare pe frunte.

— Lăsați cărțile..., bîigui el. Vocea îi era hîrîită și spartă.

— O să le călcăm în picioare, spuse vornicul. Cred c-o să răposezi în câteva secunde.

Capul lui Chick cădea moale, făcea eforturi să și-l ridice, dar pînțelele îl durea de parcă i s-ar fi învîrtit în el lame triunghiulare. Reuși să pună un picior pe pămînt, dar celălalt genunchi refuza să se întindă. Polițaii se apropiară de cărți în vreme ce vornicul făcea doi pași către Chick.

— Nu v-atingeți de cărți, spuse Chick. Se auzea cum îi gîlgîia sîngele în gîtlej, iar capul îi atîrna tot mai mult. Își luă mîinile de pe pînțele, erau roșii, bătută aerul fără nici o țintă, și Chick căzu la loc, cu fața pe podea. Vornicul îl întoarse cu piciorul. Chick nu mai mișca, și ochii lui deschiși priveau dincolo de cameră. Fața îi era despătată în două de vîna de sînge care-i cursese din frunte.

163

— Calcă-n picioare, Douglas! spuse vornicul. Mă duc chiar eu să fac fărîme aparatul ăsta de zgomot. Trecu prin fața ferestrei și văzu că o ciupercă de fum pornită de la parterul casei învecinate se înălța lin spre el.

— Nu-i nevoie să călcați în picioare cu grijă, adăugă el, casa de-alături arde. Dați-i zor, asta-i important. N-o să rămînă nici o urmă, dar am să consemnez totul în raport. Chipul lui Chick era negru. Sub corpul lui, băltoaca de sînge se coagula în formă de stea.

LX

NICOLAS trecu de, penultima librărie pe care o incendiase puțin mai înainte Alise. Se întîlnise cu Colin plecat după lucru și aflase de deznădejdea nepoatei sale. Află imediat de moartea lui Partre, telefonînd la clubul lui, și porni pe urmele Alisei, voia s-o consoleze și să-i ridice moralul și s-o țină la el pînă ce avea să fie la fel de veselă ca mai-nainte. Zări casa lui Chick și din centrul vitrinei de la librarul de alături ieși o flacără lungă și subțire, făcînd să sară-n țandări sticla ca la o lovitură de ciocan. Remarcă, la intrare, mașina vornicului poliției și văzu că șoferul o deplasa puțin mai înainte ca să evite zona periculoasă, și mai observă și siluetele negre ale agenților polițai. Pompistii se iviră aproape imediat. Mașina lor opri în fața librăriei cu un zgomot îngrozitor. Nicolas se și lupta cu broasca. Izbuti să spargă ușa cu lovituri de picioare și se năpusti înăuntru. Totul ardea în fundul magazinului. Trupul librarului zăcea întins cu picioarele în flăcări, cu inima lîngă el, și Nicolas văzu

pe jos smulgătorul de inimi al lui Chick. Focul țîșnea în sfere roșii mari și-n limbi ascuțite care străpungeau dintr-o singură izbitură zidurile groase ale prăvăliei și Nicolas se azvîrli la pămînt ca să nu-l atingă, și-n clipa aceea simți, pe deasupra, violenta deplasare de aer sfîrnită de jetul extingtor de la aparatele Pompiștilor. Mugetul focului se înteți în vreme ce jetul îl ataca la bază. Cărțile ardeau pîrîind; foile își luau zborul filfîind și treceau peste capul lui Nicolas în sens invers față de jet, și abia mai respira, de-atîta vuiet și flăcări.

Nădăjduia ca Alise să nu fi rămas în

164

foc, nu vedea însă nici o ușă pe unde ar fi putut scăpa, și focul se zbătea încolțit de Pompiști și păru a se ridica iute, eliberînd zona interioară care părea că e pe cale de a se stinge. În mijlocul mormanelor de cenușă murdară stăruia o lumină strălucitoare, mai strălucitoare ca flăcările.

Fumul dispăru foarte repede, aspirat către etajul de deasupra Cărțile se stinseră, dar tavanul ardea mai intens ca oricînd. Lîngă podea, rămăsese doar lumina aceea

Mînjit de cenușă, cu părul ars, abia respirînd, Nicolas se tîrî spre lumină. Auzea cizmele Pompiștilor care se agitau. Sub o grindă de fier răsucită zări orbitoarea lînă blondă. Flăcările n-o putuseră mistui, căci era mai scăpărătoare ca ele. O vîrî în buzunarul interior și ieși. Pășea nesigur. La plecare, Pompiștii îl urmăriră cu privirea. Focul se dezlănțuise la etajele superioare și se pregăteau să izoleze blocul pentru a-l lăsa să ardă, fiindcă nu le mai rămăsese picătură de lichid extingtor. Nicolas mergea de-a lungul trotuarului. Mîna lui dreaptă, pe piept, mîngîia cosița Alisei. Auzi zgomotul mașinii cu vornicul poliției, care-l depăși. La spate, recunoscu combinezonul roșu al vornicului. Cînd își desfăcea un pic reverul de la haină se pomenea scaldat tot în soare. Doar ochii îi rămîneau în umbră.

LXI

COLIN zărea cel de-al treizecilea stîlp. Mergea, din zori, prin pivnița Rezervei de Aur. îndeletnicirea lui îi cerea să strige cînd vedea oameni veniți să fure aurul. Pivnița era foarte mare. Trebuia o zi de mers repede ca să-i dai ocol. În mijloc se afla camera blindată în care aurul se cocea lent într-o atmosferă de gaze mortifere. Meseria era foarte bănoasă dacă ajungeai să faci turul în decursul unei zile. Colin nu se simțea prea în formă și

era prea beznă în pivniță. Fără să vrea, arunca din când în când câte o privire îndărăt și întârzia față de orar și nu vedea, în urmă, decât punctul minuscul al ultimei lămpi, iar în față, lampa următoare care creștea treptat.

165

Hoții de aur nu veneau în fiecare zi, trebuia însă, oricum, să treci pe la punctul de control în timpul prevăzut, în caz contrar ți se reținea din leafă. Trebuia respectat orarul ca să fii gata să strigi când treceau hoții. Erau oameni cu tabieturi.

Îl supăra piciorul drept Pivnița, construită dintr-o piatră artificială dură, avea solul zgrunțuros și accidentat. Zori puțin, după ce trecu de cea de-a opta[^] linie albă, ca să ajungă la al treizecilea stîlp în timpul dorit începu să cînte în gura mare ca să-și țină de urît în timpul marșului, dar se opri, căci ecourile îi întorceau cuvinte stîlcite și amenințătoare și cîntau o melodie opusă celei pe care-o cînta el.

Îl dureau picioarele, mergea, fără o clipă de răgaz, și trecu de cel de-ai treizecilea stîlp. Se întoarse mașinal, părăindu-i-se că vede ceva în urmă Pierdu încă cinci secunde și mai făcu cîțiva pași grăbiți ca să le recupereze.

LXII

NU SE MAI PUTEA intra în sufragerie. Tavanul aproape atingea podeaua, de care-l legau excrescențele semivege-tale, semiminerale ce creșteau în întunericul umed. Ușa dinspre culoar nu se mai deschidea. Mai rămăsese doar o trecere strîmtă din antreu pînă-n cameră la Chloe. Isis intră prima, după ea venea Nicolas. Avea aerul buimac. Ceva îi umfla buzunarul interior de la haină și, din când în când, își ducea mîna la piept. Isis, înainte de-a intra în cameră, privi către pat, Chloe era tot împresurată de flori. Mîinile, alungite pe învelitoare, abia țineau o imensă orhidee albă care părea bej alături de pielea ei străvezie. Ochii îi erau deschiși și făcu o vagă mișcare cînd o văzu pe Isis așezîndu-se lîngă ea. Nicolas o zări pe Chloe și întoarse capul. Ar fi vrut să-i zîmbească. Se apropie de ea și o mîngîie pe mîna. Stătu și el jos și Chloe închise încetîșor ochii și-i redeschise. Părea bucuroasă că-i vede.

— Dormei? o întrebă Isis în șoaptă.

Chloe spuse nu din ochi. Căută cu degetele ei descărnate mîna lui Isis. Sub cealaltă mîna ascundea șoricelul căruia-i văzură scînteind ochii negri și vioi și care o porni

cu pași mărunți pe pat ca să ajungă lângă Nicolas. Acesta îl ridică delicat și-l sărută pe botișorul lucios și șoricelul se întoarse lângă Chloe. Florile se-nfiorau în jurul patului, nu rezistau mult timp, și Chloe se simțea tot mai slabă cu fiecare ceas.

— Unde-i Colin? întrebă Isis.

— La lucru..., spuse Chloe într-o suflare.

— Nu vorbi, spuse Isis. O să te întreb altfel. . ____.

Își apropie capul frumos și brun de cel al Chloe și-o sărută cu precauție.

— Lucrează la bancă? spuse ea Pleoapele Chloe se închiseră.

Și se auziră pași în antreu. Colin apăru în ușă. Aducea flori proaspete, dar nu mai avea de lucru. Oamenii trecuseră prea devreme, nu mai putea să meargă. Cum își dăduse toată osteneala, aducea ceva bani, florile acelea

Chloe părea mai liniștită, acum aproape surâdea, și Colin veni aproape detot, lângă ea O iubea prea mult pentru câtă putere îi mai rămăsese acum, și-abia o atingea de teamă să n-o fărîme detot Cu bieteale-i mâini, și mai prăpădite de muncă, îi netezi pletele întunecate.

Erau laolaltă Nicolas, Colin, Isis și Chloe. Pe Nicolas îl podidi plînsul fiindcă Chick și Alise n-aveau să mai vină niciodată, iar Chloe era atât de rău bolnavă.

LXIII

ADMINISTRAȚIA îi dădea bani mulți lui Colin, dar era prea târziu. Acum trebuia să urce la oameni feluriți, în fiecare zi. I se înmîna o listă și vestea nenorocirile cu o zi înainte ca ele să se întîmple.

În fiecare zi se ducea în cartierele populate sau în cartierele luxoase. Urca o sumedenie de trepte. Era foarte rău primit I se aruncau în cap obiecte grele și jignitoare și cuvinte tari și ascuțite, și era dat afară. În schimb, primea bani și erau mulțumiți de el. Avea să-și păstreze slujba asta. Singurul lucru pe care-l putea face era tocmai asta, să facă să-l dea lumea afară.

Oboseala îl chinuia, îi înțepenea genunchiul, îi scofilcea obrazul. Ochii lui nu mai vedeau decât hidoșeniile

oamenilor. Vestea întruna nenorocirile apropiate. Era întruna izgonit cu lovituri, țipete, lacrimi, înjurături. Urcă cele două trepte, merse de-a lungul culoarului și ciocăni, dîndu-se imediat un pas îndărăt. Cînd oamenii îi vedeau șapca neagră, știau și îl brutalizau, Colin însă nu

trebuia să spună nimic, era plătit pentru munca asta. Ușa se deschise. Prevesti și plecă. O bucată grea de lemn îl atinse-n spinare.

Căută pe listă numele următor și văzu că era al lui. Atunci își aruncă șapca și-o apucă pe stradă și inima îi era de plumb, fiindcă știa că a doua zi Chloe avea să moară.

LXIV

MONAHUL stătea de vorbă cu Șvițelul și Colin aștepta sfârșitul taifasului, apoi se apropie. Nu mai vedea unde calcă și la fiecare pas se poticnea. În ochi îi stăruia Chloe, pe patul lor nupțial, mată, cu părul ei întunecat și nasul drept, cu fruntea ușor boltită, cu ovalul rotunjit și suav al chipului ei și cu pleoapele închise care o izgoniseră din lume.

— Veniți pentru înmormântare? spuse Monahul.

— A murit Chloe, spuse Colin.

Îl auzi pe Colin rostind „A murit Chloe” și nu-l crezu.

— Știu, spuse Monahul. Ce sumă doriți să investiți?

Doriți, desigur, o ceremonie frumoasă?

— Da, spuse Colin.

— Pot să vă asigur ceva foarte șic cam la vreo două mii de dublezoni, spuse Monahul. Am și mai scump...

— N-am decît douăzeci de dublezoni, spuse Colin.

Poate aș mai face rost de treizeci sau patruzeci, dar nu imediat.

Monahul trase aer în piept și-i dădu drumul cu o mină dezgustată.

— Atunci îți trebuie o ceremonie de om sărac.

— Sînt sărac..., spuse Colin... Și Chloe a murit...

— Da, spuse Monahul. Dar trebuie să te aranjezi întotdeauna să mori în așa fel, încît să ai cu ce te îngropa cuviincios. N-ai nici măcar cinci sute de dublezoni?

— Nu, spuse Colin... Aș putea ajunge pînă la o sută dacă ați accepta să vă plătesc în mai multe rînduri. Oare

168
dumneavoastră vă dați seama ce-nseamnă să spui „A murit Chloe”?

— Uite ce, spuse Monahul, sînt obișnuit cu d-astea, așa că nu mă mai impresionează. Ar trebui să te sfătuiesc să i te adresezi lui Dumnezeu, mi-e teamă însă că pentru o sumă așa de mică ar fi contraindicat să-l deranjezi...

— O! spuse Colin, n-am să-l deranjez. Nu cred să poată mare lucru, vedeți, de vreme ce a murit Chloe...

— Schimbă placa, spuse Monahul. Gîndește-te... la... habar n-am la ce, la orice... de exemplu...

— Cu o sută de dublezoni voi avea o ceremonie decentă? spuse Colin.

— Nici cu gândul nu vreau să mă opresc la soluția asta. Poți foarte bine urca pînă la o sută cincizeci.

— O să am nevoie de-o păsuire pînă să vi-i plătesc.

— Ai o slujbă... ai să-mi semnezi o hîrtiuță...

— Dacă vreți, spuse Colin.

— În aceste condiții, spuse Monahul, poate ajungi pînă la două sute și-i vei avea pe Țîrclovnic și pe Șvițel de partea dumatilă, altminteri, cu o sută cincizeci, rămîn în tabăra adversă.

— Nu cred, spuse Colin. Cred că n-o să am multă vreme slujba asta.

— Atunci, să zicem o sută cincizeci, conchise Monahul. Regretabil, va fi o ceremonie cu adevărat infectă. Mă dezgusti, prea te calicești...

— Vă rog să mă scuzați, spuse Colin.

— Hai să semnezi actele, spuse Monahul și-l împinse cu brutalitate.

Colin se izbi de un scaun. Monahul, scos din fire de zgomot, îl îmbrînci iar spre sacriscioabă și-l urmă bombănind.

LXV

CEI DOI HAMALI îl găsiră pe Colin așteptîndu-i în antreu. Erau murdari din cap pînă-n^ picioare, fiindcă scara se degrada din ce în ce mai mult. Își luaseră însă hainele vechi și nu se-aleseră decît cu o sfișietură. Prin găurile uniformelor li se vedeau perii roșii de pe picioarele murdare și noduroase și-l salutară pe Colin bătîndu-l pe burtă, așa

169

cum se prevede în regulamentul înmormîntărilor sărăcăcioase.

Antreul semăna acum cu o galerie de pivniță. Își plecară capetele ca să ajungă în camera Chloe. Cei cu sicriul plecaseră. Chloe nu se mai zărea, ci doar o ladă neagră și veche, cu un număr de ordine și burdușită toată. O apucară și, folosind-o în chip de berbec, o azvîrliră pe fereastră. Morții nu erau coborîți manual decît de la cincisute de dublezoni în sus.

— De-asta, își spuse Colin, e așa de burdușită lada, și plînse gîndindu-se ce lovită și stîlcită trebuia să fie Chloe.

Se gîndi că ea nu mai simțea nimic și plînse și mai deznădăjduit. Lada atinse caldarîmul bubuind și-i frînse piciorul unui copil care se juca alături. Îl împinseră lîngă trotuar și urcară lada în mașina pentru morți. Era un

camion hodorogit, vopsit în roșu, pe care-l conducea unul dintre cei doi hamali.

Foarte puțină lume venea în urma camionului: Nicolas, Isis și Colin și doi-trei cunoscuți. Camionul mergea destul de repede. Fuseră siliți să alerge ca să se țină după el. Șoferul lălăia cât îl ținea gura. Nu tăcea decît de la două sute cincizeci de dublezoni în sus.

În fața bisericii se opriră și lada neagră rămase acolo în timp ce ei intrau pentru ceremonie. Monahul, cu o mutră posacă, le întorcea spatele și începu să se agite fără convingere. Colin stătea în picioare în fața altarului. Ridică ochii: în fața lui, atîrnat de perete, era Isus pe cruce. Părea cam plictisit, și Colin îl întrebă:

— De ce-a murit Chloe?

— N-am nici o răspundere-n treaba asta, spuse Isus.

Ce-ar fi să vorbim despre altceva...

— Dar cine poartă atunci răspunderea? întrebă Colin.

Vorbeau foarte încet și ceilalți nu le auzeau conversația.

— Noi nu, în nici un caz, spuse Isus.

— Te invitaseam la căsătoria mea, spuse Colin.

— A fost reușită, spuse Isus, am petrecut bine. De ce nai dat mai mulți bani de data asta?

— Nu mai am, spuse Colin, și-apoi, de data asta nu mai e nunta mea.

— Da, spuse Isus.

170

Părea stingherit

— E cu totul altceva, spuse Colin. De data asta, a murit Chloe... Nu mă pot împăca deloc cu gîndul la lada aia neagră.

— Mmmmm..., spuse Isus.

Privea altundeva și părea că se plictisește. Monahul învîrtea o hîrîitoare, zbierînd versuri latinești.

— De ce i-ați pricinuit moartea? întrebă Colin.

— Oh! spuse Isus. Nu mai stăruie.

Își caută o poziție mai comodă în piroanele lui.

— Era așa de blîndă, spuse Colin. N-a făcut rău niciodată, nici cu gîndul, nici cu fapta.

— Asta n-are nici o legătură cu religia, mormăi Isus căscînd.

Scutură puțin din cap ca să-și schimbe înclinarea cununii de spini.

— Nu văd ce v-am făcut, spuse Colin. Nu meritam așa ceva.

Lăsă ochii-n jos. Isus nu răspunse. Colin ridică iar capul. Pieptul lui Isus se ridica ușor și ritmic. Trăsăturile

lui respirau calmul. I se închiseseră ochii și Colin auzi ieșindu-i pe nări un tors ușor de satisfacție, ca la o piscică sătulă. În acest timp, Monahul sălta de pe un picior pe altul și sufla într-o țeava, și ceremonia se isprăvise.

Monahul părăsi primul biserica și se întoarse în sacriscioabă să-și pună bocancii cu ținte.

Colin, Isis și Nicolas ieșiră și așteptară în spatele camionului.

Atunci, apărură Șvițelul și Țirclovnicul, bogat înveșmîntați în culori deschise. Se-apucară să-l huiduie pe

Colin și dansară ca sălbaticii în jurul camionului. Colin își astupă urechile, dar n-avea ce să spună, semnase că accepta înmormîntarea pentru săraci și nici nu se clinti cînd îl atinse ploaia de pietre.

LXVI

MERSERĂ vreme îndelungată pe străzi. Oamenii nu-și mai întorceau privirile după ei și începea să se întunece.

Cimitirul săracilor era foarte departe. Camionul roșu înainta

171

și se hurduca prin hîrtoapele drumului, în vreme ce motorul lansa petarde pline de vioșie.

Colin nu mai auzea nimic, trăia în urmă și uneori zîmbea, își aducea aminte totul. Nicolas și Isis veneau după el. Din cînd în cînd, Isis îi atingea umărul lui Colin.

Drumul se opri și camionul la fel, ajunseseră la apă.

Hamalii dădură jos lada neagră. Colin venea pentru prima dată la cimitir; acesta era așezat pe o insulă de-o formă nehotărîtă, cu contururi des schimbătoare sub apăsarea apelor. Se întrezărea nedeslușit prin cețuri.

Camionul rămase pe mal; la insulă se ajungea pe o lungă scîndură flexibilă și cenușie al cărei capăt îndepărtat se mistuia în negură. Hamalii se întrecură în înjurături scîrboase și primul o porni pe scîndură lată doar cît să treacă un om. Lada neagră o țineau cu niște curele late din piele netăbăcită pe care și le petrecuseră pe umeri și în jurul gîtului, și al doilea hamal începea să se sufoce, se făcea vînat tot; priveliștea asta, pe cenușii cetii, era tare tristă. Urmă Colin; Nicolas și Isis porniră și ei de-a lungul scîndurii; primul hamal dădea anume din picioare ca s-o scuture și s-o legene la dreapta și la stînga. Pieri înghițit de un abur care se scămoșa ca filamentele de zahăr în apa unui sirop. Pașii le răsuna pe scîndură în gamă coborîtoare și, încetul cu încetul, ea se încovoie, se-apropiau de centru; cînd ajunseră aici,

scîndură atinse apa și vălurile simetrice clipociră de-o parte și de alta; apa o acoperea aproape, era întunecată și străvezie, Colin se aplecă în dreapta, privi către fund, i se năzărea o formă albă care se clătina nelămurit în adîncuri; Nicolas și Isis se opriră în spatele lui, stăteau parcă în picioare pe apă. Hamalii mergeau mai departe, a doua jumătate a drumului urca, iar după ce trecură de mijloc, valurile mărunte se potoliră și scîndură se dezlipi de apă cu un zgomot de sorbitură.

Hamalii o luară la fugă. Pocneau din picioare și mînerile lăzii negre răsuna izbîndu-se de laturile ei. Ajunseră pe insulă înaintea lui Colin și a prietenilor lui și o apucară greoi pe cărăruia joasă mărginită de cele două părți de două garduri vii din tufe întunecate. Cărarea descria șerpuiți bizare, cu forme dezolate, și pămîntul era poros și sfărîmicios. Apoi se lărgi un pic. Frunzele tufelor băteau

172

într-un cenușiu-palid și pe carnea lor catifelată nervurile se desenau cu aur. Copacii, lungi și mlădioși, se arcuiau dintr-o parte într-alta a drumului. Prin bolta astfel formată, lumina dădea naștere unui halo alb, lipsit de strălucire. Poteca se ramifică în mai multe direcții și hamalii o luară fără șovăire la dreapta. Colin, Isis și Nicolas se grăbeau să-i prindă din urmă. Nu se-auzea nici o vietate prin copaci. Doar frunze cenușii se desprindeau arareori, căzînd greoaie la pămînt. O luară pe ramificările drumului. Hamalii dădeau cu picioarele în arbori și încălțările lor grele lăsau pe scoarța spongioasă contuzii vineții. Cimitirul era chiar în mijlocul insulei; cățărîndu-te pe pietre, puteai întrezări, departe, dincolo de vîrfurile copacilor bolnăvicioși, spre celălalt țarm, cerul întretăiat de dungi negre și pecetluit de zborul apăsător al stolurilor de alerioni peste cîmpurile de rocoină și mărar.

Hamalii se opriră la marginea unei gropi mari; începură să legene coșciugul Chloei, cîntînd *A la salade*, și apăsară pe declanșator. Capacul se deschise și în groapă căzu ceva cu o bufnitură asurzitoare; al doilea hamal se prăbuși pe jumătate sugrumat, deoarece cureaua nu i se desprinsese destul de repede de după gît. Colin și Nicolas sosiră în fugă. Isis se poticnea în spatele lor. Atunci, dindărătul unui gorgan, se iviră brusc Țirclovnicul și Șvițelul, în salopete vechi, pline de ulei, și se apucară să urle ca lupii, zvîrlind în groapă cu pămînt și cu pietre.

Colin căzuse în genunchi. își luase capul în mâini, pietrele cădeau cu zgomot surd, Șvițelul, Țirclovnicul și cei doi hamali se prinseră de mâini, traseră o horă în jurul gropii și apoi o luară brusc spre cărare și dispărură în șir de farandolă. Țirclovnicul sufla într-o cromornă uriașă și sunetele dogite vibrau în văzduhul mort. Pământul se surpa încetul cu încetul și, după două-trei minute, trupul Chloeï pierise cu desăvârșire.

LXVII

ȘORICELUL sur cu mustățile negre făcu o ultimă sforțare și izbuti să treacă. În urma lui, dintr-o dată, tavanul atinse podeaua și lungi filamente vermiforme dintr-o materie inertă țîșniră cu răsuciri lente prin interstițiile

173

suturii. Șoricelul o rupse la fugă pe culoarul întunecos de la intrare ale cărui ziduri se apropiau unul de celălalt tremurînd de sfirșeală, și reuși să se strecoare pe sub ușă. Ajunse pe scară, coborî; pe trotuar, se opri. Șovăi o clipă, se orienta și o porni la drum în direcția cimitirului.

LXVIII

— ÎȚI SPUN DREPT, zise pisica, nu mă interesează cine știe cît.

— Rău faci, spuse șoricelul. Sînt încă tînăr, și-am fost bine hrănit pînă-n ultima clipă.

— Și eu sînt bine hrănită, spuse pisica, și n-am deloc chef să mă sinucid, așa că vezi de ce mi se pare nefiresc.

— Asta fiindcă nu l-ai văzut, spuse șoricelul.

— Ce face? întrebă pisica

Nu era prea doritoare să afle. Era cald și firele de blană îi erau toate perfect elastice.

— Stă pe malul apei, spuse șoricelul, așteaptă și, la o anumită oră, se duce pe scîndură și se oprește la mijlocul ei. Vede ceva.

— Nu poate să vadă mare lucru, spuse pisica. Cine știe, vreun nufăr.

— Da, spuse șoricelul, așteaptă să iasă la suprafață ca să-l ucidă.

— E o tîmpenie, spuse pisica. Nu prezintă nici un interes.

— După trecerea orei, continuă șoricelul, se întoarce la mal și privește fotografia.

— Nu mănîncă niciodată? întrebă pisica

— Nu, spuse șoricelul, și slăbește din ce în ce și nu pot să-ndur asta. Într-o bună zi, are să facă un pas greșit tot mergînd pe scîndură aceea lungă.

— Și ce te doare pe tine? întrebă pisica. Atunci e nefericit?

— Nu e nefericit, spuse șoricelul, e îndurerat Și asta nu pot s-o-ndur. Și pe urmă are să cadă-n apă, se apleacă prea mult.

174

— Atunci, dacă așa stau lucrurile îți far m serviciul ăsta, dar nu știu de ce spun dacă nS f lucrurile", fiindcă nu pricep o iotă. P " a°a așa stau

— Ce bună ești, spuse șoricelul.

— Bagă-ți capul în botul meu, spuse pisica, și așteantă.

— O să dureze mult? întrebă șoricelul.

— Până mă calcă cineva pe coadă, spuse pisica; îmi trebuie un reflex rapid. Dar o s-o las să atîrne, nu-ți fie frică.

Șoricelul depărta fălcile pisicii și își vîrî capul între dinții ascuțiți. Și-l retrase aproape imediat

— Ia spune-mi, întrebă el, ai mâncat rechin azi-dimineață?

— Ascultă, spuse pisica, dacă nu-ți place, poți să-ți vezi de drum. Toată chestia asta mă calcă pe nervi. O să te descurci singur.

Părea supărată.

— Nu te simți jignită, spuse șoricelul.

își închise ochisorii negri și-și puse capul la loc în poziția convenită. Pisica își așeză cu precauție caninii oțeliți pe grumazul molcuț și^sur. Mustățile negre ale șoricelului se împleteau cu ale ei. Își întinse coada stufoasă și-o lăsă lungită pe trotuar.

Veneau cîntînd douăsprezece fetețe oarbe de la orfelinatul Iulian Apostolicul.

Memphis, 8 martie 1946 Davenport, 10 martie 1946

BIBLIO TF . i. ■■-

„0::TAVIAN C_

"-"LUI

BORIS VIAN (n. 1920) este unul dintre „copiii teribili” ai literaturii franceze contemporane. Membru, alături de Eugene Ionesco, Raymond Queneau, Jacques Prevert, Max Ernst, al Colegiului de 'Patafizică, „știința soluțiilor imaginare”, Boris Vian scrie o literatură insolită, cu accente psihanalitice și onirice. După *Spuma zilelor* vor apărea în seria de autor „Boris Viân”, inițiată de Editura UNIVERS, romanele *Iarba roșie* și *Smulgătorul de inimi*.

„*Spuma zilelor* ne plonjează într-o lume nouă și derutantă, un univers ficțional ale cărui legi absurde și

necruțătoare le parodiază pe acelea ale realității. Această carte cu totul neobișnuită este asemănătoare viselor celor mai frumoase: sfîșietoare, grea de sens, de neuitat"

Dictionnaire des Oeuvres, Ed. Laffont, 1980

„*Spuma zilelor* este cel mai tulburător dintre romanele de dragoste contemporane."

RAYMOND QUENEAU

ISBN 973 - 34 - 0400 - 4

EDITURA # UNIVERS